

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Správa CHKO Záhorie

**PROGRAM STAROSTLIVOSTI
PRÍRODNEJ REZERVÁCIE DEVÍNSKE JAZERO**

(ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU SKUEV0313 DEVÍNSKE JAZERO)

NA OBDOBIE ROKOV 2018-2047

2018

1. Základné údaje

1.1. Číslo podľa štátneho zoznamu alebo kód územia

Číslo podľa štátneho zoznamu bude doplnené po vyhlásení prírodnej rezervácie Devínske jazero.

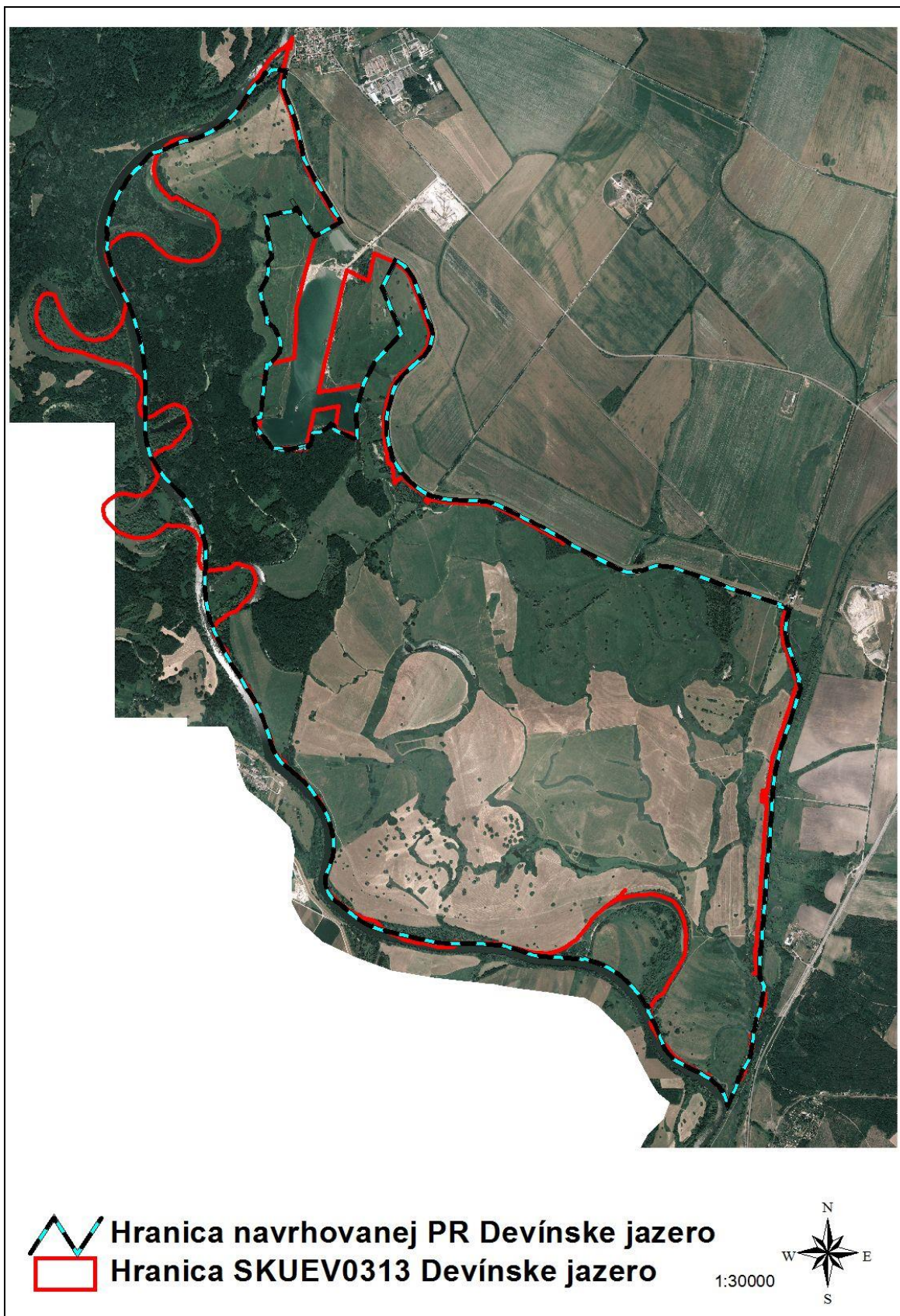
1.2. Príslušnosť k európskej sústave chránených území a územiám európskeho významu

Územie je súčasťou európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) bolo toto územie zaradené ako navrhované územie európskeho významu s označením SKUEV0313 Devínske jazero, ktorým bol ustanovený 2., 3. a 5. stupeň územnej ochrany.

Výmera pôvodného územia európskeho významu SKUEV0313 Devínske jazero podľa výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 z roku 2004 bola 1307,83 ha. Priebeh hraníc však nekorešpondoval so štátnymi hranicami medzi Slovenskou republikou a Rakúskou republikou pre neexistujúci parcelný stav v danom období po regulácii rieky Moravy. Týmto spôsobom sa do pôvodného SKUEV0313 Devínske jazero nemohli zaradiť odrezané meandre na slovenskej strane Moravy, ale naopak zostali tam meandre na rakúskej strane. V roku 2006 nastala korekcia hranice SKUEV0313 Devínske jazero v oblasti dobývacieho priestoru (DP) Vysoká pri Morave III, časť A. Korekcia v DP však nebola presná a nezohľadňovala už niektoré vyťažené časti ložiska. Výmera SKUEV0313 Devínske jazero sa tak zmenšila na 1264,07 ha.

V roku 2017 sa pri predrokovanií projektu ochrany prírodnej rezervácie Devínske jazero riešila problematická časť pri existujúcom DP Vysoká pri Morave III, časť A, kde prišlo po predchádzajúcej dohode s ťažobnou organizáciou ALAS SLOVAKIA s.r.o. ku korekcii v oblasti už vydobitej suroviny a v oblasti aktívneho dobývania. Zároveň pre už existujúci parcelný stav sa z územia odstránili časti zasahujúce do rakúskej republiky a pridali sa prepichy (vnútorné meandre) na slovenskej strane. Výmera sa upravila na 1280,54 ha. Prekryvy hraníc pôvodného SKUEV0313 a prírodnej rezervácie Devínske jazero sú zobrazené na obr. č. 1.

Celé dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU016 Záhorské Pomoravie a v CHKO Záhorie.

Obr. č. 1: Mapa zobrazujúca priebeh hraníc v súčasnosti platného územia európskeho významu SKUEV0313 Devínske jazero (červená hranica) a hranica navrhovanej PR Devínske jazero (prerušovaná modro-čierna farba).

1.3. Kategória a názov územia

Prírodná rezervácia (PR) Devínske jazero.

1.4. Platný právny predpis o vyhlásení chráneného územia alebo medzinárodný doklad o zaradení lokality do sústavy území medzinárodného významu

Zároveň s programom starostlivosti bol spracovávaný aj projekt ochrany chráneného územia – PR Devínske jazero. Po jeho vyhlásení bude doplnený vyhlasujúci právny predpis.

Uznesením Vlády Slovenskej republiky č. 239/2004 zo 17.3.2004, ktorým sa schvaľuje národný zoznam navrhovaných území európskeho významu, bolo územie zaradené do zoznamu a uverejnené výnosom MŽP SR č.3/2004-5.1 pod kódom SKUEV0313 Devínske jazero.

Rozhodnutím Komisie 2008/26/ES z 13. novembra 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ďalej len „smernica o biotopoch“) prijíma zoznam lokalít európskeho významu v panónskom biogeografickom regióne bolo predmetné územie zaradené do tohto regiónu.

1.5. Celková výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma

Celková výmera PR Devínske jazero je 1280,54 ha. Ochranné pásmo sa osobitne nevymedzuje.

Rozlohy jednotlivých druhov pozemkov:

lesné pozemky	198,79 ha
poľnohospodárska pôda	904,12 ha
vodné plochy	138,17 ha
zastavané plochy	15,91 ha
ostatné plochy	23,55 ha.

1.6. Súčasný stav predmetu ochrany

1.6.1. Prírodné pomery

1.6.1.1. Geografická poloha a vymedzenie územia

Územie je situované na ľavom brehu rieky Morava, južne od obce Vysoká pri Morave. Predstavuje jeden z najzachovalejších celkov lužných lesov, siete mŕtvych ramien a zaplavovaných aluviálnych lúk v strednej Európe. Územie je súčasťou inundačného územia rieky Moravy. Tým sa pre väčšinu lesných spoločenstiev, ale aj nelesnú močiarnu vegetáciu vytvorili špecifické pôdno-ekologické podmienky. Pre lesné fytocenózy to znamená vývoj len na základe kolísavej hladiny podzemnej vody, pre vodnú a močiarnu vegetáciu nerušený proces zarastania na relatívne pokojných vodách mŕtvych ramien. Lokalita sa nachádza v Bratislavskom kraji, v juhozápadnej časti okresu Malacky.

1.6.1.2. Klíma

Klimaticky územie spadá do teplej, mierne suchej oblasti s miernymi zimami, v hornom úseku teplej, mierne vlhkej oblasti s teplou zimou. Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 9-10 °C, priemerné teploty v januári sú -2 až -2,5 °C, v júli 19,6 až 20,1 °C. Ročné úhrny zrážok sa pohybujú v rozpätí 600 - 700 mm. Priemerný ročný úhrn zrážok je 550-600 mm, vo vegetačnom období 260 - 390 mm.

1.6.1.3. Geologické podmienky a formy reliéfu

Kvartérny pokryv je tvorený fluvialnymi sedimentami prevažne nivnými humóznymi hlinami alebo hlinito-piesčitými až štrkovito-piesčitými hlinami dolných nív. Na vyššie položených terasách rieky Moravy sú sedimenty tvorené pieskami, piesčitými štrkami, až pieskami v terasách.

Devínske jazero patrí orograficky k východnej časti Viedenskej panvy - Záhorskej nížine, celku Borská nížina, oddielu Dolnomoravská niva (Mazúr, Lukniš, 1980). Na vývoj Záhorskej nížiny mala značný vplyv tektonika. Neogén je porušený sústavou zlomov SV až SVV smeru tvoriacich sústavu hrástí a prepadlín. Pričné zlomy sa uplatňujú len zriedkavo. Vo vrstve eolickej formácie sú však prejavy tektoniky prekryté.

Reliéf územia formovali v kvartéri predovšetkým fluvialne procesy.

1.6.1.4. Pôdy

Rieka Morava ukladá jemný náplavový materiál prinesený záplavami, ktorý je východiskovým pôdotvorným materiálom. Pôdy sú charakteristické silným ovplyvňovaním vodou, buď dlhotrvajúcimi záplavami alebo podzemnými vodami. Zvlášť vysoký, priemerne 50 %-ný, obsah jemnozrnného piesku a surového ílu ovplyvňuje využitie podzemných zdrojov vody a rozhodujúce vzdušné vetranie.

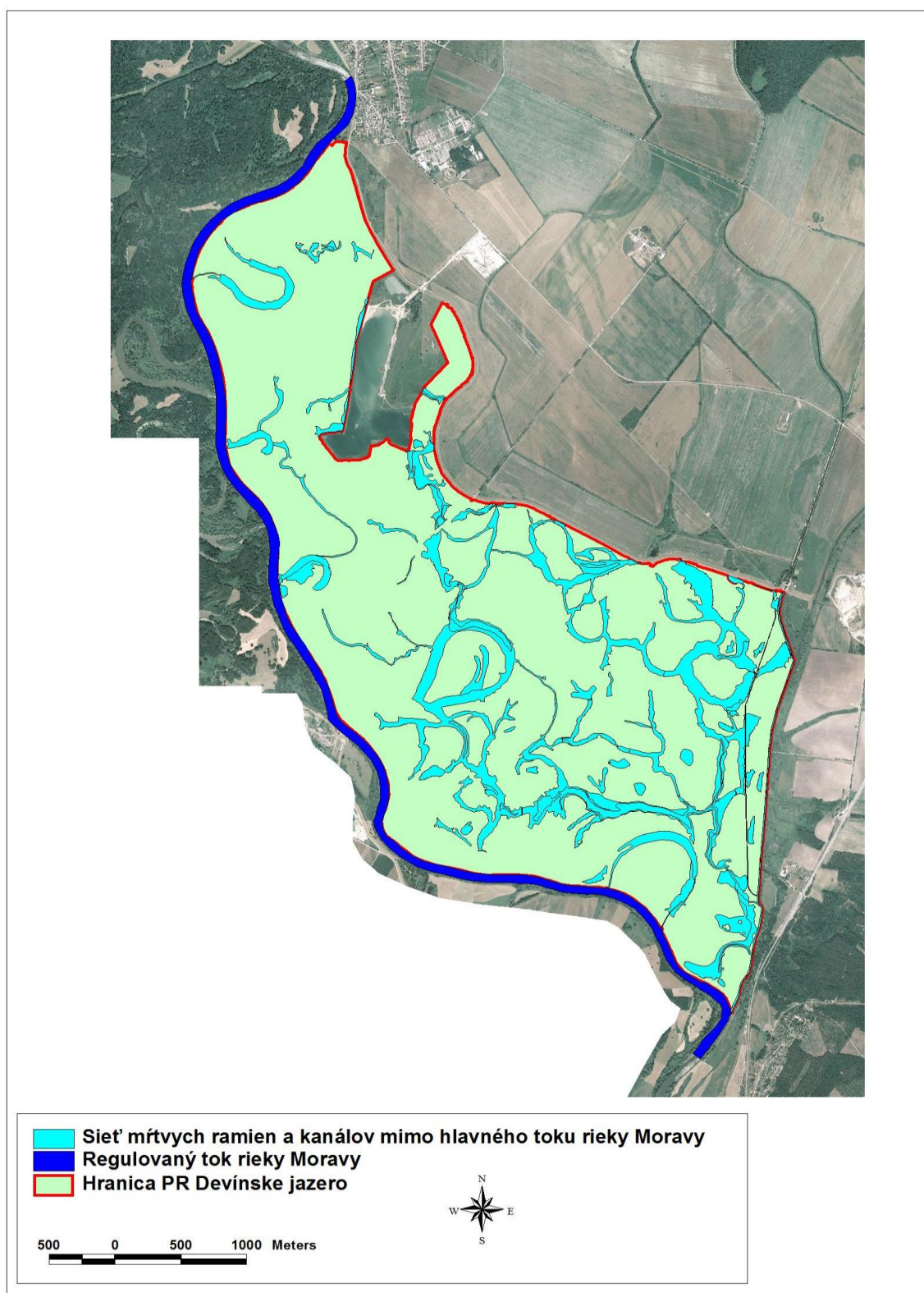
Tieto príčiny prispeli k tomu, že lužné pôdy sú silne glejovité, resp. v ojedinelých prípadoch nadobudli charakter glejovitých pôd. Pôdne fyzikálne a chemické zvláštnosti spôsobujú počas sucha vyššie viazanie draslíka a tomu zodpovedajúce nepriaznivejšie zásobovanie vegetácie živinami.

Popri popísaných lužných pôdach na aluviálnych sedimentoch, sa nachádzajú ešte maloplošné (lužné) lesy na zvyškoch štvrtohorných štrkových terás s čenozemou a paračernozemou a na poklesnutých terasách s čiastočne vyschnutými nížinnými rašeliniskami. Vodný režim pôd bol trvalo zmenený kultivačno-technickými zásahmi, ako regulácia Moravy a Dyje, výstavba ochranných hrádzí na Morave, ako aj odvodňovacími zásahmi.

1.6.1.5. Hydrologické pomery

Územie SKUEV0313 Devínske jazero predstavuje časť záplavovej nivy rieky Morava, v súčasnosti však už len časť medzi hlavným korytom a ochrannou hrádzou je súčasťou záplavového územia. V dolnej časti Moravy (zhruba po 25. riečny km) je dynamika prúdenia silne ovplyvnená hladinovým režimom Dunaja. V dôsledku zmenených hydrologických pomerov v hornej časti povodia Moravy a Dyje sa zmenili i odtokové pomery dolnej Moravy. Slovensko-rakúsky úsek Moravy je ovplyvnený najmä regulovanými prietokmi sústavou vodohospodárskych retenčných nádrží v povodí Dyje. Záchytný účinok sústavy vodných nádrží na Dyje, ako aj účinok viacerých menších hatí na strednom úseku Moravy vplyva na režim transportu sedimentov na dolnej Morave.

Prevažná časť splavenín sa zachytáva v oblasti nad vodnými dielami, čo prispieva k nerovnováhe medzi prietokom splavenín a transportnou kapacitou koryta. Synergický účinok zvýšenia transportnej kapacity toku v dôsledku zvýšenia sklonu dna napriamením trasy toku sa prejavil vo výraznom zaklesnutí dna strednej časti dolnej Moravy, kde degradácia dna dosahuje hodnoty miestami až 2 metre. Vykonaná úprava toku (najmä jeho skrátenie) ovplyvnila aj zmenu odtokového času povodňového prietoku, ktorý sa týmto výrazne skrátil (takmer o polovicu). Pôvodne silne meandrujúci tok dolnej Moravy bol od konca minulého storočia postupne upravovaný. Dobudovanie ochranných hrádzi dolnej Moravy znamenalo predovšetkým výrazné zmenšenie pôvodnej záplavovej plochy a tiež významné obmedzenie prirodzeného meandrovania toku. Spolu so zmenou odtokových pomerov na Dunaji, Dyje a hornej časti rieky Moravy tak bol morfológický vývoj pôvodne silne meandrujúceho toku v horizontálnom smere zastavený. Mnohé meandre boli v rámci úpravy celkom odrezané a niektoré boli spojené s hlavným korytom iba čiastočne. Táto situácia je dobre vidieť na obr. č. 1, kde je zobrazené územie SKUEV0313 Devínske jazero. K interakcii vôd medzi hlavným korytom a úplne odrezanými meandrami tak dochádzalo až pri povodňových prietokoch. Niektoré meandre zostali otvorené v oblasti ich vyústenia a aspoň v obmedzenej miere si zachovali spojenie s hlavným tokom. V prípade nízkych prietokov v koryte Moravy, ktoré je v dôsledku vykonaných úprav hlboko zarezané v teréne, však tieto vyústenia meandrov počas nízkych vodných stavov naopak odvodňujú rozsiahle územie nivy Moravy. Odblokovanie meandrov od hlavného koryta s následnou zmenou vodného režimu prispieva k ich intenzívnemu zanášaniu (prísun sedimentov do oblasti meandrov počas povodňových prietokov) a postupnej degradácii. Prevažne stojatá voda v meandroch ovplyvnila diverzitu fauny a flóry, ktorá sa zmenila z pôvodnej reofilnej na limnofílnu. Ramená sú už do značnej miery zabahnené a len na povrchu sa drží plytká vrstva vody, aj to len v čase vyššej hladiny priesakovej, resp. podzemnej vody. Kolísanie hladiny podzemných vôd v priebehu roka je ovplyvňované predovšetkým zákonitosťami dopĺňania zásob podzemných vôd – vzájomnou interakciou s povrchovými vodami, infiltráciou zrážok cez nenasýtenú zónu, evapotranspiráciou a podzemným prítokom z centrálnej časti Záhorskej nížiny. Vodný režim dolnej Moravy je čiastočne narušený činnosťou človeka, pričom jednotlivé faktory nepôsobia izolovane, ale súčasne a preto rozlíšenie miery ich pôsobenia je veľmi ťažké. Pomerne významný je aj dlhodobý trend poklesu hladín podzemných vôd, ktorý vyplýva z vyhodnotenia priamych pozorovaní v troch pozorovacích objektoch SHMÚ. Ak však bude negatívny trend poklesu hladín podzemných i povrchových vôd pokračovať i v budúcnosti, môže byť ohrozená existencia tohto jedinečného ekosystému mokradí, ktorý je typický pre povodie dolnej Moravy. Z uvedených poznatkov vyplýva, že pre zachovanie pôvodnej funkcie meandrov a ich aktívne zapojenie do riečneho systému je potrebné navrhnuť také revitalizačné opatrenia, ktoré by viedli k obnoveniu prirodzenej dynamiky riečnych procesov, čo je základným predpokladom pre zlepšenie stavu biotopov a druhov na ne viazaných. Bez vykonania revitalizačných úprav, ktorými by sa dosiahlo opätovné zapojenie meandrov do riečneho systému a zvýšenie dynamiky prúdenia, by proces postupného zanášania z dlhodobého hľadiska (niekoľko desiatok rokov) znamenal postupný zánik ekosystému meandrov rieky Morava.

Obr. č. 2. Zobrazenie hydrologických pomerov ramennej sústavy v letných suchých mesiacoch na území SKUEV0313 Devínske jazero.

1.6.1.6. Rastlinstvo

Charakteristika vegetácie

Flóra

Podľa biogeografickej regionalizácie vytvorenej pre potreby NATURA 2000 patrí územie do panónskeho biogeografického regiónu.

Podľa fyto geografického členenia (Futák, 1980) patrí územie SKUEV0313 Devínske jazero do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), do obvodu panónskej xerotermnej flóry (*Eupannonicum*) a do okresu Záhorská nížina.

Z európsky významných druhov rastlín tu vzácne na bahnitých brehoch rastie lindernia pľuzdiekatá (*Lindernia procumbens*). Ako predmet ochrany je udávaný aj výskyt druhu európskeho významu *Angelica palustris* (syn. *Ostericum palustre*), ktorý však už niekoľko rokov nebol v území potvrdený a je považovaný za potenciálne vyhynutý na území Slovenska.

Vyskytujú sa tu rastlinné druhy typické pre nívne oblasti lužných lesov, zaplavovaných lúk a vodných biotopov v mŕtvych ramenách. Z ohrozených druhov sa tu vyskytujú napríklad: bleduľa jarná (*Leucorum aestivum*, VU), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*, LR:nt), leknica žltá (*Numphar lutea*, VU), lekno biele (*Nymphaea alba*, VU), prhl'ava kyjevská (*Urtica kioviensis*, VU), snežienka jarná (*Galanthus nivalis*, LR), šípovka vodná (*Sagittaria sagittifolia*, LR), vemeník dvojlistý (*Platanthera bifolia*, VU). Na zaplavovaných lúkach sa vyskytuje horec pľúcny (*Gentiana pneumonanthe*, EN), plamienok celistvolistý (*Clematis integrifolia*), šišak gracovitý (*Scutellaria hastifolia*, VU), pálčivka žilkatá (*Cnidium dubium*, VU), graciola lekárska (*Gratiola officinalis*, EN), ostrica čiernoklasá (*Carex melanostachya*, VU), cesnak hranatý (*Allium angulosum*, EN), hviezdica močiarna (*Stellaria palustris*, VU), hrachor močiarny (*Lathyrus palustris*, EN), fialka nízka (*Viola pumila*, EN).

Vymedzenie biotopov

Biotopy boli mapované podľa Katalógu biotopov Slovenska (Stanová, Valachovič 2002). Lesné biotopy sme mapovali podľa aktuálne novej metodiky na mapovanie lesných biotopov (Metodický pokyn na mapovanie lesných biotopov, 2013). Pre hodnotenie lesnej vegetácie na území sme taktiež využívali jednotky lesníckej typologickej školy (Zlatník, 1976), najmä skupiny lesných typov (Hančinský, 1972). U nelesných biotopov sa zmapoval každý polygón s homogénnou travinnobylinnou vegetáciou a v rámci polygónu sa zaznamenali rastlinné druhy s odhadom pokryvnosti v Tansleyho škále (Tansleyho škála má tri stupne, 1 – menej ako 1 %, 2 - medzi 1 - 50 %, 3 - viac ako 50 %).

Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (kód NATURA 3150)

Opis biotopu: Porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín, ktoré sa buď voľne vznášajú vo vode, alebo sú zakotvené v subhydrických pôdach. Osídľujú eutrofné a mezotrofné prírodné a poloprírodné stojaté, periodicky prietočné, prípadne pomaly tečúce vody, ako sú mŕtve riečne ramená, aluviálne mokrade, ale aj antropogénne nádrže (rybníky) a kanále. Substrátom sú prevažne organo-minerálne sedimenty rôznej hĺbky, ktorá zodpovedá procesu zazemňovania vodnej nádrže. Predmetné biotopy v sledovanom území zaberajú plochu cca 189,14 ha . Z typických druhov rastlín sa tu nachádzajú: *Numphar lutea*, *Trapa natans*, *Stratiotes aloides*, *Ceratophyllum demersum*, *Myriophyllum* sp., *Batrachium aquatile*, *Ceratophyllum submersum*, *Lemna minor*, *Nymphaea alba*, *Potamogeton* sp., *Hydrocharis morsus-ranae*, *Riccia* sp., vzácnejšie *Utricularia*

vulgaris, ap.

Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (kód Natura 3270)

Opis biotopu: Biotop tvoria spoločenstvá jednoročných rastlín na stanovištiach so zvýšeným obsahom živín. Optimum vývoja majú v neskorom lete. Vyvíjajú sa na obnažených bahňitých a piesočnatých brehoch tečúcich vôd, najmä v zátokách prirodzene meandrujúcich riek, potokov a ostrovov,. Kde pôsobí spätný tlak, alebo na miestach vzdialenejších od riečiska, kde nie je silný prúd vody. V závislosti od dĺžky obnaženia brehov sa nemusia vyvíjať každý rok. Stratégia rastlín v tomto biotope predpokladá schopnosť rýchlo vyklíčiť, akonáhle poklesne hladina vody. Porasty kopírujú veľkosť sedimentov, väčšinou sú však líniové a maloplošné. Z typických druhov rastlín sa tu nachádzajú: *Limosella aquatica*, *Pulicaria vulgaris*, *Bidens frondosa*, *B. cernua*, *Persicaria hydropiper*, *P. lapathifolia*, *Ranunculus sceleratus*, *R. repens*, *Atriplex prostrata*, *Myosoton aquaticum*, *Chenopodium rbrum*, *Potentilla supina*, *Myosotis palustris*, *M. caespitosa*, *Rorippa palustris*, *Scirpus radicans* ap.

Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (kód Natura 6440)

Opis biotopu: Dominujúci a kľúčový biotop v území, plošne najrozšírenejší a druhovo najbohatší v rámci celého Slovenska sa nachádza práve na Devínskom jazere. Druhové zloženie aluviálnych lúk závisí od dĺžky jarných záplav, výšky hladiny podzemnej vody, obsahu živín v pôde a obhospodarovania. Dôležitou skupinou druhov na týchto lúkach sú travy, z ktorých najčastejšie dominujú *Alopecurus pratensis*, *Deschampsia cespitosa*, *Festuca pratensis*, *Poa palustris*, *P. pratensis* agg, *Agrostis stolonifera* s. lat. V porastoch sa nachádzajú mnohé charakteristické a vzácné kontinentálne druhy ako *Allium angulosum*, *Clematis integrifolia*, *Cnidium dubium*, *Lythrum virgatum*, *Scutellaria hastifolia* a *Viola pumila*. Porasty sú vysoké, s vysokou produkciou sena, vo veľkej väčšine kosené dva krát ročne.

Fytocenologická charakteristika: Zväz *Deschampsion cespitosae* Horvatić 1930 zahŕňa nížinné aluviálne lúky, ktoré bývajú v jarnom období ovplyvňované záplavovou vodou a v lete výrazne presychajú. Zaplavované aluviálne lúky boli na Slovensku radené do viacerých zväzov (*Alopecurion pratensis*, *Cnidion venosi*, *Deschampsion cespitosae*, *Veronico longifoliae-Lysimachion vulgaris*). Vzhľadom na to, že vymedzenie týchto zväzov sa prekrýva, pridržiavame sa výsledkov najnovších prác (Hegedúšová Vantarová & Škodová (eds.), 2014) a radíme ich do jedného zväzu *Deschamsion cespitosae*.

Biotopy podľa Katalógu biotopov Slovenska (Stanová & Valachovič (eds.) 2002) opisujú a berú do úvahy tradične chápané zväzy:

Biotop Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (Natura 2000 kód - 6440) – zväz *Cnidion venosi* Balátová-Tulácková 1965 a biotop Lk7 Psiarkové aluviálne lúky (biotop národného významu) – zväz *Alopecurion pratensis* Passarge 1964, ktorý sa ale v území nenachádza.

Obr. č. 3. Letný aspekt lúk, po prvej kosbe, s dominanciou druhov *Clematis integrifolia*, *Jacea pratensis* a *Galium verum*

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (kód NATURA 6510)

Opis biotopu: Biotop bol zaznamenaný v južnej časti Devínskeho jazera na celkovej výmere 4,3 ha. Ide o vyvýšenú štrkovú lavicu, ktorá je v súčasnosti ohrozovaná sukcesiou drevín predovšetkým invázneho javorovca jaseňolistého (*Negundo aceroides*). Lúčne spoločenstvá pri nedostatku vody majú miestami až xerothermný charakter na presychajúcich štrkových laviciach. Biotop je v súčasnosti v nepriaznivom stave D.

Obr. č. 4. Záber na neudržiavanú plochu Lk1 v Devínskom jazere postupne zarastajúcu inváznym javorovcom jaseňolistým (*Negundo aceroides*)

Biotop európskeho významu **6430 Vysokobylinné spoločenstvá**, uvedený v predmete ochrany v SKUEV0313 Devínske jazero v štandardnom dátovom formulári Natura (SDF), sa na základe podrobného mapovania biotopov v rokoch 2011 až 2014 nepodarilo v sledovanom území potvrdiť. Dôvodom je nástup poriečnych neofytov (*Aster lanceolatus*, *A. novi-belgii*, *Echinocystis lobata*, *Solidago canadensis*, *Helianthus tuberosus* a pod.), ktoré v pôvodných bylinných lemových spoločenstvách v súčasnosti prevládajú a pôvodné druhy boli postupne vytlačené.

Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (kód NATURA 91E0*)

Opis biotopu: Maloplošný biotop, ktorý sa na lokalite zachoval na výmere cca 93 ha. Biotop je lokalizovaný na nižšie položené terénne depresie v blízkosti rieky Moravy a jej mŕtve ramená, ktoré sú počas vlhkých období počas roka zaplavované vodou. Mŕtve ramená sú z veľkej miery zazemnené bez trvalej prítomnosti vody, čo podmieňuje vznik stanovišť mäkkých lužných lesov iba v úzkych izolovaných plochách. Biotop mäkkých lužných lesov hodnotíme nielen v SKUEV0313 Devínske jazero, ale celkovo v inundácii rieky Moravy za najohrozenejší lesný biotop. Po samotnej regulácii rieky Moravy sa už nevytvárajú prirodzené podmienky na vznik mäkkých lužných lesov a územie sa naďalej vysušuje. Povodne sú veľmi nepravidelné, povodňová vlna pri extrémnych vodných stavoch je umelo držaná v neprirodzene úzkom medzihrádzovom priestore, čo neumožňuje rozliatie povodňovej vlny do širšieho okolia. Zároveň tu voda dosahuje pri povodniach zvyčajne značnej výšky a často tak rýchlo ako voda pritečie tak aj odtéčie. Už pár týždňov po povodniach nie je po vode ani pamiatky. Zároveň je biotop ohrozovaný prenikaním invázných druhov drevín (predovšetkým *Negundo aceroides*, *Fraxinus pennsylvanica*) a bylín (neofytov), ktoré bez radikálnejších zásahov a stratégií v ochrane prírody budú mať rastúcu tendenciu. V drevinovom zložení dominuje topoľ čierny (*Populus nigra*), vŕba biela (*Salix alba*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*).

Drevinová skladba: *Populus alba*, *Populus nigra*, *Salix alba*, *Salix fragilis* ap.

Bylinná etáž: *Caltha palustris*, *Galium palustre*, *Humulus lupulus*, *Iris pseudacorus*, *Lysimachia nummularia*, *Urtica dioica*, *Rubus caesius*, *Stachys palustris*, ap.

Obr. č. 5. Ukážka biotopu mäkkého lužného lesa v priaznivom stave v SKUEV0313 Devínske jazero

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (kód NATURA 91F0)

Opis biotopu: Mimoriadne cenný a najviac zastúpený lesný biotop, ktorý sa na lokalite zachoval na výmere cca 193,9 ha. Biotop je lokalizovaný na vyššie a relatívne suchšie stanovištia údolných nív so zriedkavejšími a časovo kratšími povrchovými záplavami. Pôdy sú od typologicky nevyvinutých nivných a glejových až po hnedé pôdy bohaté na živiny. Krovinové poschodie je dobre vyvinuté a druhovo bohaté, v bylinnej vrstve sú prítomné nitrofilné, mezofilné a hygrofilné druhy s výrazným jarným aspektom. V priaznivom stave (FCS B) sa nachádza 129,156 ha, v priaznivom stave (FCS C) 64,361 ha a v nepriaznivom stave (FCS D) sa nachádza cca 0,381 ha.

Drevinová skladba: *Quercus robur*, *Fraxinus angustifolia*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*, *Acer campestre*, *Padus avium*, ap.

Bylinná etáž: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anemone ranunculoides*, *Campanula trachelium*, *Clematis vitalba*, *Galium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Humulus lupulus*, ap.

Obr. č. 6. Ukážka biotopu tvrdého lužného lesa v priaznivom stave v SKUEV0313 Devínske jazero.

Biotopy národného významu

Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou

Opis biotopu: Biotop sa väčšinou nachádza v komplexe biotopov zazemnených mŕtvych ramien. Bylinné spoločenstvá trvaliek a dvojročných, prevažne obojživelných druhov rastlín. Počas klíčenia v prvých fázach rastu je vegetácia zaplavená, neskôr hladina vody poklesne. Rastliny sú dobre adaptované na tieto zmeny tým, že vytvárajú formy s ponorenými alebo plávajúcimi listami. Štruktúra a druhové zloženie porastov sa počas roka môže výrazne meniť, čo ovplyvňuje dominantné druhy.

Druhové zloženie: *Butomus umbellatus*, *Bolboschoenus maritimus*, *Eleocharis palustris*, *Sagittaria sagitifolia*, *Scirpus radicans*.

Lk10b Vegetácia vysokých ostríc

Opis biotopu: Spoločenstvá vysokých ostríc sa nachádzajú v terénnych zníženinách a terénnych depresiách, v mŕtvych ramenách, ktoré sú aspoň časť roka pod vplyvom povrchovej vody. Sú to takmer monodominantné porasty vysokých ostríc, ktoré určujú celkovú fyziognómiu porastu. Na Devinskom jazere sú to druhy ako *Carex acuta*, *C. acutiformis*, *C. riparia*, *C. vesicaria*, *C. disticha*. V území bolo zaznamenaných viacero asociácií, ich nomenklatúra je podľa práce (Valachovič ed. 2001).

Caricetum intermediae Steffen 1931 s dominanciou vzácnnej ostrice *Carex disticha*. Porasty sú rozvoľnené a druhovo bohaté. Rastie v nich aj vzácny druh *Lathyrus palustris*. Často sa vyskytujú v plytkých podmáčaných depresiách, na kontakte so zaplavovanými lúkami.

Caricetum gracilis Almquist 1929 s dominanciou ostrice *Carex acuta* vytvára husté, zapojené a druhovo chudobné porasty. Osídľuje plytšie depresie, býva krátkodobo zaplavované a v lete presychá.

Galio palustris-Caricetum ripariae Balátová-Tuláčková in Balátová-Tuláčková et al. 1993 s dominanciou ostrice *Carex riparia*. Porasty sú vysoké a husté, nachádzajú sa v hlbších terénnych zníženinách a sú adaptované na dlhodobé zaplavovanie.

Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd

Opis biotopu: Časť porastov krovín možno zaradiť k tomuto biotopu. Vyskytujú sa najmä na miestach, kde je podzemná voda trvalo pri povrchu pôdy, napr. v terénnych zníženinách. Typický je ich „bochníkovitý“ vzhľad. Zapojené porasty sú veľmi husté. Dominuje vŕba popolavá (*Salix cinerea*), menej častejšie sú zastúpené vŕba košíkarska (*Salix viminalis*) a vŕba purpurová (*Salix purpurea*).

Druhové zloženie: bylinnom poschodí dominujú vlhkomilné a nitrofilné druhy ako *Filipendula ulmaria*, *Lysimachia vulgaris*, *Rubus caesius*, *Carex acuta*, *Carex riparia*, *Calystegia sepium*, *Urtica dioica*, *Phalaroides arundinacea*, *Iris pseudacorus*.

Kr9 Vŕbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek

Opis biotopu: Uzavreté, alebo rozvoľnené krovinaté porasty, často bochníkovitého tvaru, žltozelenej alebo sviežozelenej farby s dominanciou vŕb. Lemujú brehy menších i väčších vodných tokov a ich ramien. Vŕby dorastajú do výšky 2 - 5 m a dopĺňajú ich niektoré liany. Porasty sú svetlomilné, pri silnejšom zatienení poschodia stromov tieto zložky ustupujú. Bylinné poschodie je v uzavretých porastoch slabo vyvinuté, v rozvoľnenejších je floristicky bohatšie, zložené najmä z vlhkomilných a nitrofilných druhov. Sú dobre podmáčané a pravidelne ovplyvňované prúdiacou a povrchovou vodou, v jarných mesiacoch záplavovou vodou. Z drevín sú prítomné *Salix purpurea*, *Salix triandra*, *Salix fragilis*, *Ulmus laevis*.

Druhové zloženie: *Aegopodium podagraria*, *Calystegia sepium*, *Echinocystis lobata*, *Galium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Humulus lupulus*, *Phylaroides arundinacea*, *Rubus caesius*, *Solanum dulcamara*, *Urtica dioica*.

Ostatné biotopy

Biotopy zazemnených mŕtvych ramien

Opis biotopu: Predstavujú komplex biotopov postupne sa zazemňujúcich mŕtvych ramien a terénnych depresií. Z biotopov sa tu nachádzajú v rôznom percentuálnom zastúpení nasledovné: Lk11, Lk10b, Kr8, Kr9, Vo2, Vo8, Br5. Ich vzájomný pomer sa mení v závislosti od výšky hladín povrchových vôd pri záplavách a hladiny podzemnej vody.

Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*)

Opis biotopu: V území boli zaznamenané dve fyziognomicky odlišné spoločenstvá. Prvým sú druhovo chudobné porasty s dominanciou trste (*Phragmites australis*). Vysoké a husté porasty

dávajú malý priestor prežitie iných rastlín. Tieto porasty bývajú dlhodobo zaplavené. Na okrajoch depresií preniká trsť aj do porastov vysokých ostríc. Vtedy sú porasty trste redšie a zaplavované krátkodobejšie. Tieto porasty zaraďujeme do asociácie *Phragmitetum communis* von Soó 1927.

Porasty s dominanciou druhu *Glyceria maxima* patria do asociácie *Glycerietum aquaticae* Hueck 1931. Vyskytujú sa tu aj druhy *Sium latifolium*, *Persicaria amphibia*, *Rorippa amphibia*, *Eleocharis palustris* agg.

Tieto porasty sú obhospodarované občasne iba vtedy, ak sa vyskytujú v plytkých depresiách na kontakte s aluviálnymi lúkami.

Kr7 Trnkové a lieskové kroviny

Opis biotopu: Vzhľad porastov určujú dominantné kroviny a fyziognómiu dotvárajú lianovité rastliny, ako sú pohánkovec kroviskový (*Fallopia dumetorum*) či plamienok plotný (*Clematis vitalba*), a najmä početná skupina druhov rodu ostružina (*Rubus* sp.). V bylinnom poschodí prevládajú polotieňomilné, mezofilné a mierne nitrofilné druhy. Kroviny poskytujú biotopy pre viacero živočíchov. V sledovanom území sa vyskytuje maloplošne na ploche cca 1,95 ha v juhozápadnej časti sledovaného územia v kontakte s lúčnymi biotopmi.

Druhovú zloženie: *Acer campestre*, *Berberis vulgaris*, *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Crataegus* sp., *Euonymus europaeus*, *Ligustrum vulgare*, *Populus tremula*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*, *Sambucus nigra*, *Rubus* sp., *Swida sanguinea*, *Viburnum lantana*, *Fragaria moschata*, *Glechoma hederacea*, *Tithymalus cyparissias*, *Geranium robertianum* ap.

Solitérne stromy

Opis biotopu: V sledovanom území ide predovšetkým o staré voľne rastúce jedince vzrastlých stromov (vŕba biela, topole, duby, bresty), ktoré tvoria významný krajinnotvorný prvok. Zároveň predstavujú hniezdny biotop pre vtáky a biotop pre vzácne bezstavovce a netopiere.

X9 Porasty nepôvodných drevín a X8 Porasty invázných neofytov

Opis biotopu: Plantáže introdukovaných drevín alebo porasty spontánne sa šíriacich nepôvodných krov, stromov a bylín. Pre výsadby kultivarov topoľov šľachtených je typický pravidelný spon stromov a rovnovekosť porastov. Bylinný podrast v lepšom prípade zodpovedá pôvodnému lesu, väčšinou je však silno zmenený buď spôsobom hospodárenia (napr. topoľové kultúry) alebo sa viac prejavuje vlastný vplyv dreviny (napr. v porastoch agáta). V predmetnom území ide predovšetkým o nasledovné nepôvodné druhy drevín: *Populus x canadensis*, *Negundo aceroides*, *Fraxinus pennsylvanica*. Je nutné zabezpečiť odstraňovanie týchto nepôvodných druhov drevín, ktoré sa nekontrolovane šíria do biotopov a ohrozujú pôvodné druhové zloženie biotopov. Z bylín ide predovšetkým o druhy *Aster lanceolatus*, *Aster novi-belgii*, *Echinocystis lobata*, *Helianthus tuberosus*, *Impatiens glandulifera*, *Solidago canadensis*, *Solidago gigantea*, ktoré sa šíria na nelesné plochy bez pravidelného manažmentu a do brehových a riedkych porastov.

Antropicky ovplyvnené biotopy

Opis biotopu: V sledovanom území predstavujú plochy s výrazným antropickým vplyvom – ide o spevnené cesty. Celková rozloha týchto biotopov je 1,772 ha.

1.6.1.7. Živočíšstvo

Charakteristika fauny

Územie patrí zo zoogeografického hľadiska do provincie Vnútrokarpatských zníženín, Panónskej oblasti, Dyjsko-moravského obvodu, moravského okrsku, podokrsku záhorského (Čepelák, 1980).

Vzhľadom na pomerne pestré prírodné pomery i vďaka svojej jedinečnej polohe na rozhraní troch hlavných zón - Karpatika, Panonika a Hercynika, sa toto územie vyznačuje vysokou pestrosťou živočíšnych druhov. V území sa vyskytujú viaceré druhy živočíchov, ktoré sú typické pre spoločenstvá lužných lesov, ako aj druhy typické pre alúviá nížinných riek. Spomedzi stavovcov bolo na lokalite zaznamenaných 23 druhov rýb, 11 druhov obojživelníkov a 3 druhov plazov, 123 druhov vtákov a viac ako 30 druhov cicavcov, vrátane bobra a vydry.

Fauna - bezstavovce

Na území SKUEV0313 Devínske jazero je významná fauna xylofilných a xylofágnych druhov viazaná na odumreté drevo v lesných spoločenstvách lužných lesov s viacerými kriticky ohrozenými a vzácnymi druhmi. Dôvodom pre ich výskyt je udržiavanie bezzásahového režimu, kedy sa zabezpečí dostatok odumretého dreva v rôznom štádiu hniloby. Z jednotlivých radov hmyzu tu boli zistené nasledovné vzácne a biogeograficky dôležité druhy:

Annelidae: *Hirudo medicinalis* (VU, Bern3, HD5, W2), **Crustacea:** *Lepidurus apus* (VU), **Dermoptera:** *Labidura riparia*, **Mantodea:** *Mantis religiosa*, **Lepidoptera:** *Lycaena dispar* (VU, Bern2, HD2, HD4, E), *Zerynthia polyxena* (VU, BernII, Hd4), **Coleoptera:** *Cerambyx cerdo* (LR:nt, Bern2, HD2, HD4, E), *Lucanus cervus* (LR:lc, Bern3, HD2, E), *Cucujus cinnaberinus* (LR:nt, Bern2, HD2, HD4, E), *Carabus cancellatus*, *Carabus clathratus clathratus* (EN), *Hydrophilus piceus* - VU, *Hydrophilus atterimus* - VU, *Cybister lateralimarginalis*, *Graphoderus austriacus* - VU, *Ampedus cardinalis* - VU, *Aporthopleura sanguinicollis* - EN, *Aulonium trisulcum* - LR:nt, *Brachygonus megerlei* - CR, *Stenagostus rhombeus* -LR:nt, *Elater ferrugineus ferrugineus* - VU, *Megopis scabricornis* - VU, *Saperda punctata* - VU, *Cetonischema aeruginosa* - VU, *Gnorimus variabilis* - VU, *Eurythyrea quercus* - VU, *Poecilonota dives* - EN, *Poecilonota mirifica* - EN, *Velleius dilatatus* - VU, **Neuroptera:** *Dendroleon pantherinus* - EN, **Hymenoptera:** *Liometopum microcephalum*.

Fauna - stavovce

Rieka Morava je najväčším prítokom Dunaja na našom území. Morava a jej záplavové územie (hoci zmenšené na zrejme menej ako štvrtinu pôvodnej veľkosti) si zachovalo prírode blízky charakter. Z rieky a jej prítokov je známych celkovo 62 druhov rýb. Rieka Morava bola v minulosti silne znečistená (až do tej miery, že rybia obsádka v nej bola vytrávená) ale napriek tomu je, čo sa týka ichtyofauny, pomerne bohatá na druhy, ktorými ju predovšetkým v spodnom úseku nenarušenom bariérami dotuje rieka Dunaj. Úbytok druhov rýb je dôsledkom znečistenia vody priemyselným a mestským odpadom, zmenou prirodzených stanovišť a reguláciou rieky. Neblahý vplyv má aj nepravidelnosť záplav, ktorá obmedzuje dostupnosť nerestísk.

Druhovú diverzitu tejto časti územia bola vždy vysoká, v posledných rokoch žiaľ negatívne ovplyvňovaná narušeným hydrologickým režimom, kedy sa nepravidelne striedajú vysoké záplavy na úroveň protipovodňovej hrádze, ktorá bráni rozliatiu do šírky, s mimoriadne suchými obdobiami. Vo vodách sa zvyšuje početnosť nepôvodných druhov - karasa striebrišťa a slnečnice pestrej, ktorým zrejme vyhovuje aj prehrievanie vody počas teplého a suchého leta. Z pôvodných druhov lokalít inundácie naopak miznú ovsenka striebrištá a karas zlatistý. Postupné zahlbovanie napriameného toku rieky Moravy spôsobuje aj pokles hladín vôd v sieti mŕtvych ramien a ich postupné zanášanie sedimentmi. To vytvára v plytších ramenách extrémne podmienky a presychanie, ktoré už sú problematické aj pre prežívanie druhov odolných voči kyslíkovým deficitom a krátkodobým poklesom hladiny ako je napr. čík európsky.

V oblasti Devínskeho jazera bolo od roku 2006 zaznamenaných 23 druhov rýb (s predpokladom nálezov ďalších druhov prítomných v rieke Morave, vzhľadom k obmedzenému počtu prieskumov). Z vzácnejších druhov sú to *Abramis ballerus* (LR:nt, Bern3), *Abramis sapa* (LR:nt, Bern3),

Carassius carassius (§), *Cobitis taenia* (LR:nt, Bern3, HD2, E), *Leucaspis delineatus* (LR:nt, Bern3), *Misgurnus fossilis* (CR, Bern3, HD2, E), *Rhodeus amarus* (LR:nt, Bern3, HD2).

Pre obojživelníky spočíva význam územia najmä v dostatku vhodných rozmnožovacích biotopov (mokrade, močiare, jazierka), ktoré v človekom využívanej krajine zanikajú. Zaznamenaných tu bolo 11 druhov: *Hyla arborea* (LR:nt, Bern2, HD4), *Pelobates fuscus* (LR:nt, Bern2, HD4), *Rana arvalis* (VU, Bern2, HD4), *Rana lessonae* (VU, Bern3, HD4), *Rana kl. esculenta* (LR:nt, Bern3, HD5), *Rana ridibunda* (EN, Bern3, HD5), *Rana dalmatina* (VU, Bern2, HD4), *Bombina bombina* (LR:cd, Bern2, D 2, 4, E), *Bufo bufo* (LR:cd, Bern3), *Triturus dobrogicus* (EN, Bern2, HD2), *Triturus vulgaris* (VU, Bern3). Negatívne sa prejavuje zmena hydrologických pomerov v alúviu Moravy, kedy počas suchých období mnohé mokrade zostávajú bez vody. Vlhké biotopy, v ktorých sa obojživelníky obvykle vyskytujú presychajú a neumožňujú úkryt pred horúcim a suchým počasím. Pokles vôd môže viesť až k usychaniu znášok, resp. žubrienok, nakoľko tie nie sú schopné lokalitu opustiť a vyhľadať nový úkryt. Adulty sa zhromažďujú na niekoľkých zostávajúcich vodách, kde sa môžu stať ľahkou korisťou predátorov vzhľadom k zvýšenej lokálnej početnosti.

Plazy v oblasti alúvia sú limitované výškou vody počas záplav, predovšetkým jašterice obyčajné, ktoré sa vyskytujú iba na najvyššie položených miestach (vyvýšené štrkové lavice) a dosahujú tu veľmi nízke početnosti. Zaznamenané tu boli 3 druhy plazov - *Lacerta agilis* (VU, Bern2, HD4), *Natrix natrix* (LR:lc, Bern2) a *Anguis fragilis* (LR:nt, Bern3).

Doteraz bolo zaznamenaných 123 druhov vtákov, vrátane vzácných a ohrozených druhov, ktorým ÚEV Devínske jazero poskytuje vhodné potravné a rozmnožovacie biotopy: *Alcedo atthis* (LR:nt, Bern2, BD1, E), *Aquila heliaca* (EN, Bern2, Bonn1, Bonn2, BD1, E), *Casmerodius albus* (EN, Bern2, Bonn2, AEWA, BD1, E), *Ciconia nigra* (LR:nt, Bern2, Bonn2, AEWA, BD1, E), *Crex crex* (LR:cd, Bern2, Bonn2, BD1, E), *Dryocopus martius* - BD1, *Ficedula albicollis* - BD1, *Haliaeetus albicilla* (CR, Bern2, Bonn1,2, AEWA, BD1, E), *Milvus migrans* (VU, Bern2, Bonn1,2, AEWA, BD1, E), *Milvus milvus* (EN, Bern2, Bonn1,2, AEWA, BD1, E), *Pernis apivorus* (LR:lc, Bern2, Bonn2, BD1, E), *Picus canus* - BD1

Relatívne nenarušený ráz lužných lesov a človekom udržiavaných lúčnych biotopov popretkávaných sieťou mŕtvych ramien umožňuje výskyt asi 40 druhov cicavcov, vrátane vzácných chránených druhov: *Castor fiber* (LR:nt, Bern3, HD2, HD4, E), *Lutra lutra* (VU, Bern2, HD2, HD4, E), *Martes martes* (DD, Bern3, HD5).

Netopiere v predmetnom území neboli doposiaľ podrobne skúmané. Z pohľadu hodnotenia priaznivého stavu jednotlivých druhov chýbajú dáta týkajúce sa populácie, biotopu a ohrozenia. Mnoho tu zaznamenaných druhov netopierov je závislých od prítomnosti vzácných prírodných lesov a človekom vytvorených habitatov v oblasti. Vyskytujú sa tu napr.: *Eptesicus serotinus* (DD, Bern2, Bonn2, HD4), *Myotis daubentonii* (LR:lc, Bern2, Bonn2, HD4), *Nyctalus noctula* (LR:lc, Bern2, Bonn2, HD4), *Myotis myotis* (LR:cd, Bern2, Bonn2, HD2, HD4, E)

Vyskytujú sa tu aj väčšie druhy cicavcov poľovného významu: *Vulpes vulpes*, *Sus scrofa*, *Lepus europaeus*, *Capreolus capreolus*, *Cervus elaphus*.

1.6.2. Stručný opis predmetu ochrany

Rastliny

Z druhov európskeho významu sa na lokalite nachádza iba lindernia plúzdierkatá (*Lindernia procumbens*). Vzhľadom na skutočnosť, že ide iba o malú populáciu sa hodnotiace tabuľky priaznivého stavu zachovania nevypracovali.

Druh *Ostericum palustre* už nebol niekoľko rokov z územia potvrdený a považuje sa za pravdepodobne vyhynutý na území Slovenska – preto ho ako predmet ochrany neuvádzame.

Z druhov národného významu sú predmetom ochrany druhy: hrachor močiarny (*Lathyrus palustris*), tomkovica plazivá (*Hierochloë repens*).

Živočích

Tab. č. 1. : Európsky významné druhy živočíchov z prílohy II Smernice o biotopoch v SKUEV313 Devínske jazero

Názov druhu	Celkový stav populácie v území	Stav druhu na úrovni biogeografického regiónu	Bioregión	Ciele ochrany	Priorita
<i>Unio crassus</i>	Okrajový výskyt, populácia korýtka riečného je sústredená v samotnom vodnom toku – rieke Morave. Reguláciou rieky sa odrezala sieť mŕtvych ramien od rieky Moravy. Mŕtve ramená sa postupne zanášajú sedimentami, kde korýtka riečne nenachádza vhodné podmienky.	U1	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná
<i>Anisus vorticulus</i>	V sieti mŕtvych ramien a okolitej mokradnej vegetácii má kotúľka štiha vhodné podmienky na úspešnú reprodukciu.	U1	pan	nutné udržanie stavu v území	vysoká
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Okrajový výskyt, populácia klinovky je sústredená na tečúce vody - riekou Moravu a dolný tok Maliny. Reguláciou rieky sa odrezala sieť mŕtvych ramien od rieky Moravy. Mŕtve ramená sa postupne zanášajú sedimentami, sú neprietočné, kde klinovka nenachádza vhodné podmienky.	U1	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná
<i>Lycaena dispar</i>	Ohniváček veľký má na Devínskom jazere vhodné podmienky na úspešnú reprodukciu.	FV	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná
<i>Maculinea nausithous</i>	Napriek veľmi bohatým zárastom živnej rastliny krvavca lekárskeho a zachovalých lúčnych spoločenstiev sa tu modráčik bahniskový vyskytuje iba veľmi vzácné a okrajovo. Dôvodom je zmena vodného režimu v povodí dolnej Moravy – umelé ohrádzovanie, kedy pri záplavách nemajú šancu prežiť živné mraveniská mravcov rodu <i>Myrmica</i> , na ktoré je modráčik viazaný.	FV	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná
<i>Maculinea teleius</i>	Na priek veľmi bohatým zárastom živnej rastliny krvavca lekárskeho a zachovalých lúčnych spoločenstiev sa tu modráčik krvavcový vyskytuje iba veľmi vzácné a okrajovo. Dôvodom je zmena vodného režimu v povodí dolnej Moravy	FV	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná

	– umelé ohrádzovanie, kedy pri záplavách nemajú šancu prežiť živné mraveniská mravcov rodu <i>Myrmica</i> , na ktoré je modráčik viazaný.				
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	V lužných lesoch Devínskeho jazera, (predovšetkým v časti Dolný les) s dostatkom mŕtveho dreva má plocháč červený dobré vyhliadky do budúcnosti pri zachovávaní mŕtveho dreva v porastoch.	FV	pan	nutné udržanie stavu v území	vysoká
<i>Cerambyx cerdo</i>	V tvrdých lužných lesoch v časti Dolný les so zastúpením starých dubov má fuzáč veľký dobré vyhliadky do budúcnosti. Problémom však je celkovo nízke zastúpenie duba letného v porastoch a často absencia dubov v mladších porastoch, čo môže byť problémom do budúcnosti. Vhodným opatrením by bola aj výsadba solitérnych stromov – najmä dubov.	U1	pan	nutné udržanie stavu v území	vysoká
<i>Lucanus cervus</i>	V tvrdých lužných lesoch časti Dolný les so zastúpením starých dubov má roháč obyčajný dobré vyhliadky do budúcnosti. Problémom však je celkovo nízke zastúpenie duba letného v porastoch a často absencia dubov v mladších porastoch, čo môže byť problémom do budúcnosti. Vhodným opatrením by bola aj výsadba solitérnych stromov – najmä dubov.	FV	pan	nutné udržanie stavu v území	vysoká
<i>Gymnocephalus baloni</i>	marginálny výskyt – druh je viazaný na tečúce vody hlavného koryta rieky resp. prietochných ramien. Reguláciou rieky sa odrezala sieť mŕtvych ramien od rieky Moravy. Mŕtve ramená Devínskeho jazera sa postupne zanášajú sedimentami, sú neprietochné a v lete dochádza k výrazným poklesom vody. Druh sa tu preto môže vyskytovať len náhodne. Môže z rieky Moravy prenikať do najspodnejšej časti toku Malina, ktorý je hranicou územia.	U2	pan	Zlepšenie stavu v území	stredná
<i>Zingel streber</i>	marginálny výskyt– druh je viazaný na tečúce vody hlavného koryta rieky resp. prietochných ramien. Reguláciou rieky sa odrezala sieť mŕtvych ramien od rieky Moravy. Mŕtve ramená Devínskeho jazera sa postupne zanášajú sedimentami, sú neprietochné a v lete dochádza k výrazným poklesom vody. Druh sa tu preto môže vyskytovať len náhodne. Môže z rieky Moravy prenikať do najspodnejšej časti toku Malina, ktorý je hranicou územia.	U1	pan	Zlepšenie stavu v území	stredná
<i>Gobio albipinnatus</i>	marginálny výskyt– druh je viazaný na tečúce vody hlavného koryta rieky resp. prietochných ramien. Reguláciou rieky sa odrezala sieť mŕtvych ramien od rieky Moravy. Mŕtve ramená Devínskeho jazera sa postupne zanášajú sedimentami, sú počas dlhých období neprietochné a v lete dochádza k výrazným poklesom vody. Druh sa tu preto môže vyskytovať len náhodne. Môže z rieky Moravy prenikať do najspodnejšej časti toku Malina, ktorý je hranicou územia.	U1	pan	Zlepšenie stavu v území	stredná
<i>Gobio kessleri</i>	marginálny výskyt- výskyt druhu bol zaznamenaný iba raz (ak nešlo o chybné určenie) na sútoku Moravy a Maliny, tvoriacom okraj rezervácie.	U1	pan	Zlepšenie stavu v území	stredná

	Druh je viazaný na tečúce vody, nevyskytuje sa v stojatých vodách, resp. mŕtvych ramenách. Nebol opakovane zaznamenaný ani v Morave v hlavnom koryte. Výskyt na hornom toku Moravy v ČR, v Dunaji sa tiež tento druh vyskytoval, ale aj tu bol veľmi vzácny.				
<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Zatiaľ je jeho výskyt stabilný a pravidelne zaznamenaný. Druh je viazaný na vodné biotopy s výskytom lastúrníkov. Silné presychanie ramien preto môže nepriaznivo ovplyvňovať jeho stavy.	FV	pan	Zlepšenie nie stavu v území	vysoká
<i>Cobitis taenia</i>	Zatiaľ je v území zaznamenaný pravidelne (<i>Cobitis elongatoides</i>). Druh preferuje piesčito štrkovité dno, postupné zasedimentovanie ramien môže byť pre druh nepriaznivé.	U1	pan	Zlepšenie nie stavu v území	vysoká
<i>Cottus gobio</i>	Kedysi sa vyskytoval bežne v Dunaji, aj v hlavnom toku Moravy, jeho početnosť však veľmi poklesla v dôsledku negatívnych zmien vo vodných tokoch spôsobených reguláciou, znečistením a následne prenikaním inváznych býčkov rodu <i>Neogobius</i> , ktoré obsadzujú biotop hlaváča. Za posledných 15 rokov nemáme žiadne údaje o jeho výskyte v slovenskom úseku rieky Moravy a jej okolitých prítokoch. Priamo v SKUEV0313 Devínske jazero je jeho výskyt v súčasnosti nereálny.	U2	pan	Prehodnote nie reálnosti jeho zachovania v SDF	
<i>Bombina bombina</i>	Druh je v území pravidelne zaznamenaný a rozmnožuje sa vo vhodných vodách. Problematické môže byť presychanie lokalít v dôsledku extrémov (suché roky) resp. zaklesávania hlavného toku, hlavne pre žubrienky, ktoré sa nedokážu presunúť na iné lokality po súši.	U1	pan	zlepšenie stavu v území	vysoká
<i>Triturus dobrogicus</i>	Vyskytuje a rozmnožuje sa vo vhodných vodách (plytšie, bez výskytu rýb), je zaznamenaný pravidelne.	U1	pan	zlepšenie stavu v území	vysoká
<i>Myotis myotis</i>	marginálny výskyt – využíva územie ako lovný biotop, rozmnožovaním a zimovaním je viazaný na lokality mimo územia. Dôležité je zachovanie pestrej, mozaikovitej krajiny štruktúry.	U1	pan	nutné udržanie stavu v území	nízka
<i>Lutra lutra</i>	marginálny výskyt – závisí od prítomnosti potravných zdrojov (ryby, mäkkýše).	U1	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná
<i>Castor fiber</i>	Vyskytuje sa v území trvale, problematické môžu byť extrémne záplavy a dlhodobé presychanie počas suchých rokov.	FV	pan	nutné udržanie stavu v území	stredná

Predmetom ochrany sú tiež **druhy živočíchov z prílohy IV Smernice o biotopoch:** skokan krátkonohý (*Rana lessonae*), skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), rosníčka zelená (*Hyla arborea*), raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), netopier vodný (*Myotis daubentoni*) a **druhy živočíchov národného významu:** štitovec jarný (*Lepidurus apus*), ucholak veľký (*Labidura riparia*), modlivka zelená (*Mantis religiosa*), kováčik (*Brachygonus megerlei*), mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), užovka obojková (*Natrix natrix*).

Predmetom ochrany PR Devínske jazero sú nasledovné **biotopy európskeho významu:** 91E0* (Ls1.1) Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 91F0 (Ls1.2) Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy

okolo nížinných riek, 3150 (Vo2) Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, 6440 (Lk8) Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*, Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (kód Natura 3270) a Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (kód Natura 6510).

Biotop 6430 (Br6) Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa neuvádzame ako predmet ochrany, lebo v území nebol potvrdený mapovaním.

Zároveň boli ako predmet ochrany doplnené aj **biotopy národného významu** Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Kr9 Vřbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Kr8 Vřbové kroviny stojatých vôd.

1.6.3. Hodnotenie stavu predmetu ochrany, stanovenie priorít ochrany

1.6.3.1. Hodnotenie stavu nelesných biotopov a druhov rastlín európskeho významu

NELESNÉ BIOTOPY EURÓPSKEHO VÝZNAMU

Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (kód NATURA 3150)

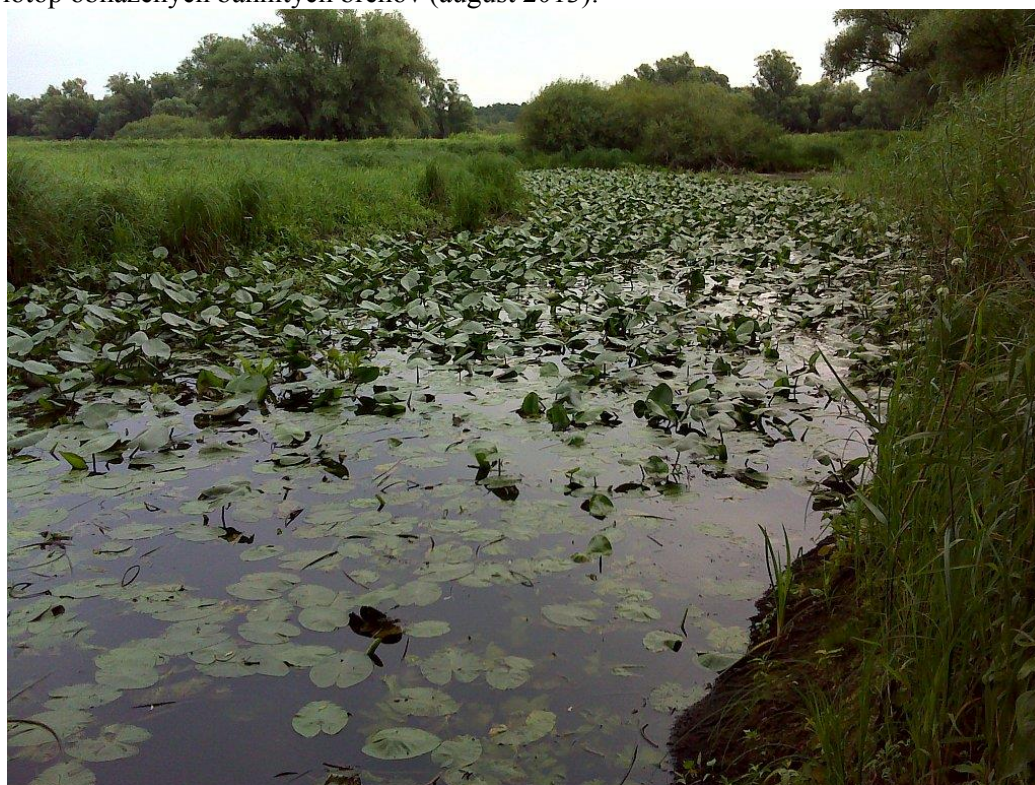
Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (kód NATURA 3270)

Obr. č. 7. Fotografia zachytáva mftve rameno počas najsuchších períod v roku, kedy v extrémnych prípadoch voda v ramene úplne zmizne (august 2013).

Obr. č. 8. Fotografia zachytáva mŕtve rameno počas najsuchších períód v roku, po ustúpení vody sa vytvoril dočasný biotop obnažených bahnitých brehov (august 2013).

Obr. č. 9. Fotografia zachytáva mŕtve rameno s bohato vyvinutými zárastmi makrofytov .

Obr. č. 10. Kombinácia biotopov Vo2 a Br5 na Devínskom jazere

Systém mŕtvych ramien na území zaberá celkovú plochu cca 221,852 ha. Stav týchto ramien je však mimoriadne nepriaznivý. Môžu za to predovšetkým negatívne zásahy do vodného režimu rieky Morava – regulácia samotného vodného toku a výstavba protipovodňovej hrádze. Rieka Morava po napriamení urýchljuje odtok vody z územia a jej tok sa zarezáva stále hlbšie do podložia, čím sa negatívny vplyv regulácie ešte znásobuje. Zároveň sa negatívne na stave mokradných biotopov v alúviu Moravy prejavilo aj otvorenie meandrov Moravy (prepychov), ktoré v súčasnosti fungujú ako melioračné priekopy. Z pôvodnej plochy mŕtvych ramien cca 190 ha sa voda trvalo vyskytuje počas suchých období v priebehu roka už iba na približne 36 ha. V uvedenej časti sa nachádza mozaika biotopov Vo2 a Br5, ich pomer sa mení v závislosti od výšky hladiny v ramene a v toku Moravy. Priaznivý stav sme ohodnotili na FCS B.

Na zostávajúcej ploche cca 154 ha sa voda vyskytuje iba periodicky, ramená sa čiastočne naplňajú počas záplav, ale po opadnutí vody rýchlo vysychajú. Vytvára sa tu pestrá mozaika biotopov Vo2, Br5, Vo8, Kr8, Kr9, Lk10b a Lk11 v závislosti od výšky vodnej hladiny a nastupujúcej sukcesie rastlín. Priaznivý stav sme tu ohodnotili na FCS C – nepriaznivý stav. Predstavujú mozaiku biotopov postupne sa zazemňujúcich mŕtvych ramien, kde sa voda vyskytuje iba periodicky. To znamená, že ramená sa môžu iba čiastočne a dočasne počas záplav alebo pri zrážkovo výdatnejších obdobiach, naplniť vodou. Voda sa v týchto ramenách neudrží dlho a aj to iba v najhlbších častiach, ktoré majú výmeru často iba niekoľko árov. Z vodných rastlín sa tu môže pri vyšších stavoch vody vo väčšom množstve vyskytovať napr. žaburinka menšia (*Lemna minor*), spirodelka mnohokoreňová (*Spirodela polyrrhiza*). Ramená sú často zazemnené, veľmi plytké a postupne na nich začínajú rásť kroviny, stromy a často sem prenikajú invázne druhy drevín, predovšetkým javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*). Taktiež byliny ako dvojzub listnatý (*Bidens frondosa*), podsľečník Theofrastov (*Abutilon theophrasti*) a viaceré druhy astier (*Aster sp.*). Z hľadiska výskytu biotopov ide o kombináciu mozaiky biotopov Vo2, Br5, Vo8, Kr7, Kr8, Lk10b, Lk11, pričom každé rameno vykazuje iný percentuálny podiel jednotlivých biotopov. Odhadovať vývoj týchto ramien do budúcnosti je veľmi problematické. Vo všeobecnosti možno hovoriť o trende postupného vysychania a zazemňovania ramien, čo je dôsledok negatívnych zmien vo vodnom

režime rieky Morava po jej regulácii.

Situácia ohľadom zavodnenosti siete mŕtvych ramien v SKUEV0313 Devínske jazero je zobrazená na obr. č. 2.

Stav biotopov Vo2 a Br5:

Hodnotenie priaznivého stavu biotopov Vo2 a Br5 prebiehalo na základe výskytu indikačných a typických druhov pre daný biotop. FCS B – 36,32 ha, FCS C – 152,82 ha. Hladina vodného stĺpca je rozkolísaná a v suchých periódach v roku klesá a dochádza k výraznej sedimentácii a zazemňovaniu.

Lk8 – Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (kód NATURA 6440)

Z celoslovenského hľadiska ide o jednu z najvýznamnejších lokalít s výskytom reprezentatívnych a veľmi dobre zachovaných zaplavovaných lúk. Lúky sú druhovo veľmi bohaté a majú dobré zastúpenie charakteristických druhov. Z celkovej rozlohy 570 ha týchto lúk sa v tej najvyššej kvalite, alebo v priaznivom stave zachovania (FCS A) nachádza 450 ha. V stave FCS B sa nachádza 120 ha lúk.

Kvalita a druhové zloženie lúk závisí od pravidelných záplav – ich dĺžky a frekvencie a tiež od pravidelného obhospodarovania. Zaplavované lúky sú v území ohrozené šírením invázných druhov. Invázne druhy sa šíria v zaplavovaných oblastiach najmä po disturbanciách, akými môžu byť aj záplavy, ale aj po opustení obhospodarovania. Vytvorí sa medzery v lúčnych porastoch a tie môžu byť obsadené inváznymi druhmi ako *Aster novi-belgii* agg. Keď dôjde k zanechaniu kosenia, dochádza k hromadeniu odumretej biomasy a pozorovalo sa zníženie vitality niektorých druhov rastlín. Následne dochádza zvýšeniu obsahu živín v pôde a progresívnej zmene druhového zloženia lúčneho spoločenstva a neskôr k nárastu krov alebo k dominancii invázných tráv, ako napríklad *Phalaroides arundinacea*. Oba druhy sa vyznačujú tým, že sú konkurenčne silné v nadzemnej a aj podzemnej časti.

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (kód NATURA 6510)

V dotknutom území ide o maloplošný výskyt na izolovanom vyvýšenom mieste v južnej časti. Biotop je v nepriaznivom stave D spôsobený dlhodobou absenciou manažmentu.

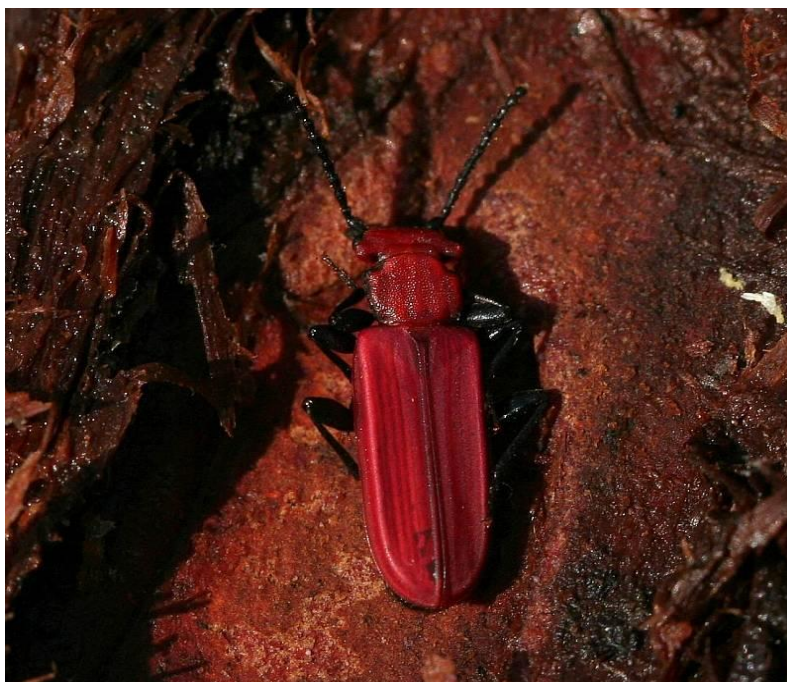
Grafické znázornenie zmapovaných biotopov sa nachádza v mapovej prílohe č. 6.1.1. Mapa biotopov, grafické znázornenie stupňov prirodzenosti lesných biotopov sa nachádza v mapovej prílohe č. 7.3.1. Mapa stupňa prirodzenosti lesných biotopov a hodnotenie priaznivého stavu biotopov FCS je uvedené v mapovej prílohe č. 7.3.2. Mapa stavu biotopov.

RASTLINY

Druh *Lindernia procumbens* sa v území vyskytuje len na malom izolovanom mieste a preto stav druhu hodnotíme ako zlý.

1.6.3.2. Hodnotenie stavu stavu eksozoologicky významných živočíšnych druhov

A) Bezstavovce – kompletne hodnotenie priaznivého stavu bezstavovcov je uvedené v prílohe č. 7.6. Hodnotenie druhov bezstavovcov v PR Devínske jazero

Obr. č. 11. Európsky významný druh – plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*)

Hodnotenie stavu biotopov na sledovanej lokalite pre plocháča červeného (*Cucujus cinnaberinus*)

Drevinové zloženie: Plocháč červený sa podľa výsledkov mapovania v rokoch 2011 až 2014 v Ramsarskej lokalite niva rieky Moravy vyskytuje prevažne na drevinách: topol' šedý (31 %), topol' čierny (22%), dub letný (19%) a jaseň úzkolistý (17%) a vrbu biela (5%). Ojedinele bol zaznamenaný i na nepôvodných drevinách – topol' šľachtený.

Priestorová výstavba biotopu: Plocháčovi vyhovujú vertikálne členité staré porasty s vyšším zápojom a s dostatkom zatienených odumretých stromov.

Podiel odumretých starých stromov: Na základe terénnych mapovaní výskyt plocháča červeného a tým aj rozmiestnenie odumretých stromov v dotknutých lesných porastoch vyplýva, že sa hustota obsadených odumretých stromov je najvyššia v starých porastoch, ktoré sú v bezzásahovom režime.

Zhodnotenie súčasného režimu na lokalite: Najviac plocháčov je v lesných porastoch, kde sa nevykonávali žiadne asanačné výruby odumretých stromov. Taktiež sú veľmi cenné i nelesné plochy, kde sa často nachádzajú lesné spoločenstvá s množstvom odumretého dreva. Po veternej kalamite v roku 2009 došlo k mozaikovitým vývratom a zlomom stromov, ktoré neboli z porastov odstránené, čo malo za následok zlepšenie stavu populácie plocháča červeného v súčasnosti.

Obr. č. 12. Odumretý topol' sivý s priemerom kmeňa viac ako 120 cm je ideálnym biotopom pre druh *Cucujus cinnaberinus*

Hodnotenie stavu FCS pre druh – plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*) v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	<i>Dosiahnutá hodnota FCS</i>	<i>Cieľ manažmentu</i>
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS A - priemerný	Udržať FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

Obr. č. 13. Európsky významný druh – fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*)

Hodnotenie stavu biotopov na sledovanej lokalite pre fuzáča veľkého (*Cerambyx cerdo*)

Počas mapovania boli zameriavané a hodnotené staré viac ako 100 ročné duby v okolí mŕtvych ramien a v presvetlenejších lesoch, ktoré vyhovovali ekologickým nárokom fuzáča veľkého. Pri mapovaní fuzáča veľkého bolo týmto spôsobom podrobne skúmaných niekoľko stoviek potenciálne vhodných stromov. Fuzáč veľký v bežne obhospodarovaných lesoch, kde sa odstraňujú odumierajúce staré duby je vzácny alebo úplne chýba.

Drevinové zloženie: Fuzáč veľký je výhradne viazaný na staré duby, pričom musia mať kmene alebo hrubé konáre aspoň čiastočne oslnené. V úplne zatienených lesoch sa nevyskytuje.

Priestorová výstavba biotopu: Fuzáčovi veľkému vyhovujú vertikálne členité staré presvetlené porasty s dostatkom viacgeneračných dubov.

Zhodnotenie súčasného režimu na lokalite: Fuzáč veľký bude mať pri zachovaní bezzásahového režimu v SKUEV0313 Devínske jazero dobré vyhliadky do budúcnosti.

Hodnotenie stavu FCS pre druh – fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*) v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	<i>Dosiahnutá hodnota FCS</i>	<i>Cieľ manažmentu</i>
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

Obr. č. 14. Európsky významný druh – roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)

Hodnotenie stavu biotopov na sledovanej lokalite pre roháča obyčajného (*Lucanus cervus*)

Mapované a posudzované boli všetky staré vyše 100 ročné duby v okolí mŕtvych ramien. Ojedinele sa potvrdil výskyt v starých vrbach, javoroch, hraboch, jaseňoch a topoľoch. Roháč obyčajný je v bežne obhospodarovovaných lesoch kde sa odstraňujú odumierajúce staré listnaté stromy vzácny alebo úplne chýba.

Drevinové zloženie: Roháč obyčajný je viazaný na staré odumreté listnaté stromy (predovšetkým duby, vrbu ap.)

Priestorová výstavba biotopu: Roháčovi obyčajnému vyhovujú vertikálne členité staré presvetlené porasty s dostatkom viacgeneračných dubov.

Zhodnotenie súčasného režimu na lokalite: Roháč obyčajný bude mať pri zachovaní bezzásahového režimu v SKUEV0313 Devínske jazero dobré vyhliadky do budúcnosti.

Hodnotenie stavu FCS pre druh – roháč obyčajný (*Lucanus cervus*) v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

Názov druhu: kotúľka štíhla (*Anisus vorticulus*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Mollusca (mäkkýše)
Trieda: Gastropoda (ulitníky)
Čeľaď: Planorbidae (kotúľkovité)
Rod: *Anisus* (kotúľka)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Eurosibírsky druh s ťažiskom rozšírenia na východe od južného Anglicka, Holandska až po západnú Sibír, na severe po Dánsko, južné Švédsko, na juhu siaha aj do severného Talianska a podunajskými štátmi až do Bulharska.

- **rozšírenie na Slovensku:** Na území Slovenska ide o reliktný výskyt. Izolované lokality sú predovšetkým v oblasti južného (Podunajská rovina, Záhorská nížina) a východného Slovenska (Východoslovenská nížina). V súčasnosti nie je dostatok údajov na zhodnotenie areálu rozšírenia druhu v SR, nakoľko sa v minulosti venovala malá pozornosť výskumu mäkkýšov mokraďových biotopov.

Hlavné biotopy výskytu: Husto porastené tône v nivách veľkých riek a ojedinele aj vo vodných nádržiach. Z územia Slovenska je známych len 10 lokalít

Status ohrozenosti druhu: EN (ŠTEFFEK, 1994)

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6b (24/2003 Z. z.), HD2, HD4

Hodnotenie stavu FCS pre druh kotúľka štíhla (*Anisus vorticulus*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať stav FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Udržať stav FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať stav FCS B

Kotúľka je na lokalite ohrozená postupným zazemňovaním vodných plôch (najmä mŕtvych ramien) a vysychaním počas suchých období.

Názov druhu: korýtko riečne (*Unio crassus*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Mollusca (Mäkkýše)
Trieda: Bivalvia (lastúrniky)
Čeľaď: Unionidae (korýtkovité)
Rod: *Unio* (korýtko)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Európsky druh, ktorý vytvára mnoho rás po celej Európe.
- **rozšírenie na Slovensku:** Roztrúsene vo väčších riekach Slovenska.

Hlavné biotopy výskytu: Skalnaté čisté tečúce potoky s úsekmi bahnitého dna, kde sa vyvíjajú juvenilné jedince.

Status ohrozenosti druhu: VU (ŠTEFFEK, 1994)

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a (24/2003 Z. z.), HD2, HD4

Hodnotenie stavu FCS pre druh korýtko riečne (*Unio crassus*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B

Korýtko riečne je reofilný druh viazaný na tečúce vody. Najbližšia populácia sa nachádza v samotnej rieke Morava. Na Devínske jazero nezasahuje, prínosom by bola obnova vodného režimu v inundácii rieky Moravy, kde by sa na vodný tok napojila sieť odrezaných mŕtvych ramien.

Názov druhu: klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*)

Synonymum: *Ophiogomphus serpentinu*, *Libellula cecilia*

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda (článkonožce)
Oddelenie: Mandibulata (hrazadlovce)
Podkmeň: Tracheata (vzdušnicovce)
Trieda: Ectognata (hmyz)
Rad: Odonata (vážky)
Podrad: Anisoptera (šidla)
Čeľaď: Gomphidae (klinovkovité)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** *O. cecilia* je druh nejasného faunistického pôvodu. Jeho charakteristika ako faunistického prvku (eurosibírsky, ST. QUENTIN, 1960 alebo záposibírsky, DÉVAL, 1976) je zrejme pre príliš veľké územie značne ovplyvnená posledným zaľadením. Podľa SCHORRA (1990) je areál druhu vymedzený západným pobrežím Španielska, Francúzska a štátmi Beneluxu. Na severe zasahuje hranica ako jediného zástupcu čeľade Gomphidae za polárny kruh (67° s.z.š.), ale mimo Škandinávského poloostrova. Na východe zasahuje nominálna subspezia do Strednej Ázie (Kazachstán), Mongolska a k jazeru Bajkal. Juhová hranica areálu zasahuje do severného Talianska a Grécka. Jadrom areálu je východná Európa. Rozšírenie druhu v západnej Európe má disjunktívny charakter.

- **rozšírenie na Slovensku:** Územie Slovenska sa nachádza vo vnútri súvislého areálu výskytu. Výskyt druhu je potvrdený v okolitých štátoch.

Hlavné biotopy výskytu:

Imágo:

Druh uprednostňuje stredne veľké vodné toky v pásme hyporitrál až epipotamal. Taktiež väčšie priekopy a kanály s tečúcou vodou, ktorá nie je organicky zaťažená (do stupňa oligosaprobity) s doprovodnými druhmi Pseudocoregonus, Baetis rhodani, Ancyclus fluviatilis. Vodné toky sú s brehovou vegetáciou, imágo využívajú oslnené časti brehov na lov, slunenie a odpočinok. Dospelce často sadajú aj na kamene a vetvy v koryte toku. Len málokedy sa vzdávajú na niekoľko sto metrov od vodného toku. Z vegetácie môžu byť v nižšej pokrývosti zastúpené druhy Batrachium sp., Callitriche sp., Phalaroides arundinacea.

Z územia Slovenska je druh recentne známy z 13 lokalít (vodné toky Rudava, Turiec, Ipel', Uh, ramena Dunaja pri Petržalke) v počte 35 exemplárov. Larvy sú známe len z historických údajov (1952 až 1961). Druh má však preukazateľne autochtónny výskyt na Slovensku.

Larva:

Uprednostňujú neregulované toky s piesčitým alebo ílovito-piesčitým substrátom (hrabavé larvy), tečúcou vodou, korytom čiastočne zatieneným. Hĺbka vody 30 až 40 (zriedka 100) cm, rýchlosť pohybu vody 0,4 až 0,8 m/sec. Larvy sa vyhýbajú zabahným úsekmi dna koryta. Citlivosť na hydrologické narušenie režimu toku, resp. zhoršenie kvality vody (zníženie obsahu O₂) vyplýva z časovo dlhého vývoja lariev, ktorý trvá 3 až 4 roky. Potravná a priestorová kompetícia je voči druhom Gomphus vulgatissimus a G. flavipes.

Status ohrozenosti druhu: EN

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Be2, E

Hodnotenie stavu FCS pre druh klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*) – v SKUEV0313

Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B

Klinovka hadia je reofilný druh viazaný na tečúce vody. Najbližšia populácia sa nachádza v samotnej rieke Morava. Na Devínske jazero nezasahuje, prínosom by bola obnova vodného režimu v inundácii rieky Moravy, kde by sa na vodný tok napojila sieť odrezaných mŕtvych ramien.

Názov druhu: ohniváček veľký (*Lycaena dispar*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda (článkonožce)
Podkmeň: Tracheata (vzdušnicovce)
Trieda: Insecta (hmyz)
Podtrieda: Pterygota (krídlovce)
Rad: Lepidoptera (motýle)
Čeľaď: Lycaenidae (ohniváčikovité)
Rod: *Lycaena* (ohniváček)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Ostrovčekovite v západnej a severnej časti strednej Európy, súvislejšie v južnej časti strednej Európy a juhovýchode kontinentu a ďalej cez európsku časť Ruska, Sibír až do amurskej oblasti.

- **rozšírenie na Slovensku:** Rozšírený v nižších a stredných polohách najmä pozdĺž vodných tokov

Hlavné biotopy výskytu: Vlhké a podmáčané lúky a brehové porasty, príp. aj ruderály na vlhkých stanovištiach. Imága miestami aj na xerothermných stanovištiach. Húsenica žije na *Rumex obtusifolius*, *R. crispus* a *R. hydrolapathum*.

Status ohrozenosti druhu: VU

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a, (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Be2, E

Hodnotenie stavu FCS pre druh ohniváček veľký (*Lycaena dispar*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať stav FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Udržať stav FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať stav FCS B

Ohniváček veľký je na Záhorí široko rozšírený druh, ja závislý na vhodnom obhospodarovaní lúčnych biotopov a zachovaním vodného režimu. V oblasti Devínskeho jazera sa negatívne na stave populácie druhu prejavila regulácia rieky Moravy, predovšetkým vybudovaniu rozsiahlych protipovodňových hrádzí, kedy voda počas záplav vystupuje i viac ako 3 m do výšky.

Názov druhu: modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda (článkonožce)

Podkmeň: Tracheata (vzdušnicovce)

Trieda: Insecta (hmyz)

Podtrieda: Pterygota (krídlovce)

Rad: Lepidoptera (motýle)

Čeľaď: Lycaenidae (ohniváčekovitité)

Rod: *Maculinea* (modráčik)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Od západného Francúzska cez strednú Európu ďalej smerom na východ cez Sibír po Kóreu a Japonsko

- **rozšírenie na Slovensku:** Lokálne rozšírený najmä v nižších a stredných polohách

Hlavné biotopy výskytu: Vlhké a podmáčané lúky a brehovité porasty. Húsenica žije na *Sanguisorba officinalis*, neskôr v mraveniskách.

Status ohrozenosti druhu: EN

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a, 6b (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Be2

Hodnotenie stavu FCS pre druh modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B

Modráčik krvavcový je na Záhorí vzácny a lokálny druh, ja závislý na vhodnom obhospodarovaní lúčnych biotopov, prítomnosťou živnej rastliny krvavca, mravcov z rodu *Myrmica* a zachovaním vodného režimu. V oblasti Devínskeho jazera sa negatívne na stave populácie druhu prejavila regulácia rieky Moravy, predovšetkým vybudovaniu rozsiahlych protipovodňových hrádží, kedy voda počas záplav vystupuje i viac ako 3 m do výšky, čo je limitujúce pre hostiteľské mravce, ktoré nedokážu v takto zmenenom prostredí existovať.

Názov druhu: modráčik bahniskový (*Maculinea nausithous*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda (článkonožce)

Podkmeň: Tracheata (vzdušnicovce)

Trieda: Insecta (hmyz)

Podtrieda: Pterygota (krídlovce)

Rad: Lepidoptera (motýle)

Čeľaď: Lycaenidae (ohniváčikovité)

Rod: *Maculinea* (modráčik)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Od severného Španielska cez strednú Európu ďalej smerom na východ po strednú Sibír a Altaj

- **rozšírenie na Slovensku:** Lokálne rozšírený najmä v nižších a stredných polohách

Hlavné biotopy výskytu: Vlhké a podmáčané lúky a brehové porasty. Húsenica žije na *Sanguisorba officinalis*, neskôr v mraveniskách.

Status ohrozenosti druhu: CR

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a, 6b (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Be2, E

Hodnotenie stavu FCS pre druh modráčik bahniskový (*Maculinea nausithous*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nepriaznivý	Zlepšiť na stav FCS B

Modráčik bahniskový je na Záhorí vzácny a lokálny druh, ja závislý na vhodnom obhospodarovaní lúčnych biotopov, prítomnosťou živnej rastliny krvavca, mravcov z rodu *Myrmica* a zachovaním vodného režimu. V oblasti Devínskeho jazera sa negatívne na stave populácie druhu prejavila regulácia rieky Moravy, predovšetkým vybudovaniu rozsiahlych protipovodňových hrádí, kedy voda počas záplav vystupuje i viac ako 3 m do výšky, čo je limitujúce pre hostiteľské mravce, ktoré nedokážu v takto zmenenom prostredí existovať.

Názov druhu: mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Trieda: Amphibia

Rad: Urodela

Čeľaď: Salamandridae

V súčasnosti považovaný za polytypický druh. Na území Slovenska sa vyskytuje *T. d. macrosomus* (LITVINCHUK & BORKIN, 2000), zaraďovaný do podrodu *Neotriton*. S *T. cristatus* na miestach kde sa stýkajú areály rozšírenia môže vzácnne hybridizovať.

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Európa – povodie Dunaja a Dnestru od dolného Rakúska, juhovýchodných Čiech cez južné Slovensko, Maďarsko, juhozápadnú Ukrajinu, severné Chorvátsko po Rumunsko, Moldavsko a Bulharsko.

- **rozšírenie na Slovensku:** Na Slovensku dosahuje areál rozšírenia druhu svoju severozápadnú hranicu. Vyskytuje sa najmä v nížinách od 100 až 250 metrov (hybridizujúca populácia *T. dobrogicus* x *T. cristatus* v oblasti Revúckej vrchoviny až v extrémnej výške 400 m). Prevažná väčšina lokalít je sústredená v nadmorskej výške od 100 do 200 m n. m., v Borskej, Podunajskej a Východoslovenskej nížine. V nížinách stredného Slovenska sa vyskytuje ostrovčekovite.

Hlavné biotopy výskytu: Reprodukčné lokality sú stojaté, hlbšie vodné nádrže, jazierka, jamy, kanály a pod.. Vyhýba sa zarybneným vodám. Žije v lesoch ale i v odlesnenej krajine, kde v okolí reprodukčnej lokality nachádza dostatok úkrytov pre skrytý spôsob terestrického života.

Status ohrozenosti druhu: EN

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6b (24 / 2003 Z.z), Be2, HD2, E

2. Definovanie stavu

Druh sa na území vyskytuje zatiaľ relatívne pravidelne. Na mnohých lokalitách sa vyskytujú ryby, vrátane invázných druhov karasa striebřitého a slnečnice pestrej - tieto lokality druhu nevyhovujú. V dôsledku zaklesávania regulovaného koryta Moravy a častého výskytu extrémne nízkych vodných stavov mnohé vhodné lokality presychajú. Z hľadiska ohrozenia chemizáciou v oblasti Devínskeho jazera veľkoplošná aplikácia pesticídov nie je povolená a podlieha súhlasu príslušného OÚ, ktorý stanovuje podmienky ich použitia na poľnohospodárskej pôde.

Hodnotenie stavu FCS pre druh mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*)– v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A

Názov druhu: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Trieda: Amphibia

Rad: Ecaudata

Čeľaď: Discoglossidae

Monotypický druh.

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Európa – od Nemecka po Ural, od južného Švédska po Grécko, zasahuje do ázijskej časti Turecka

- **rozšírenie na Slovensku:** V nížinách a pahorkatinách južného Slovenska, zriedkavo prekračuje izohypsu 350 m. V nadmorských výškach od 250 (zriedkavo aj nižšie) do 500 m n. m. Často hybridizuje s *B. variegata*, čím vytvára súvislý, široký hybridizačný pás od západnej až po východnú hranicu, v oblasti predhorí a úpätí vyšších pohorí.

Hlavné biotopy výskytu: Nížinné lúky a lesy. Ako rozmnožovacie lokality uprednostňuje trvalé, stojaté, vodné plochy s vegetáciou. Často sa nachádza v periodických vodách, dažďových mlákach a koľajach na cestách.

Status ohrozenosti druhu: LR:cd

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a (24/2003 Z.z.), Be2, HD2, HD4, E

2. Definovanie stavu

Druh je v území Devínskeho jazera zaznamenávaný pravidelne na všetkých vhodných mikrohabitatoch, ako sú mŕtve ramená, jamy, mláky v lesných aj nelesných biotopoch. Reprodukcia druhu je pravidelná, jej úspešnosť ale závisí od vodného stavu, resp. vysychania rozmnožovacích biotopov počas suchých rokov v dôsledku poklesu spodnej vody (výrazný vplyv má aj zarezávanie hlavného toku a zhoršená komunikácia so záplavovým územím v dôsledku vodohospodárskych úprav).

Hodnotenie stavu FCS pre druh kunka červenobruchá (*Bombina bombina*)– v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS A - dobrý	Udržať FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS A - dobrý	Udržať FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A

Názov druhu: kolok vretenovitý (*Zingel streber*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Trieda: Actinopterygii

Rad: Perciformes

Čeľaď: Percidae

Podčeľaď: Luciopercinae

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Dunaj, Prut, Vardav

- **rozšírenie na Slovensku:** Dunaj, Malý Dunaj, Morava, Orava, Kysuca, Váh, Hron, Turiec, Teplica, Ipel', Bodva, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Tisa

Hlavné biotopy výskytu: Reofilný benthický druh, osídľuje silnejšie prúdy v podhorskej zóne riek, resp. hlavný tok v nížinných riekach. Preferuje štrkovité alebo kamenité dno.

Status ohrozenosti druhu: CR

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6b (24/2003 Z. z.), Be3, HD2, E

2. Definovanie stavu

Výskyt druhu je možný vzhľadom na jeho nároky na habitat (prúdnicu) iba hlavnom toku a v prietochných ramenách. Vzhľadom k súčasnému stavu vzájomnej komunikácie hlavného toku a ramien v inundácii nie je predpoklad iného než náhodného výskytu druhu priamo v území. Na príčine je zmena hydrologických parametrov - rozdiel hĺbky dna medzi hlavným tokom a ramenami – v dôsledku vodohospodárskych úprav ako napriamnenie, odrezanie meandrov atď., v dôsledku čoho sú ramená prietochné iba malú časť roka. Ťažiskom výskytu populácie však v každom prípade ostáva prúdnicu hlavného koryta rieky Moravy, druh môže prípadne prenikať cez ústie do spodného toku Maliny.

Momentálny stav nie je dostatočný na zachovanie prítomnosti druhu v ramenách inundácie, druh je limitovaný iba na hlavný tok, pre zabezpečenie výskytu druhu v území je potrebné realizovať opatrenia na zlepšenie prietochnosti ramien a predĺženie doby ich komunikácie s hlavným tokom. Ohrozenie rybárskymi aktivitami pri súčasnom stupni ochrany nepredstavuje výrazný vplyv.

Hodnotenie stavu FCS pre druh kolok vretenovitý (*Zingel streber*)– v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie ohrozenia druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B

Názov druhu: plž podunajský (*Cobitis elongatoides*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Trieda: Actinopterygii

Rad: Cypriniformes

Čeľaď: Cobitidae

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Od Európy cez severnú časť strednej Ázie, Sibír, Severnú Čínu, Ďaleký Východ, Japonsko a severná Afrika

- **rozšírenie na Slovensku:** Dunaj, Malý Dunaj, Žitný Ostrov, Rudava, Malina, Nitra, Nitrica, Žitava, Turiec, Slatina, Morava, Perec, Paríž, Váh, Dudváh, Rimava, Ipeľ, Slaná, Muráň, Bodra, Hornád, Olšava, Turna, Torysa, Ondava, Trnávka, Bodrog, Laborec, Uh, Tisa, Okna, Čierna voda, Latorica

Hlavné biotopy výskytu: V pomaly tečúcich a stojatých vodách, kde preferuje pomalšie úseky y výskytom sedimentu.

Status ohrozenosti druhu: LR:nt

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: Be3, HD2, E

2. Definovanie stavu

Druh je na území SKUEV0313 Devínske jazero zaznamenávaný pravidelne, na viacerých lokalitách v rámci inundačného územia. Výskyt bol zaznamenaný vo vodných plochách sústavy mŕtvych ramien v inundácii s nezabahným dnom, v priľahlom hlavnom koryte najpočetnejší na plytčinách so štrkopieskovým dnom. Časť lokalít je však ohrozovaná poklesmi vody počas extrémne nízkych vodných stavov rieky Moravy.

Názov druhu: hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*)

1. Základná charakteristika druhu:

Systematické zaradenie druhu: Čeľaď: Cyprinidae

Rad: Cypriniformes

Trieda: Actinopterygii

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** V povodí Volgy, Kamy, Donu, Dnepra, Bugu, Dnestra, Dunaja a Visly.

- **rozšírenie na Slovensku:** Dunaj, Malý Dunaj, Morava, Váh, Vlára, Dudváh, Blava, VN Veľké Kozmálovce, Hron, Nitra, Žitava, Krupina, Štiavnička, Slatina, Ipeľ, Bodva, Ida, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Čierna voda, Uh, Latorica, Tisa, Bodrog, Ublianka.

Hlavné biotopy výskytu: Hlbšie vody väčších tokov v nížinných oblastiach, ich menšie prítoky s tvrdým ílovitým alebo pieskovitým dnom, zriedkavejšie v inundačných vodách.

Status ohrozenosti druhu: -

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b (24/2003 Z. z.), HD2, Be3

2. Definovanie stavu

Výskyt druhu je možný vzhľadom na jeho nároky na habitat iba v hlavnom toku a v prietochných ramenách. Vzhľadom k súčasnému stavu vzájomnej komunikácie hlavného toku a ramien v inundácii Devínskeho jazera nie je v súčasnosti predpoklad iného než náhodného výskytu druhu. Na príčine je zmena hydrologických parametrov - rozdiel hĺbky dna medzi hlavným tokom a ramenami – v dôsledku vodohospodárskych úprav ako napriamanie, odrezanie meandrov atď., v dôsledku čoho sú ramená prietochné iba malú časť roka. Ťažiskom výskytu populácie však v každom

prípade ostáva hlavné koryto rieky Moravy a jeho tečúce prítoky (Malina).

Momentálny stav nie je dostatočný na zachovanie prítomnosti druhu v ramenách inundácie, druh je limitovaný iba na hlavný tok Moravy, resp. aj prítok Malinu, pre zabezpečenie výskytu druhu v území Devínskeho jazera je potrebné realizovať opatrenia na zlepšenie prietochnosti ramien a predĺženie doby ich komunikácie s hlavným tokom. Ohrozenie rybárskymi aktivitami nepredstavuje výrazný vplyv.

Hodnotenie stavu FCS pre druh hrúz bieloplutvý (*Gobio albiginnatus*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B

Názov druhu: hrúz Kesslerov (*Gobio kesslerii*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Podčel'ad': Gobioninae

Čel'ad': Cyprinidae

Rad: Cypriniformes

Trieda: Actinopterygii

Nadtrieda: Gnathostomata

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Povodie Dunaja, Dnestra, Prutu. San (prítok Visly).

- **rozšírenie na Slovensku:** Dunaj, Hron, Rimava, Kysuca, Krupina, Štiavnička, Čierna Orava, Jelešná, Ipeľ, Blh, Slaná, Hornád, Torysa, Ondava, Topľa, Tisa, Uh, Ulička, Ublianka, Bodva, Laborec.

Hlavné biotopy výskytu: Plytké prúdivejšie úseky a prahy v strednom toku, s kamenitým dnom.

Status ohrozenosti druhu: CR

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 6b (24/2003 Z. z.), HD2, Be3

2. Definovanie stavu

Druh bol v oblasti Devínskeho jazera zaznamenaný iba raz – v ústí Maliny do Moravy. Je otázne či nešlo iba o náhodný výskyt (ev. chybnú determináciu). Pravidelne sa druh vyskytuje na hornom toku Moravy v ČR, v Dunaji sa tiež tento druh vyskytoval, ale aj tu bol veľmi vzácný. Výskyt druhu je možný iba v hlavnom toku a v prietochných ramenách. Vzhľadom k súčasnému stavu vzájomnej komunikácie hlavného toku a ramien v inundácii Devínskeho jazera a Dolného lesa nie je v súčasnosti predpoklad výskytu druhu. Na príčine je zmena hydrologických parametrov - rozdiel hĺbky dna medzi hlavným tokom a ramenami – v dôsledku vodohospodárskych úprav ako napriamnenie, odrezanie meandrov atď., v dôsledku čoho sú ramená prietochné iba malú časť roka.

Momentálny stav neposkytuje možnosti pre potenciálny výskyt druhu v ramenách inundácie, potenciálny výskyt pripadá do úvahy len v hlavnom toku alebo na spodnom úseku Maliny pri jej

ústí. Ohrozenie rybárskymi aktivitami nepredstavuje výrazný vplyv.

Hodnotenie stavu FCS pre druh hrúz bieloplutvý (*Gobio kessleri*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	<i>Dosiahnutá hodnota FCS</i>	<i>Cieľ manažmentu</i>
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B

Názov druhu: hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Trieda: Actinopterygii

Rad: Perciformes

Čeľaď: Percidae

Podčeľaď: Percinae

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Dunaj, Dneper

- **rozšírenie na Slovensku:** Dunaj, Váh, Ipel', Laborec, Latorica, Tisa, Uh, Ondava.

Hlavné biotopy výskytu: Preferuje väčšie rieky, ich prietochné ramená, príp. pravidelne zaplavované biotopy v inundáciach.

Status ohrozenosti druhu: EN

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6b (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Be3, E

2. Definovanie stavu

Výskyt druhu je možný vzhľadom na jeho nároky na habitat (prúdnicu) iba hlavnom toku a v prietochných ramenách. Vzhľadom k súčasnému stavu vzájomnej komunikácie hlavného toku a ramien v inundácii Devínskeho jazera nie je predpoklad iného než náhodného výskytu druhu. Na príčine je zmena hydrologických parametrov - rozdiel hĺbky dna medzi hlavným tokom a ramenami – v dôsledku vodohospodárskych úprav ako napriamienie, odrezanie meandrov atď., v dôsledku čoho sú ramená prietochné iba malú časť roka. Ťažiskom výskytu populácie však v každom prípade ostáva prúdnicu hlavného koryta rieky Moravy. Môže prípadne prenikať do toku Maliny.

Momentálny stav nie je dostatočný na zachovanie prítomnosti druhu v ramenách inundácie, druh je limitovaný iba na hlavný tok, pre zabezpečenie výskytu druhu v území je potrebné realizovať opatrenia na zlepšenie prietochnosti ramien a predĺženie doby ich komunikácie s hlavným tokom. Ohrozenie rybárskymi aktivitami pri súčasnom stupni ochrany nepredstavuje výrazný vplyv.

Hodnotenie stavu FCS pre druh hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*)– v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	<i>Dosiahnutá hodnota FCS</i>	<i>Cieľ manažmentu</i>
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B

Názov druhu: lopatka dúhová (*Rhodeus amarus*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Čeľaď: Cyprinidae

Rad: Cypriniformes

Trieda: Actinopterygii

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Európa od Seiny po Ural a od Álp po Juhoslovanský Kras. Západná časť Malej Ázie, Zakaukazsko, povodie Amuru, Kórea, Severná Čína, Sachalin.

- **rozšírenie na Slovensku:** Dunaj a jeho ramená, Malý Dunaj, Žitný Ostrov, Morava, Hron, Slatina, Blava, Sikenica, Váh, Turiec, Nitra, Žitava, Ipeľ, Rimava, Orava, Slaná, Bodva, Turňa, Hornád, Torysa, Olšava, Topľa, Ondava, Trnávka, Laborec, Cirocha, Ublianka, Uh, Čierna voda, Latorica, Okna, Bodrog, Tisa.

Hlavné biotopy výskytu: Hojná v pomaly tečúcich a stojatých vodách s výskytom lastúrníkov.

Status ohrozenosti druhu: LR:nt

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b (24/2003), Be3, HD2

2. Definovanie stavu

Druh bol zaznamenávaný opakovane a pravidelne v rámci územia. Druh je závislý počas reprodukcie na prítomnosti lastúrníkov do ktorých kladie samička ikry. Problém z hľadiska výskytu druhu na časti lokalít zrejme predstavuje opakované presychanie (uvedené problémy spôsobuje zrejme výskyt extrémne nízkych vodných stavov na rieke Morave, ktorá navyše v dôsledku vodohospodárskych úprav – napriamenie, odrezanie meandrov atď, zaklesla hlbšie).

V období nízkeho stavu vody sa tu nachádzajú časti ramien, ktoré nepresychajú úplne a umožňujú prežitie druhu, napriek tomu však koncentrovanie rýb do menšieho priestoru môže vplývať na biomasu a početnosť v území. Rybárske aktivity druh na lokalite neohrozujú, s výnimkou vysadenia nepôvodného karasa striebřitého a slnečnice pestrej v oblasti inundácie (pôvod ich výskytu na lokalite ale nie je možné jednoznačne prisúdiť rybárstvu).

Momentálny stav umožňuje zachovanie druhu na lokalite, pre zlepšenie celkového stavu populácie je potrebné realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu v zazemňujúcich častiach, ktoré v dôsledku extrémnych poklesov vody presychajú.

Hodnotenie stavu FCS pre druh lopatka dúhová (*Rhodeus amarus*)– v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - dostatočný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - dostatočný	Zlepšiť na FCS A

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - dostatočný	Zlepšiť na FCS A

Názov druhu: hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*)

1. Základná charakteristika druhu:

Systematické zaradenie druhu: Čeľaď: Cottidae

Rad: Scorpaeniforme

Trieda: Actinopterygii

Rozšírenie druhu:

- celkový areál: Väčšina Európy.

- rozšírenie na Slovensku: Dunaj, Váh, Vlára, Hron, Nitra, Turiec, Kysuca, Orava, Hornád, Čierňošná, Zbojský potok, Ulička, Poprad, Dunajec.

Hlavné biotopy výskytu: Plytšie úseky horských a podhorských potokov s členitým kamenistým dnom a chladnou vodou.

Status ohrozenosti druhu: -

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b (24/2003 Z. z.), HD2

2. Definovanie stavu

Kedysi sa vyskytoval bežne v Dunaji, zrejme aj v hlavnom toku Moravy, jeho početnosť však veľmi poklesla v dôsledku negatívnych zmien vo vodných tokoch spôsobených reguláciou, znečistením a následne prenikaním inváznych býčkov rodu *Neogobius*, ktoré obsadzujú biotop hlaváča. Za posledných 15 rokov nemáme žiadne údaje o jeho výskyte v slovenskom úseku rieky Moravy a jej okolitých prítokoch. Priamo v SKUEV0313 Devínske jazero je jeho výskyt v súčasnosti nereálny. Územie ani nepredstavuje ideálny typ biotopu druhu.

Hodnotenie stavu FCS pre druh lopatka dúhová (*Rhodeus amarus*)– v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS C - nedostatočný	Zlepšiť na FCS B

Názov druhu: netopier veľký (*Myotis myotis*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Chordata (chordáty)

Trieda: Mammalia (cicavce)

Čeľaď: Vespertilionidae (netopierovité)

Rod: *Myotis* (netopier)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Západná Eurázia, blízky východ, severná Afrika.

- **rozšírenie na Slovensku:** Široko rozšírený druh. Jeden z najčastejších nachádzaných druhov na celom území. Hlavne v pahorkatinách.

Hlavné biotopy výskytu: Reprodukčné kolónie sú viazané na podkrovné priestory, vzácnejšie aj na podzemné priestory. Loviská v rôznych lesoch.

Status ohrozenosti druhu: LR:cd

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a (24/2003 Z.z.), HD2, HD4, Be2, Bo2, E

2. Definovanie stavu:

K zhodnoteniu priaznivého stavu druhu nie je dostatok údajov o výskyte. Z hľadiska kvality lovného biotopu územie poskytuje bohatú mozaiku biotopov a značný počet porastov so starými stromami ponechávanými na prirodzené dožitie.

Z hľadiska ohrozenia druhu pri zachovaní súčasného spôsobu využívania územia nie je predpoklad narušenia pestrej, mozaikovitej krajiny štruktúry, poškodzovania biotopov výrubmi, sanačnými zásahmi do porastov alebo inou ľudskou činnosťou. Z hľadiska ohrozenia chemizáciou v oblasti Devínskeho jazera veľkoplošná aplikácia pesticídov nie je povolená a podlieha súhlasu príslušného OÚ, ktorý stanovuje podmienky ich použitia na poľnohospodárskej pôde.

Stav ani ohrozenia zimovísk nie sú hodnotené, keďže sa nachádzajú mimo lokality Devínskeho jazera.

Hodnotenie stavu FCS pre druh netopier veľký (*Myotis myotis*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS A - dobrý	Udržať FCS A
Hodnotenie ohrozenia druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A

Názov druhu: bobor vodný (*Castor fiber*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Chordata (chordáty)

Trieda: Mammalia (cicavce)

Rad: Rodentia (hlodavce)

Čeľaď: Castoridae (bobrovité)

Rod: *Castor* (bobor)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Rozšírený je v Eurázii, v Európe sa zachoval na štyroch izolovaných územiach na dolnom toku Rhôny vo Francúzsku, na strednom toku Labe v Sasku, v juhozápadnom Nórsku, v oblasti Pripiatskych rašelinísk v Bielorusku, Poľsku a Rusku a v oblasti Voroneže. Po uzákonení ochrany a reštitúciách sa rozšíril do mnohých ďalších krajín.

- **rozšírenie na Slovensku:** Vyskytuje sa na dvoch od seba navzájom izolovaných územiach, a to v Záhorskej a Podunajskej nížine (jedince z reštitúcie v Dolnom Rakúsku) a severe stredného a východného Slovenska (jedince rozšírené z Mazurských jazier v Poľsku).

Hlavné biotopy výskytu: Vyskytuje sa pri tečúcich (najmä dolné toky) a stojatých vodách s lužnými lesmi a brehovými porastami, pričom uprednostňuje mäkké listnáče, najmä topole a vrbý.

Status ohrozenosti druhu: LR:nt

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a (24/2003 Z.z.), HD2, HD4, Be3, E

2. Definovanie stavu:

Druh na lokalite nachádza dostatok vhodných biotopov a potravy. Prevažnú väčšinu územia tvorí jeho preferovaný biotop lužného lesa a brehové porasty, tvorené mäkkými listnáčmi, najmä topoľmi a vrbami, resp. prirodzené brehové zárasty v okolí zbytkov mŕtvych ramien. Na základe pobytových znakov je možné predpokladať dobrú početnosť/veľkosť populácie, druh využíva prakticky všetky vhodné biotopy a len na základe spotrebovania potravných zdrojov opúšťa lokalitu. V posledných rokoch však môže jeho výskyt byť obmedzovaný presychaním lokalít, kde zostáva po dlhšie obdobia jeho obydlie bez prítomnosti vody a zvyšuje tak jeho zraniteľnosť.

Hodnotenie stavu FCS pre druh bobor vodný (*Castor fiber*) – v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS A - dobrý	Udržať FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A

Názov druhu: vydra riečna (*Lutra lutra*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Chordata (chordáty)

Trieda: Mammalia (cicavce)

Rad: Carnivora (šelmotvaré)

Čeľaď: Mustelidae (lasicovité)

Rod: *Lutra* (vydra)

Rozšírenie druhu:

- **celkový areál:** Rozšírená je vo väčšine Európy, hlavne v jej východnej časti, v západnej časti Pyrenejského polostrova, vo Francúzsku a na Britských ostrovoch, v Ázii po japonské ostrovy, Sumatru a Javu a tiež v severnej Afrike.

- **rozšírenie na Slovensku:** Vyskytuje sa na takmer celom území Slovenska s výnimkou jeho západnej a juhovýchodnej časti.

Hlavné biotopy výskytu: Všetky typy tečúcich a stojatých čistých na ryby bohatých vôd, predovšetkým stredné úseky riek s bohatou štruktúrou pobrežia, najmä zákrutami, meandrami, podmytými brehmi a hustým zárastom.

Status ohrozenosti druhu: VU

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6b (24/2003 Z.z.), HD2, HD4, Be2, W1, E

2. Definovanie stavu:

Lokalita poskytuje pomerne veľký počet brehov a bohato štruktúrovaných brehových porastov, biotop je však ovplyvnený úpravou kamenným záhozom hlavného koryta a odrezaním meandrov. Druh môže byť do istej miery vyrušovaný intenzívnejším rybolovom na hlavnom toku a v minulosti bol už jedinec vydry obet'ou nelegálneho pytláctva (vrša). Výskyt tiež závisí od biomasy rýb území, ktorá vzhľadom k presychaniam značnej časti ramennej sústavy je menšia ako bývala v minulosti.

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na FCS A

Hodnotenie stavu lesných biotopov

Lesná vegetácia

Lesné biotopy sme mapovali podľa aktuálne novej metodiky na mapovanie lesných biotopov (Metodický pokyn na mapovanie lesných biotopov, 2013). Informácie boli čerpané i z katalógu biotopov Slovenska (Stanová, V., Valachovič, M., eds., 2002). Pre hodnotenie lesnej vegetácie na území navrhovanej PR sme taktiež využívali jednotky lesníckej typologickej školy (Zlatník, 1976), najmä skupiny lesných typov (Hančinský, 1972).

Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy sa vyznačujú veľmi pestrým drevinovým zložením, kde dominujú jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*), prímies tvoria brest väzový (*Ulmus laevis*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor poľný (*Acer campestre*) v zamokrenejších častiach i vrba biela (*Salix alba*). Porastová štruktúra týchto lesov je veľmi rôznorodá, staré porasty sú viacetážové, dreviny sú často skupinovito zmiešané. Nachádza sa tu množstvo mŕtveho dreva (prevažne v počiatočnom a strednom štádiu rozkladu), či už stojace alebo ležiace. Špecifikom lokality je mŕtve drevo naplavené počas zvýšených vodných stavov Moravy. Územie je popretkávané mŕtvymi ramenami a ďalšími typmi mokradí. Lokalita utrpela v minulosti reguláciou rieky Moravy a ťažbou dreva, aktuálnym nebezpečenstvom je ojedinelý výskyt invázných a nepôvodných druhov rastlín v okolí. Lokalita vytvára podmienky na výskyt mnohých vzácnych a zriedkavých druhov napr. dravcov, vodných vtákov, druhov viazaných na staré hrubé stromy a mŕtve drevo či vodnej a močiarnej flóry.

LESNÉ BIOTOPY EURÓPSKEHO VÝZNAMU

Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (kód NATURA 91E0*)

Stav biotopu/Stupeň prirodzenosti:

Pri mapovaní lesných biotopov sa v každom mapovanom polygóne hodnotil i stupeň prirodzenosti, z ktorého sa následne stanovoval i priaznivý stav konkrétneho lesného biotopu. Pri určovaní FCS sa hodnotili typické druhy biotopu (dreviny, kry, byliny), štruktúra lesného biotopu (veková štruktúra, prirodzené zmladenie drevín, priestorová štruktúra, hrubé a zvlášť cenné stromy, hrubé mŕtve drevo), výskyt invázných druhov, zdravotný stav porastov, širšie priestorové súvislosti – napr. vodný režim.

Polygóny so zamapovaným biotopom Ls1.1 sme zaradili do nasledovných priaznivých stavov:

- FCS B - 28,25 ha
- FCS C - 64,75 ha

V zmysle novej metodiky ide o stupene prirodzenosti 2. Prirodzený les a 3. Prevažne prirodzený les.

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (kód NATURA 91F0)

Stav biotopu/Stupeň prirodzenosti:

Pri mapovaní lesných biotopov sa v každom mapovanom polygóne hodnotil i stupeň prirodzenosti, z ktorého sa následne stanovoval i priaznivý stav konkrétneho lesného biotopu. Pri stanovovaní FCS sa hodnotili typické druhy biotopu (dreviny, kry, byliny), štruktúra lesného biotopu (veková štruktúra, prirodzené zmladenie drevín, priestorová štruktúra, hrubé a zvlášť cenné stromy, hrubé

mŕtve drevo), výskyt inváznych druhov, zdravotný stav porastov, širšie priestorové súvislosti – napr. vodný režim.

Polygóny so zamapovaným biotopom Ls1.2 sme zaradili do nasledovných priaznivých stavov:

- FCS B – 129,156 ha
- FCS C – 64,361 ha
- FCS D – 0,381 ha

FCS B: predstavujú porasty s prirodzeným drevinovým zložením a čiastočne zmenenou priestorovou výstavbou porastu, spôsobenou extenzívnou činnosťou človeka. Drevinové zloženie je v súlade so stanovištnými podmienkami, alebo je len minimálne zmenené. Porasty sú viacvrstvové, rôznoveké, ale hrubé cenné stromy sú tu oveľa vzácnejšie. Taktiež výskyt mŕtveho dreva je tu oveľa zriedkavejší, často iba 1 – 2 ks na 1 ha.

FCS C: predstavujú porasty so zastúpením prírodných a antropických znakov, pričom prírodné znaky a procesy sú rovnomerne zastúpené s antropickými znakmi a procesmi. Porasty s výraznejšie zmeneným drevinovým zložením, avšak podiel pôvodných (vrátane prípravných) drevín je viac ako 70%. Nejde o monokultúry. Invázne dreviny a byliny nepresahujú stanovené rámce. V prevažnej miere sú to mladšie lesné porasty, kde sa nachádza iba minimálne množstvo hrubých stromov a hrubého mŕtveho dreva v rôznom stupni rozkladu.

FCS D: V SKUEV0313 Devínske jazero predstavuje iba jeden polygón o celkovej výmere nepresahujúcej 2 ha.

1.6.4. Hodnotenie ďalších osobitných záujmov ochrany prírody a krajiny v území

– bocian čierny (*Ciconia nigra*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), sokol rároh (*Falco cherrug*), haja červená (*Milvus milvus*), haja tmavá (*Milvus migrans*),

– zachovanie významných anorganických javov vytvorených činnosťou rieky Moravy v SKUEV0313 Devínske jazero, akými sú mŕtve ramená, agradačné valy ap.

– mokrade všetkých typov, ktoré nepredstavujú biotopy európskeho významu, sú však významným biotopom pre množstvo ohrozených druhov rastlín a živočíchov viazaných na mokrade

– mikrohabitaty odumretých stromov v rôznom štádiu rozkladu/hniloby predstavujú jednu z najbohatších ekologických ník v lesoch, výskyt vzácných indikačných druhov drevokazných húb a predovšetkým hmyzu, často pralesových reliktovej.

Všetky vyššie uvedené záujmy ochrany prírody patria v rámci celého Slovenska medzi zriedkavé a najmä na nížinách medzi silno ohrozené. V nedávnej minulosti došlo k ich výraznej plošnej redukcii a celkovej degradácii a to najmä v dôsledku odvodňovania a intenzifikácie lesného hospodárenia. V súčasnosti pribúda ďalší významný faktor ich ohrozenia, a to celkové otepľovanie a vysušovanie krajiny v súvislosti s antropickými zmenami krajiny a vyvolanými klimatickými zmenami. Ročné úhrny zrážok cca 550 mm a ich nerovnomerné rozdelenie v priebehu roka možno považovať v špecifických podmienkach Borskej nížiny za limitné z hľadiska dlhodobej existencie mokradných spoločenstiev.

Osobitným záujmom ochrany prírody je ochrana jedných z najzachovalejších tvrdých a mäkkých

lužných lesov. Porasty sa zachovali vďaka dlhodobému bezzásahovému režimu vo viacerých menších polygónoch. Vyskytujú sa tu vzácne druhy živočíchov viazané na stromové dutiny a mŕtve drevo, ktoré už na väčšine územia Slovenska vyhynuli, alebo sa vyskytujú iba veľmi vzácne.

Medzi ďalšie záujmy ochrany prírody je vytvorenie takých podmienok, aby sa do rezervácie vrátili v minulosti pravidelne hniezdiace vzácne druhy vtákov akými sú: bocian čierny (*Ciconia nigra*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), sokol rároh (*Falco cherrug*), haja červená (*Milvus milvus*) a haja tmavá (*Milvus migrans*). V súčasnosti sa tu tieto druhy vyskytujú iba ojedinele a pravidelne nehniezdia pre neúmerné vyrušovanie (vrátane časti Dolný les s aktuálnym 5. stupňom ochrany). V PR Devínske jazero sa na lesných pozemkoch v súčasnosti nevykonávajú žiadne lesohospodárske zásahy a biotopy by mali poskytovať pre vyššie uvedené hniezdiče ideálne podmienky. Celé dotknuté územie je súčasťou chráneného vtáčieho územia SKCHVU016 Záhorské Pomoravie. Pre vyššie uvedené druhy citlivé na vyrušovanie bude nevyhnutné zabezpečiť pokoj v území zvýšenou strážnou aktivitou a opatreniami na zamedzenie vjazdu motorových vozidiel do rezervácie.

1.7. Výsledky komplexného zisťovania stavu lesa

Územie PR Devínske jazero zahŕňa nasledovné JPRL na území LC Kostolište. V súčasnosti je program starostlivosti o les (PSL) schválený na roky 2017 – 2026.

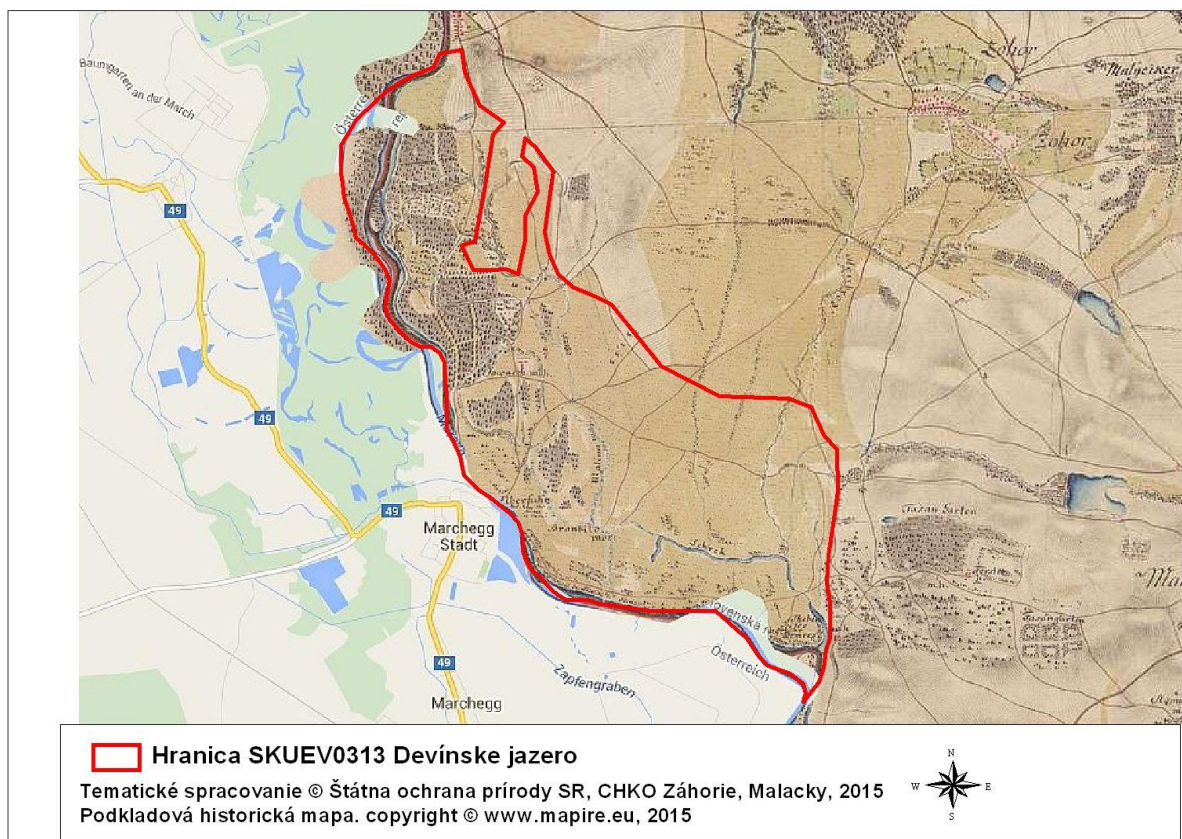
JPRL	Kategória lesa	HSLT	Názov HSLT
741	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
742	hospodárske lesy	124	Hrabové lužné jaseniny – tvrdé luhy
743a	hospodárske lesy	124	Hrabové lužné jaseniny – tvrdé luhy
743b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
744a	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
744b	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
744c	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
745a	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
745b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
745c	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
745d	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
745e	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
746	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
747a	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
747b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
748a	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
748b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
748c	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
748d	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
749a	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
749b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
750a	hospodárske lesy	124	Hrabové lužné jaseniny – tvrdé luhy
750b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
750c	hospodárske lesy	126	Vŕbové topoliny – mäkké luhy

750d	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
751a	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
751b	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
752a	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
752b	hospodárske lesy	126	Vříbové topoliny – mäkké luhy
752c	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
752d	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
753	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
754	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
755	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
756a	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
756b	hospodárske lesy	124	Hrabové lužné jaseniny – tvrdé luhy
757	hospodárske lesy	124	Hrabové lužné jaseniny – tvrdé luhy
758	hospodárske lesy	124	Hrabové lužné jaseniny – tvrdé luhy
759	hospodárske lesy	125	Dubové lužné jaseniny – prechodné luhy
760	hospodárske lesy	135	Brestové lužné jaseniny – prechodné luhy
761	ochranné lesy	196	Vříbové topoliny – mäkké luhy

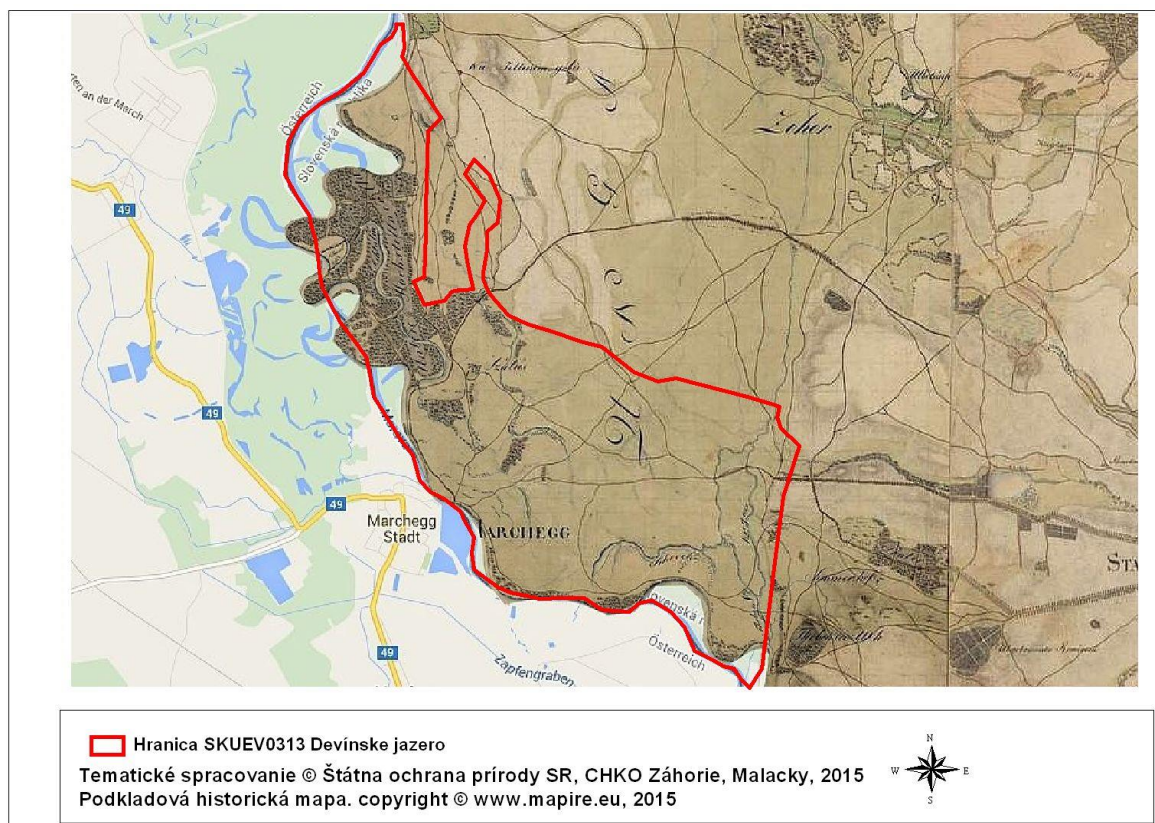
2. Socioekonomické pomery (využívanie územia a jeho okolia) pozitívne a negatívne.

2.1. Historický kontext

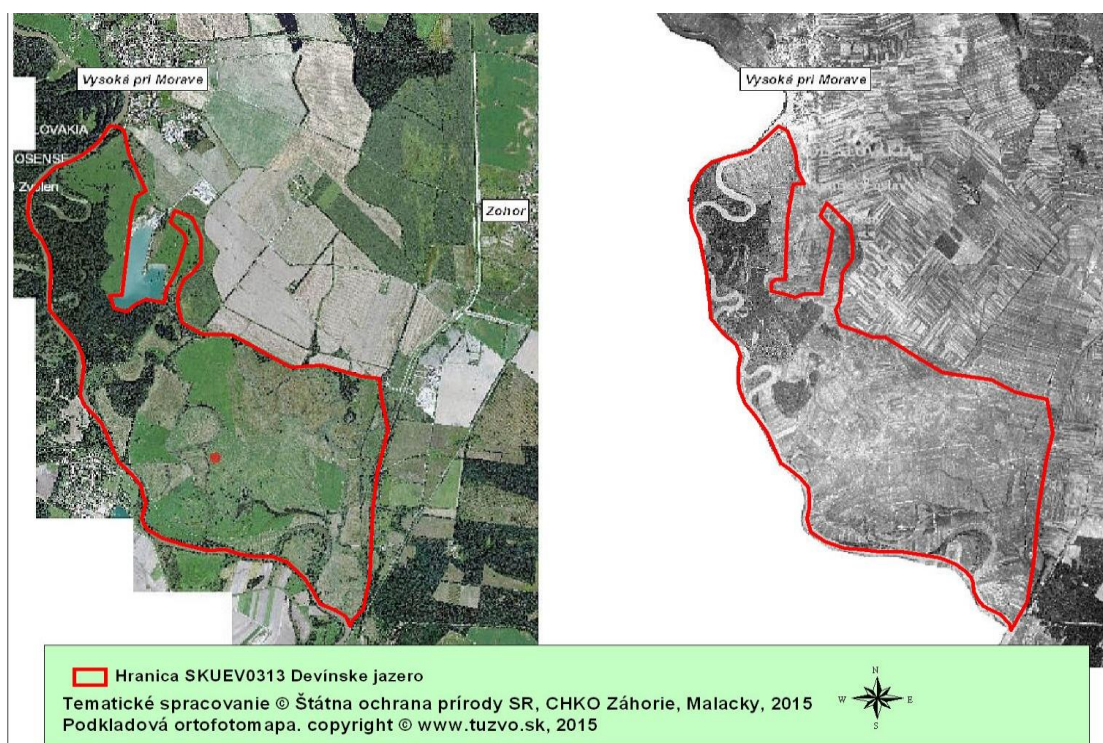
Lužné lesy pozdĺž rieky Morava boli pod vplyvom človeka už od neolitu, no najväčšie zmeny sa odohrali v posledných dvoch storočiach. Ide predovšetkým o zmenšenie výmery záplavového územia rieky Moravy a regulácia samotného vodného toku. Hranica a plošné zastúpenie lužných lesov v širšom okolí PR Devínske jazero sa od roku 1782 veľmi nemenilo. Devínske jazero bolo pred druhou svetovou vojnou súčasťou veľmi rozsiahleho komplexu zaplavovaných aluviálnych lúk a pasienkov. V krajinnej štruktúre v okolí Devínskeho jazera do polovice 20 storočia výrazne dominovali lúčne biotopy. Po roku 1950 dochádza k výrazným zmenám v inundačnom území rieky Moravy – regulácia hlavného toku (napriamanie toku), zmenšenie záplavového územia protipovodňovými hrádzami, premena trvalých trávnych porastov na ornú pôdu, odvodňovanie zamokrených pozemkov, ťažba nerastných surovín (štrkopieskov).

Obr. č. 17. Pohľad na stav lesa v období I. vojenského mapovania v priebehu rokov 1782 - 1785 v okolí SKUEV0313 Devínske jazero.

Obr. č. 18. Pohľad na stav lesa v období II. vojenského mapovania v priebehu rokov 1819 - 1869 v okolí SKUEV0313 Devínske jazero.

Obr. č. 19. Pohľad na vývoj lesa od roku 1950 do roku 2010 v okolí SKUEV0313 Devínske jazero.

2.2. Stručný opis aktuálneho stavu

V súčasnosti je územie lesohospodársky nevyužívané s dominantnou funkciou ochrany prírody a vodohospodárskou funkciou. Rezervácia bude môcť v obmedzenom rozsahu slúžiť i pre tzv. náučno-poznávaciu turistiku, s podmienkou usmernenia pohybu návštevníkov - exkurzie do územia umožniť len obmedzenému počtu návštevníkov a len so sprievodcom, najvhodnejšie je zimné obdobie pri zamrznutom povrchu pôdy. Oproti súčasnosti možno vo väčšom rozsahu využívať existujúci vysoký potenciál územia pre environmentálnu výchovu a vzdelávanie (využitie územia ako ekopedagogickej plochy), ako aj vedecko-výskumný potenciál územia.

2.2.1. Ochrana prírody

Územie je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. Výmera pôvodného územia európskeho významu SKUEV0313 Devínske jazero sa oproti roku 2004 zmenila. Pri existujúcom dobývacom priestore Vysoká pri Morave III, časť A, došlo po predchádzajúcej dohode s ťažobnou organizáciou ALAS SLOVAKIA s.r.o. ku korekcii hranice chráneného územia v oblasti už vydobitej suroviny a v oblasti aktívneho dobývania. Zároveň pre už existujúci parcelný stav sa z územia odstránili časti zasahujúce do rakúskej republiky a pridali sa prepichy (vnútorné meandre) na slovenskej strane.

Súčasťou PR Devínske jazero je aj pôvodná NPR Dolný les (č. št. zoznamu 36), ktorá bola vyhlásená v roku 1981 na výmere 186 ha.

Celé dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU016 Záhorské Pomoravie a v CHKO Záhorie.

V SKUEV0313 Devínske jazero sa od roku 2004 vykonávali nasledovné aktivity:

- bežná starostlivosť o lúčne biotopy, ktoré sú súčasťou blokov LPIS – kosenie.
- spolupráca na umiestnení rámp na zamedzenie nelegálneho vjazdu motorovými vozidlami do NPR.
- Správa CHKO Záhorie vykonáva strážnu činnosť v predmetnej rezervácii a udržiava značenie NPR v teréne.

2.2.2. Poľnohospodárstvo

Na Slovensku môžu poľnohospodári pri pravidelnom hospodárení na zaplavovaných lúčach zväzu *Cnidion* poberať podporu z Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 a využiť aj platby v rámci podopatrenia Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov, typ biotopu E Nížinné aluviálne lúky. V type biotopu E je vylúčená aplikácia hnojív, vylúčené je aj pasenie, ale je možné dopásanie po prvej kosbe, kosenie je možné maximálne 2-krát ročne. Tieto opatrenia sú v súlade s manažmentom nevyhnutným na ochranu aluviálnych lúk. Lúčne biotopy zahrnuté v LPIS sú viac menej pravidelne obhospodarované (kosené) v závislosti od výšky vodnej hladiny v rieke Morava a od dohôd vlastníkov pozemkov s užívateľmi.

2.2.3. Lesné hospodárstvo

Lesné hospodárstvo patrí v PR Devínske jazero medzi hlavné aktivity, ktoré ovplyvňovali stav lesných ekosystémov najmä v minulosti. Od roku 1981 je takmer celá lesnatá časť chránené územie podľa zákona o ochrane prírody a krajiny a tým sa lesohospodárske aktivity na území výrazne obmedzili až ustali úplne. Lesné porasty sú od vyhlásenia viac-menej ponechané bez zásahu. Okrem ucelených porastov, so zachovalým drevinovým zložením, zachovalou štruktúrou a stanovištnými podmienkami sa v území nachádzajú aj porasty nepôvodných drevín (šľachtené klony topola euroamerického, agát biely, borovica lesná a iné), žrdkoviny a žrdoviny rovnovekých a monokultúrnych porastov, ktoré sú výsledkom obnovných zásahov v minulosti. Obnova porastov

prebiehala prevažne holorubným spôsobom, spravidla s celoplošnou prípravou pôdy (zvyšky depónií na okrajoch JPRL) a s umelou výsadbou a oplôtkami. Stanovištné ide prevažne o porasty tvrdých lužných lesov, kde v obnovnom zastúpení dominuje najmä jaseň.

S výsadbou nepôvodných drevín sa spája niekoľko sprievodných javov, ktoré sa negatívne podpísali na úroveň pôvodnosti či zachovalosti lesných ekosystémov. Porasty topoľov šľachtených sa vysádzali vo veľmi riedkom spone, keďže ide o rýchlorastúce dreviny. Koruny stromov sú úzke a preto ani v rubných porastoch netvorí súvislý zápoj. Takýmto spôsobom sa umelo vytvorili voľné plochy, ktoré rýchlo zarástli nepôvodnými druhmi bylín (astrý) a drevín (javorovec jaseňolistý, čremcha neskorá) a v súčasnosti predstavujú bohatý zdroj semien pre ich ďalšie rozširovanie do okolitých porastov.

2.2.4. Rekreačia a šport

V území ani v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne zariadenia hromadného cestovného ruchu alebo rekreácie.

Cez územie vedie medzinárodná cyklotrasa EuroVelo 13 – Cesta železnej opony. Trasa je totožná s náučným chodníkom Nivou rieky Moravy. Smerovanie oboch trás je zobrazené bleďou modrou farbou na mapovej prílohe č. 6.7. Vymedzenie verejne prístupných častí v PR Devínske jazero. Žltou farbou sú zobrazené navrhované cesty, ktoré by mohli byť využívané na pešiu turistiku, prípadne by sa tu mohol zriadiť náučný chodník.

Rieka Morava je využívaná na vodnú turistiku. Plavba po rieke je kvôli predmetu ochrany CHVÚ Záhorské Pomoravie obmedzená v období od 1. marca do 30. júna.

2.2.5. Poľovníctvo a rybárstvo

Územie SKUEV0313 Devínske jazero zasahuje do troch poľovných združení - PZ Hochšteňan, PZ Stupava-Mást a PZ Zohor.

V období, keď v území platil nižší stupeň ochrany, nebolo poľovné využívanie územia možné obmedzovať. Po zvýšení stupňa ochrany v časti NPR Dolný les už bolo potrebné udelenie výnimky na lov. KÚŽP v Bratislave v rozhodnutí č. ZPO/2012/79-SAB povolil výnimku zo zákazov ustanovených v § 16 ods. 1 písm. f) a g) zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. v znení jeho neskorších predpisov. Výnimkou bolo povolené rušenie pokoja a ticha a lov živočíchov na území NPR Horný les a NPR Dolný les v súvislosti s výkonom práva poľovníctva. Výnimka bola platná do 30.4.2015 za stanovených podmienok v rozhodnutí. V súčasnosti prebieha konanie k predĺženiu predmetnej výnimky.

Územie SKUEV 0313 Devínske jazero v inundačnej časti je súčasťou rybárskeho revíru 1-0400-1-1 Morava č. 2. patriaci pod MsO Záhorie. Ide o čiastkové povodie rieky Morava od Marcheggského železničného mosta po rkm 33,3 – katastrálna hranica obcí Záhorská Ves a Suchohrad (revír je hraničná voda) a vodné plochy inundácie v uvedenom úseku. Na území NPR Dolný les platí 5. stupeň územnej ochrany a je tu zakázané chytať, usmrtiť alebo loviť živočíchov. Vzhľadom k tomu, že 5. stupeň nezasahuje až po vodu hlavného koryta Moravy, je rieka v tejto oblasti využívaná na rybolov, čo prináša problémy s nelegálnymi vjazdmi autami a poškodzovaním rámp (miesta vjazdov nie je možné zatarasiť z dôvodov vodohospodárskych i faktu, že rieka je hraničným tokom; na rieke tiež musí byť zabezpečené a udržiavané staničenie). Čo sa týka rybárstva, vodné biotopy sú ohrozované znečisťovaním, vytváraním čiernych skládok odpadov, rušením živočíchov počas hniezdneho obdobia a negatívny vplyv na pôvodné vodné živočíšne druhy (ryby, bezstavovce, obojživelníky) má vypúšťanie nepôvodných a inváznych druhov rýb.

Prítok Maliny na hranici územia je súčasťou revíru Kanál Malina č.1 1-0300-1-1 patriaci tiež pod MsO Záhorie.

2.2.6. Ťažba nerastných surovín

V navrhovanej PR Devínske jazero sa nachádzajú 2 dobývacie priestory (DP) na ťažbu štrkopieskov a pieskov. DP Vysoká pri Morave III, časť A, kde v súčasnosti prebieha aktívna ťažba zasahuje časťou do navrhovanej PR Devínske jazero. DP Vysoká pri Morave II, časť B zatiaľ nie je ani v pláne na otvorenie dobývania štrkopieskov. Ťažobnou organizáciou je firma ALAS SLOVAKIA s.r.o.

V severovýchodnej časti SKUEV0313 Devínske jazero sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (štrkopieskov) Vysoká pri Morave IV na výmere cca. 139 ha.

2.2.7. Využitie vody

Vodné hospodárstvo je hlavnou negatívnou aktivitou ovplyvňujúcou prírodné ekosystémy rezervácie. Prvé regulačné snahy sú zaznamenané už zo začiatku 19. storočia. V roku 1837 boli s určitou vybudované dva priepichy pri obci Durnkrut. Čiastočné úpravy rieky boli vykonané na viacerých miestach v slovensko-rakúskom úseku. V priebehu rokov 1911 až 1964 sa vykonali všetky priepichy ramien. V rokoch 1928-1944 bola kompletne vybudovaná ochranná protipovodňová hrádza. Týmto technickými opatreniami sa vytvoril priestor striktne oddelenej inundácie, kde funguje viac-menej prirodzený povodňový proces s typickou záplavovou vlnou, prinášajúcou živiny a dynamicky modelujúcou charakter nívnej krajiny. Všetky mokradňové biotopy za hrádzou sú dotované len priesakovými vodami.

Napriamnenie rieky prepichmi z nej vytvorilo tok kanálového charakteru, ktorého úlohou je odviesť vodu z krajiny v čo najkratšom čase. Zvýšená rýchlosť prúdenia vody spôsobuje prehlbovanie koryta rieky, čo následne vplýva na pokles hladiny podzemnej vody v celom nívnom území. Procesom odvodnenia trpia všetky mokradňové biotopy a dochádza k premene na suchšie typy biotopov. Odvodnenie krajiny má takisto za následok ľahšie prenikanie invázií druhov rastlín do pôvodne prírodných biotopov.

2.2.8. Výskum a monitoring ochrany prírody

V záujmovom území boli uskutočnené nasledovné výskumy:

- inventarizačný výskum vážok (Šácha 2011 - 2012)
- mapovanie biotopov (Kosorínová, Olšovský, Štrupl - SCHKO Záhorie, 2009 - 2014)
- mapovanie lúk (Šefflerová Stanová, Galvánek – DAPHNE inštitút aplikovanej ekológie 2011 – 2014)
- botanický inventarizačný výskum (Kosorínová, 2009 - 2014)
- coleopterologické mapovanie (Olšovský, 2004 – 2014)
- mapovanie plazov – užoviek (Hýrreš, 2012)
- ichtyologický výskum (Jursa, 2012, CHKO Záhorie, 2010 - 2014)
- mapovanie sokola rároha (*Falco cherrug*) – Chavko, 2012
- mapovanie výskytu druhov orol kráľovský (*Aquila heliaca*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*) a včelár lesný (*Pernis apivorus*) – Noga, 2012
- mapovanie výskytu vtáčích druhov: *Dendrocopos medius*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*, *Ficedulla albicollis*, *Muscicapa striata*, *Milvus migrans* a *Milvus milvus* (Nuhličková, 2012)
- mapovanie výskytu vtáčích druhov: *Circus aeruginosus*, *Streptopelia turtur*, *Alcedo atthis* a *Riparia riparia* (Svetlík, 2012)

- mapovanie výskytu vtáčích druhov *Ciconia nigra* a *Ciconia ciconia* (Vongrej, 2012)
- mammalogický výskum – bobor vodný (Gímeš, 2012)

2.2.9. Doprava

V navrhovanom chránenom území sa nachádza medzinárodná cyklotrasa EuroVelo 13 – Cesta železnej opony. Trasa je totožná s náučným chodníkom Nivou rieky Moravy. Smerovanie oboch trás je zobrazené bleďo modrou farbou na mapovej prílohe č. 6.7. Vymedzenie verejne prístupných častí v PR Devínske jazero. Žltou farbou sú zobrazené navrhované cesty, ktoré by mohli byť využívané na pešiu turistiku, prípadne by sa tu mohol zriadiť náučný chodník. Ostatné poľné cesty nachádzajúce sa v dotknutom území sú využívané obhospodarovateľmi priľahlých lúčnych pozemkov. Prejazdy vozidiel zvlášť v časoch migrácie žiab a hniezdenia vtákov sú výrazne negatívnym činiteľom.

Grafické znázornenie verejne prístupných častí do SKUEV0313 Devínske jazero je riešené v projekte ochrany územia.

2.3. Návrh zásad a opatrení využívania územia a jeho okolia z hľadiska cieľov ochrany

Lesné hospodárstvo

Vzhľadom na dlhodobú absenciu lesohospodárskych zásahov v území prebiehal vývoj porastov prevažne prirodzeným spôsobom, bez výraznejších zásahov človeka. Zmeny stavu lesných porastov môžeme hodnotiť pozitívne a to aj v prípade, že sa tu nachádzajú časti lesa, ktoré boli kedysi intenzívne lesnícky obhospodarované.

1. Porasty nepôvodných drevín už dosiahli viac-menej rubnú zrelosť a v niektorých prípadoch sa začali prirodzene rozpadáť (kombinácia veku a abiotických činiteľov, najmä vietor). Absenciou výchovných zásahov sa vytvorila v podúrovni zatiaľ nesúvislá etáž tvorená najmä autochtónnymi druhmi, ktorá bude tvoriť kostru budúceho lesného porastu (rôznorodého a rôznovekého).
2. Rovnoveké a homogénne mladiny a kultúry odrástli na žrdkoviny a žrdoviny. Sčasti sa v nich objavila jednotlivá prímes ostatných autochtónnych drevín, zostali však zachovalé vitálne jedince, tzv. predrastky a rozrastky. Zápoj porastov je však aj naďalej veľmi hustý a jedince sú značne preštíhlené.
3. V porastoch nad 50 rokov, ktoré boli prevažne rovnoveké, s charakteristickou sieňovou výstavbou došlo vplyvom abiotických činiteľov (najmä vietor) k jednotlivým, či skup. vývratom a zlomom, ktoré interiér porastu trochu diverzifikovali a zvýšili napr. podiel tzv. mŕtveho dreva. Mŕtve drevo v obhospodarovávaných porastoch výrazne absentuje a keďže je pre mnohé chránené a ohrozené druhy živočíchov existenčne dôležité hodnotíme tento jav pozitívne.
4. V starších porastoch, so zachovalou štruktúrou a drevinovým zložením zostal stav takmer nezmenený – niektoré JPRL boli zaradené medzi pralesy, či pralesové zvyšky v zmysle metodiky na mapovanie pralesov, ktoré bolo vykonané v roku 2010 (FSC Slovakia).

Vplyv lesného hospodárstva považujeme stále za potenciálne negatívny. V súčasnosti ide o chránené územie a teda intenzívna lesohospodárska činnosť sa tu nepredpokladá. Reálnou hrozbou je však spracovanie náhodných ťažieb, o ktoré žiadajú vlastníci a užívatelia pozemkov kvôli tomu, že dôsledkom legislatívnych zmien sa tu pomerne často mení stupeň ochrany (na rozdiel od 5. stupňa v 4. stupni nie je spracovanie náhodných ťažieb vôbec obmedzené). V prípade vykonania

takýchto zásahov by išlo o jednotlivý až skupinový výrub, ktorý by mal negatívny dopad najmä pre druhy rastlín a živočíchov, ktoré sú existenčne viazané na staré až „prestarnuté“ lesné porasty s vysokým podielom mŕtveho dreva. Ide prakticky o všetky druhy vzácnych bezstavovcov, dravcov a dutinových hniezdičov (vtáky, plchy, netopiere).

Bezzásahový režim v území sa ukázal všeobecne ako pozitívny a preto bežné lesohospodárske zásahy nie sú žiaduce z nasledovných dôvodov:

1. Premena nepôvodných druhov drevín – pri bežnom obhospodarovaní sa zvykne navrhovať holorubný hospodársky spôsob, ktorý však so sebou prináša veľa negatívnych vplyvov (umelý spôsob zalesnenia, nízka ujatosť sadeníc a vysoká náročnosť na výchovu, rovnovekosť porastu, jednorázové odclonenie pôdy na súvislej ploche a rozširovanie nepôvodných druhov a pod.). V chránených územiach sa preto tento spôsob premeny porastov nepôvodných drevín neodporúča.
2. Spracovanie náhodnej ťažby v porastoch nepôvodných drevín – v spodnej etáži sa spravidla zachovali autochtónne druhy drevín, ktoré budú tvoriť následný porast. Takýto prípad nastal v 2 porastoch, kde došlo k vyvráteniu a polámaniu vyše 80 % všetkých kstrových stromov (topoľ šľachtený a borovica). Bežne sa takáto náhodná ťažba spracováva celoplošným výrubom. Dôsledkom by bola likvidácia existujúcich autochtónnych drevín a rozširovanie nepôvodných druhov. V súčasnosti popadané stromy tvoria hustú spleť, ktorá bráni voľnému priechodu zveri s čím sú spojené výrazne menšie škody ohryzom a obhryzom na mladých a nádejných jedincoch autochtónnych drevín z prirodzeného zmladenia. Vývoj ukazuje, že spracovanie kalamity v chránenom území nie je opodstatnené a pre prirodzený vývoj biotopov je naopak výhodnejšie nechať porasty bez zásahu.
3. Výchovné ťažby pri bežnom hospodárení sa vykonávajú s ohľadom na kvalitu budúcich sortimentov, teda ide o výber jedincov z hľadiska hospodárskeho. Z pohľadu záujmov ochrany prírody nie je nutné vykonávať takýto zásah, keďže nejde o lesy s prioritnou hospodárskou funkciou. Prirodzeným výberom sa presadia jedince vitálne, s vysokým odolnostným potenciálom. Pri zachovaní predrastkov a rozrastkov (tie by sa odstránili v rámci bežných výchovných zásahov ako prvé) dôjde aj k výškovej a hrúbkovej diferenciacii lesného porastu a tým k zvýšeniu celkovej stability porastu. V rámci výchovných zásahov je vhodné odstraňovať iba nepôvodné a invázne dreviny, pričom by sa výrazne nezasiahlo do celkového zápoja.
4. V prípade obnovnej ťažby v najhodnotnejších starých porastoch by došlo k najvážnejšiemu poškodeniu týchto hodnotných ekosystémov a biotopov uvedených druhov. Staršie porasty, ktoré sa už nachádzajú v rubnom veku a zostali ponechané bez zásahu už aspoň 30 rokov nevykazujú žiadne známky odumierania, nižšej vitality, degradácie, či rozpadu. Ponechanie lesných porastov bez zásahu, na prirodzený vývoj je teda najvhodnejším opatrením pre všetky staré zachovalé porasty – umelá obnova nie je vôbec potrebná z hľadiska zachovania biotopov európskeho a národného významu v priaznivom stave.

Bezzásahový režim je preto najvhodnejším režimom pre väčšinu porastov v území. Niektoré dôsledky lesohospodárskej činnosti v minulosti sa zrejme bez zásahov nezaobídu (s výskytom nepôvodných drevín), budú však vyžadovať špeciálne metódy, či osobitné postupy. Tieto budú musieť byť realizované tak, aby sa predišlo potenciálne nepriaznivým vplyvom - poškodenie starých stromov, otvorenie porastov s následným rozšírením invázných druhov drevín/rastlín, vyrušovanie citlivých živočíchov v reprodukčnom období a pod.. Akékoľvek prípadné zásahy by mali byť vykonávané s jediným cieľom - zlepšenie stavu predmetov ochrany územia.

Rekreácia a šport

Ďalšie rozširovanie využitia územia k rekreácii a športu nie je vhodné vzhľadom k potrebe zachovávaní klľudu v území a jeho ponechávaniu na samovývoj v časti s 5. stupňom ochrany. V území je nevhodné organizovať hromadné športové akcie, nevhodné môže byť aj lietanie paraglajdom v nízkych letových hladinách, ktoré pôsobí rušivo na vodné vtáctvo a citlivé hniezdiče.

Využívanie cyklotrasy a náučného chodníka vedúcich po asfaltovej komunikácii by nemalo znamenať významý vplyv na územie. Jej využívanie preto bude naďalej možné, predpokladá sa, že v budúcnosti tu môže byť potrebná obnova informačných tabúl či miestne skrátenie konárov zasahujúcich do prejazdneho profilu. Smerovanie oboch trás je zobrazené bleďou modrou farbou na mapovej prílohe č. 6.7. Žltou farbou sú zobrazené navrhované cesty, ktoré by mohli byť využívané na pešiu turistiku, prípadne by sa tu mohol zriadiť náučný chodník.

Plavba po rieke ostane kvôli predmetu ochrany CHVÚ Záhorské Pomoravie obmedzená v období od 1. marca do 30. júna.

Poľovníctvo a rybárstvo

Poľovné využívanie územia, najmä lesnej časti v NPR Dolný les žiaľ sprevádzajú viaceré negatívne javy. Správa CHKO Záhorie na tieto negatíva upozorňuje už od roku 2010. Aktuálne boli zistené nasledovné negatívne činnosti v NPR Dolný les súvisiace s výkonom práva poľovníctva v rokoch 2011 - 2017:

1. Budovanie poľovníckych zariadení v 5. stupni územnej ochrany – poľovnícke zariadenia (posedy, křmidlá). Zanechávanie odpadu po rekonštrukcii posedov a křmidiel.
2. Prejazdy motorových vozidiel po NPR Dolný les – rozjazdenosť niektorých lesných ciest, vrátane ciest vedúcich k posedom naznačuje, že frekvencia návštev s motorovými vozidlami patř k intenzívnym rušivým vplyvom.
3. Výrubu drevín (kříkov, stromov, vrátane starých vzrastlých stromov, potenciálne aj s hniezdiacimi živočíchmi, resp. ich hniezdami) v okolí posedov, prerezávanie ciest od popadaných kmeňov, vytváranie nových ciest cez lesné porasty.
4. Prikrmovanie lesnej zveri silážou a inými zmesami, ktoré sú aplikované priamo na pôdu, soliská. V okolí týchto miest je silno rozdupaná pôda a narušený vegetačný kryt. Tieto plochy sú potom zdrojom nepôvodných druhov rastlín, často i prudko jedovatých (napr. durman).
5. Terénne úpravy v okolí poľovníckych zariadení (vyhřňanie zeminy do mřtveho ramena).
6. Negatívne zásahy do najcennejších lesných porastov. Za negatívne zásahy v lesoch považujeme všetky antropické činnosti. Zistili sme tu výrubu stromov, prerezávanie ciest, aplikáciu silážnych zmesí a rôzneho krmiva pre lesnú zver priamo na pôdu, v okolí ktorej je takmer zničený pôvodný vegetačný kryt ap.

Predmetné činnosti majú negatívny vplyv na stav lesných biotopov, pôsobia rušivo na plaché druhy živočíšstva (predovšetkým vtákov).

V NPR Dolný les sa nachádza množstvo starých křmidiel, prístreškov, ktoré narušajú vzhľad biotopov a pôsobia osobitne rušivo. V súčasnosti vzhľad rezervácie pripomína skôr strelnicu ako nenarušené územie 5. stupňa ochrany. Ich prítomnosť je teda nežiadúca aj z hľadiska krajinárskeho.

Rušenie spojené s výkonom poľovníckeho práva (najmä údržba zariadení, jazdy autom) je zrejme jedným z najvážnejších faktorov brániacich v zahňezdení vzácnych dravcov (napr. orliak morský), ktoré sa v oblasti rezervácie vyskytujú, no napriek vhodným biotopovým podmienkam

nehniezdia.

V súčasnosti prebieha na prvostupňovom správnom orgáne v Bratislave konanie ohľadom posudzovania výnimky z § 16 písm. d) a g) zákona 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov v NPR Horný les a NPR Dolný les pre PZ Hochštetňan. Správa CHKO Záhorie vypracovala už viacero odborných stanovísk k danej problematike v zmysle usmernenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo dňa 21.4.2015 k postupu orgánov ochrany prírody a krajiny a organizácií ochrany prírody a krajiny pri povoľovaní výnimiek zo zákazu loviť zver na území s piatym stupňom ochrany prírody podľa § 16 ods. 1 písm. g) zákona o ochrane prírody (č.j. 1186/470/05-5.1) zohľadňujúc záujmy ochrany prírody a krajiny v dotknutých chránených územiach.

Výkon rybárskeho práva v území s 5 stupňom ochrany je v súčasnosti obmedzený na vykonávanie rybárskej stráže. Vzhľadom na nepriaznivý vplyv činností spojených s lovom rýb (príjazdy autami, znečisťovanie lokalít odpadom, pálenie ohnísk, prerezávanie pobrežných porastov, vypúšťanie nepôvodných druhov, zakrmovanie do vody, zamotávanie živočíchov do odtrhnutých rybárskych laniek) je v území odporúčané zachovanie režimu bez lovu rýb. V prípade častého narušania zákazu vjazdu k lokalitám na hlavnom toku v susedstve územia a pretrvávajúcemu poškodzovaniu rámp je možným riešením zákaz lovu v celom príľahlom úseku toku (napr. zvýšením stupňa ochrany na 5. v území SKUEV Rieka Morava susediacom s rezerváciou Dolný les). V časti s nižším stupňom ochrany je potrebné dodržiavania obmedzenia vjazdu s autom v zmysle platnej legislatívy a rešpektovanie vyhlásených ochranných zón (hniezdenie citlivých druhov).

Ťažba nerastných surovín

V SKUEV0313 Devínske jazero sa nachádzajú 2 DP na ťažbu štrkopieskov a pieskov. DP vysoká pri Morave III, časť A, kde v súčasnosti prebieha aktívna ťažba zasahuje časťou do navrhovanej PR Devínske jazero a DP Vysoká pri Morave II, časť B zatiaľ nie je ani v pláne na otvorenie dobývania štrkopieskov. Na základe perokovania k riešeniu stretov záujmov medzi ťažobnou organizáciou a záujmami ochrany prírody a krajiny v SKUEV0313 Devínske jazero (PR Devínske jazero), konaného dňa 29.11.2016 na MŽP SR v Bratislave sa navrhla obojstranne akceptovateľná hranica navrhovanej PR Devínske jazero. V rámci 100 metrového ochranného pásma od už existujúcej NPR Dolný les sa vyčlení 10 metrov pre vybudovanie a používanie obslužnej komunikácie v súvislosti s prebiehajúcou banskou činnosťou. Daná komunikácia bude následne slúžiť pre užívateľov okolitých pozemkov.

V severovýchodnej časti SKUEV0313 Devínske jazero sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (štrkopieskov) Vysoká pri Morave IV na výmere cca 139 ha. Predmetné ložiskové územie je umiestnené absolútne nevhodne v SV časti Devínskeho jazera. Ťažba nerastov na uvedenej lokalite by spôsobila nezvratné negatívne zmeny v SKUEV0313 Devínske jazero, preto budeme navrhovať vylúčenie LNN z evidencie.

Využitie vody

V území sa nepredpokladá využívanie vody na ľudské aktivity, ani nie je do budúcnosti žiaduca zmena oproti súčasnému nulovému stavu.

Územie však je ovplyvňované priebehmi prietokov a vodohospodárskymi opatreniami na toku Moravy. Z hľadiska vodohospodárskeho sú prioritou protipovodňové opatrenia, čo do istej miery komplikuje možnosti zlepšovania priaznivého stavu biotopov a druhov. Je potrebné zabezpečiť aby pri rešpektovaní potrieb protipovodňovej ochrany boli navrhnuté a zrealizované také opatrenia, ktoré zlepšia vodný režim územia, umožnia lepšie prepojenie hlavného toku a ramien v inundácii, a zabránia čoraz častejším presychaniam ramennej sústavy v suchých rokoch.

Odporúčame zvoliť integrovaný prístup, kedy sa pomocou kombinácie opatrení skĺbia potreby ochrany pri povodniach s potrebami predmetov ochrany. Znamená to tiež, že pri riešení problematiky protipovodňovej ochrany budú v maximálnej možnej miere rešpektované záujmy ochrany prírody v území. Uvedený prístup umožňuje napĺňanie cieľov RSV a dosiahnutia dobrého stavu vôd. Vzhľadom k tomu, že súčasný stav nedáva perspektívu dlhodobého udržania predmetov ochrany v priaznivom stave, je potrebné v priebehu nasledujúcich rokov zabezpečiť v spolupráci relevantných inštitúcií SR a Rakúska prípravu návrhov opatrení revitalizácie nivy Moravy aj pre oblasť susediacu s územím UEV Devínske jazero, overenie ich realizovateľnosti a následne aj praktickú realizáciu.

Výskum a monitoring ochrany prírody

Vplyv doteraz uskutočnených výskumov na predmet ochrany v SKUEV0313 Devínske jazero možno hodnotiť ako zanedbateľný (bezvýznamný) a to vzhľadom k použitým metódam ako aj nízkej frekvencii výskumov.

Doprava

Súčasnú hustotu siete lesných ciest v území by bolo vhodné znížiť, z dôvodu obmedzenia fragmentácie lesných porastov.

3. Ciele starostlivosti a opatrenia na ich dosiahnutie

3.1. Stanovenie dlhodobých cieľov starostlivosti v nadväznosti na ekologicko-funkčné priestory a zóny

Dlhodobým cieľom programu starostlivosti je: Zabezpečiť dosiahnutie a následné udržanie priaznivého stavu biotopov a druhov európskeho a národného významu, ktoré sú predmetom ochrany územia

Najcennejším biotopom a hlavným predmetom ochrany sú biotopy európskeho významu Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (91F0), Ls1.1 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*), Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150), Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270), Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (6440) a Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510). Devínske jazero je zároveň významnou lokalitou populácií chránených a ohrozených rastlín národného významu a živočíchov európskeho a národného významu.

Ekologicko - funkčné priestory a zóny

Dotknuté územie je členené na **štyri ekologicko-funkčné priestory**:

- EFP1: Zachovalé lesné spoločenstvá bez výskytu invázne sa správajúcich drevín: daný EFP zaberá lesné spoločenstvá zaradené do biotopov Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy a Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy. Celková výmera EFP1 je 238,4 ha.
- EFP2: Lesné spoločenstvá s výskytom invázne sa správajúcich drevín: daný EFP zaberá rôzne lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom invázne sa správajúcich drevín. Celková výmera EFP2 je 72,162 ha.

- EFP3: Lúčne spoločenstvá: daný EFP zahŕňa nasledovné biotopy: Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk10b Vegetácia vysokých ostríc a solitérne stromy rastúce na lúkach. Celková výmera EFP3 je 764,268 ha. Daný EFP zahŕňa aj polygón v južnej časti SKUEV0313 Devínske jazero, kde je navrhovaný obnovný manažment na zanedbaných lúkach (biotop Lk1), kde sa ráta s odstraňovaním inváznych druhov drevín, následne mulčovaním, kosením alebo pasením.

- EFP4: Vodné a mokradné spoločenstvá: daný EFP zahŕňa nasledovné biotopy: Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p., Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vŕbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí. Celková výmera EFP4 je 205,71 ha.

Na území PR Devínske jazero sú vyčlenené **dve zóny**:

- zóna A - 5. stupeň územnej ochrany

- zóna C - 3. stupeň územnej ochrany

Zónovanie je zobrazené na mapovej prílohe č. 6.5. Mapa zón.

3.2 Stanovenie operatívnych cieľov starostlivosti v nadväznosti na ekologicko-funkčné priestory a zóny

Na dosiahnutie dlhodobého cieľa boli stanovené nasledovné **operatívne ciele**:

1. Zabezpečiť obnovu vodného režimu celého alúvia rieky Moravy s cieľom vytvorenia podmienok pre udržanie priaznivého stavu kategórie A vodných a mokradných biotopov (Vo2 - 3150, Br5 - 3270) a všetkých biotopov naviazaných na prítomnosť vody (Ls1.1 – 91E0*, Ls1.2 – 91F0, Kr8, Kr9, Lk10b) a tým aj zabezpečenia stavu kategórie A u všetkých druhov rastlín a živočíchov, ktoré sú predmetom ochrany a sú existenčne závislé na vodnom prostredí.
2. Udržať priaznivý stav kategórie A lúčnych biotopov (Lk1 - 6510, Lk8 - 6440, Lk10b) a druhov na ne viazaných.
3. Zachovať tie časti lesných biotopov (Ls1.1 – 91E0*, Ls1.2 – 91F0), ktoré sú v priaznivom stave kategórie A alebo B a vylúčiť v nich akékoľvek zásahy, ktoré by mali za následok zhoršenie ich priaznivého stavu.
4. Zlepšiť stav častí lesných biotopov (Ls1.1 – 91E0*, Ls1.2 – 91F0), ktoré nie sú v priaznivom stave, zo stavu kategórie C a D do kategórie B.

*Poznámka: Z dlhodobého hľadiska je kľúčové zabezpečiť obnovu biotopov pôvodne lužných lesov, ktoré sú dnes tvorené biotopmi nepôvodných alebo inváznych druhov drevín (*Fraxinus pennsylvanica*, *Negundo aceroides*).*

5. Zmeniť plochy s výskytom porastov topoľa šľachteného (biotop X9) na biotopy so zastúpením pôvodných druhov drevín.
6. Zabezpečiť kontinuálne získavanie údajov o stave populácií druhov rastlín a živočíchov európskeho a národného významu v území.

7. Zlepšiť povedomie miestneho obyvateľstva o prírodných hodnotách a význame lokality pre ochranu prírody.

3.3 Rámcové plánovanie a modely hospodárenia pre lesné biotopy

Princípy rámcového plánovania.

Rámcové plánovanie sa zaoberá vytváraním rámcových pokynov pre obhospodarovanie lesov, ktoré smerujú k postupnému dosiahnutiu ich cieľového stavu. Snahou je pritom čo najlepšie zohľadniť a skĺbiť aspekty ekologické, ekonomické a funkčné. Tieto rámcové pokyny predstavujú modely štandardného hospodárenia.

Rámcové plánovanie rieši princípy obhospodarovania lesov tak, aby boli dosiahnuté ciele a poslanie lesov. Vychádza z uplatňovania zásad komplexného posudzovania lesa ako lesného ekosystému, uplatňovania oblastného územného princípu, prierezových väzieb na ekologickú stabilitu a princípov ekologizácie v plánovaní.

Aby sa splnil hlavný cieľ rámcového plánovania, konkrétny model hospodárenia musí navrhovať opatrenia vychádzajúce zo súčasného stavu porastov a zároveň umožňuje dosiahnuť stav, ktorý bude v súlade s ekologickými podmienkami daného stanovišťa a s požadovanými funkciami daného lesného porastu.

Rámcové plánovanie sa spracováva bez ohľadu na druh vlastníctva a druh užívania lesných pozemkov.

Pre základný územný rámec - lesnú oblasť, podoblasť alebo ich časti je rámcové plánovanie diferencované podľa funkcií lesa, prírodných a porastových pomerov, stavu lesa a jeho potenciálneho ohrozenia.

Rámcové plánovanie sa vypracováva na základe podkladov KZSL a ďalších špeciálnych prieskumov a zisťovaní.

Obsah rámcového plánovania

Rámcové hospodársko-úpravnícke plánovanie je stanovenie základných rozhodnutí, cieľov hospodárenia a zásad hospodárenia pre súbory lesných porastov vytvorených na základe hospodárskoúpravníckej typizácie v rámci lesných oblastí resp. podoblastí.

Jednotkou rámcového plánovania je súbor lesných porastov homogénnych z hľadiska hospodárskoúpravníckej typizácie v rámci lesných oblastí a podoblastí, pre ktoré sa vypracúvajú modely hospodárenia.

Modely hospodárenia

Rámcové plánovanie v zmysle § 32 vyhlášky 453/2006 je stanovenie optimálnych modelov hospodárenia pre homogénne súbory lesných porastov za účelom dosiahnutia cieľov hospodárenia. Homogénny súbor lesných porastov je daný kategóriou lesa, hospodárskym tvarom lesa, rámcovými stanovištnými podmienkami, porastovými pomermi a ohrozením lesa.

Navrhnuté modely hospodárenia, sledujúce dosiahnutie takto stanovených cieľov, sú štandardným (bežným) spôsobom hospodárenia, vychádzajúcim z pozícií diferencovaného, funkčne integrovaného a trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch.

Ciele hospodárenia sú navrhnuté v súlade s § 1 ods. 2 zákona 326/2005 o lesoch a § 32 ods. 4 až 6 vyhlášky č. 453/2006 Z. z..

Odchýlky od bežného hospodárenia pri nadštandardnom preferovaní niektorých funkcií lesov sú riešené osobitným režimom hospodárenia v zmysle § 14 ods. 1 zákona o lesoch.

Modely hospodárenia obsahujú:

- a) **Základné rozhodnutia**, ktorými sú hospodársky spôsob a jeho formy, rubná doba, obnovná doba, doba zabezpečenia a doba návratu
- b) **Ciele hospodárenia**, ktorými sú cieľové drevinové zloženie (návrh zastúpenia stanovištne vhodných lesných drevín, ku ktorému smeruje zakladanie nových lesných porastov aj ich nasledujúca výchova) a cieľová štruktúra porastov. Tieto sú odvodené zo štandardnej cieľovej produkcie (piliarske výrezy, cenné sortimenty, resp. maximálny objem produkcie). Cieľové plnenie funkcií lesa v sebe zahŕňa aj požiadavky základných certifikačných schém (PEFC, FSC) a princípy trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, k plneniu ktorých sa Slovenská republika zaviazala ratifikáciou rezolúcií Medzinárodných konferencií o ochrane lesov v Európe.
- c) **Zásady hospodárenia**, ktorými sú zásady výchovy, obnovy, ochrany lesa, zakladania porastov, rozčleňovania, spevňovania, rekonštrukcie lesa a zásady hospodárenia vyplývajúce z funkčných požiadaviek.

Z uvedených definícií je zrejmé, že Rámcové plánovanie súvisí najmä s hospodárskym využívaním lesov. Výsledkom plánovania je efektívne využitie lesa na produkciu drevnej hmoty. Výstupy Rámcového plánovania teda nie sú vôbec potrebné pre manažment chráneného územia, v ktorom lesy nie sú určené na produkciu dreva. Práve naopak, lesy by v rezervácii mali zostať v čo najväčšej miere ponechané na samostatný vývoj. Teda základné ukazovatele hospodárskej úpravy lesa ako napr. rubná a obnovná doba, cieľová produkcia drevín, zásady hospodárenia a podobne tu nemajú svoje opodstatnenie. Mali by sa realizovať iba zásahy, ktoré pomôžu zmeniť charakter lesa do tej miery, aby mohol byť dlhodobo zachovaný bez ďalších zásahov človeka. V prvom rade pôjde najmä o zmenu drevinového zloženia v lesných porastoch, kde sa nachádzajú nepôvodné a hlavne invázne sa šíriace dreviny. Tento proces by mal prebehnúť v niekoľkých krokoch:

1. Jednotlivé likvidovanie invázne sa šíriacich drevín a zabránenie ich ďalšieho rozširovania
2. Pokiaľ by likvidáciou invázných drevín došlo k vytvoreniu súvislej otvorenej plochy, je potrebné zabezpečiť jej urýchlené zalesnenie autochtónnymi druhmi.
3. Umožniť čo najviac prirodzený vývoj lesa tak, aby sa čo najskôr vytvorila charakteristická štruktúra lužného lesa.

3.4. Navrhované opatrenia, stanovenie harmonogramu ich plnenia, určenie subjektu zodpovedného za ich realizáciu, stanovenie merateľných indikátorov ich plnenia

Operatívny cieľ 1: Zabezpečiť obnovu vodného režimu celého alúvia rieky Moravy s cieľom vytvorenia podmienok pre udržanie priaznivého stavu kategórie A vodných a mokradných biotopov (Vo2 - 3150, Br5 - 3270) a všetkých biotopov naviazaných na prítomnosť vody (Ls1.1 – 91E0*, Ls1.2 – 91F0, Kr8, Kr9, Lk10b) a tým aj zabezpečenia stavu kategórie A u všetkých druhov rastlín a živočíchov, ktoré sú predmetom ochrany a sú existenčne závislé na vodnom prostredí.						
Merateľný indikátor plnenia: územie alúvia Moravy bez veľkých poklesov hladín v období sucha, spomalený odtok vody z územia, stabilizovaný vodný režim vyhovujúci predmetom ochrany územia (najmä zlepšenie stavu druhov <i>Gymnocephalus baloni</i>, <i>Zingel streber</i>, <i>Gobio albipinnatus</i>, <i>Gobio kessleri</i>, <i>Rhodeus sericeus amarus</i>, <i>Cobitis taenia</i>, <i>Bombina bombina</i>, <i>Triturus dobrogicus</i>)						
Opatrenie 1.1. Spracovanie cezhraničného projektu na zabezpečenie realizácie opatrení v súvislosti s úpravou vodného režimu alúvia rieky Moravy						
Merateľný indikátor plnenia: vypracovaný projekt so zapojením Rakúska, ktorý by riešil potrebné úpravy vodného režimu, predpoklad pre zlepšenie stavu druhov <i>Gymnocephalus baloni</i>, <i>Zingel streber</i>, <i>Gobio albipinnatus</i>, <i>Gobio kessleri</i>, <i>Rhodeus sericeus amarus</i>, <i>Cobitis taenia</i>, <i>Bombina bombina</i>, <i>Triturus dobrogicus</i>						
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
1.1.1.	Identifikácia vhodných partnerov na vypracovanie projektu a rokovanie s SVP š. p.	Realizované stretnutia a dohodnutá spolupráca na príprave projektu	Do termínu otvorenia výziev na podávanie projektov	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1 – EFP4
1.1.2.	V rámci projektu zahrnúť opatrenia na obnovu meandra pri Šreku a meandra pod Vysokou na Morave ich úplnou integráciou do hlavného toku Moravy resp. overiť ich vhodnosť	V projekte navrhnutý spôsob (postup) integrácie meandrov do toku	Počas realizácie projektu	ŠOP SR, SVP, š.p. a partneri projektu	partneri projektu, iné zdroje	EFP1 – EFP4
1.1.3.	Navrhnutie vhodného prehradenia dolného konca meandra na spomalenie odtoku pri nízkych vodných stavoch	V projekte navrhnutý spôsob (postup) prehradenia meandra	Počas realizácie projektu	ŠOP SR, SVP, š.p. a partneri projektu	partneri projektu, iné zdroje	EFP1 – EFP4
1.1.4	Navrhnutie spôsobu obnovy prirodzených brehov toku – odstraňovanie brehového opevnenia (identifikácia úsekov, kde je potrebné odstrániť kamenný násyp), zníženie brehových hrádzok, stabilizácia brehov prirodzeným opevnením	V projekte navrhnutý spôsob (postup) úpravy brehov a identifikované časti toku (rkm)	Počas realizácie projektu	ŠOP SR, SVP, š.p. a partneri projektu	partneri projektu, iné zdroje	EFP1 – EFP4

1.1.5	Navrhnuť systém zlepšenia dopĺňania vody z hlavného toku Moravy alebo kanalizovanej Maliny, resp. Zohorského kanálu do ramennej sústavy (overiť možnosť umožnenia rozliatia Maliny do ramien), prípadné prehĺbenie vybraných častí ramien, resp. jám v území, ak by nebolo možné realizovať opatrenia na hlavnom toku	V projekte navrhnutý spôsob (postup) dopĺňania vody do ramennej sústavy		ŠOP SR, SVP, š.p. a partneri projektu	partneri projektu, iné zdroje	EFP1 – EFP4
Opatrenie 1.2.	Zachovanie vodných plôch v rámci EFP4 a na ne viazaných biotopov a druhov					
	Merateľný indikátor plnenia: do času realizácie projektu zabezpečiť nezhoršovanie stavu biotopov Vo2 a Br5 a druhov živočíchov, v prípade realizácie aktivít projektu z opatrenia 1.1. zlepšovanie stavu biotopov aj druhov					
<i>číslo aktivity</i>	<i>opis aktivity</i>	<i>výstup – indikátor plnenia aktivity</i>	<i>termín</i>	<i>zodpovednosť</i>	<i>zdroje</i>	<i>EFP</i>
1.2.1	Do obdobia spracovania a realizácie projektu (opatrenie 1.1.) je potrebné ponechať vodné plochy bez zásahu.	Zachovanie vodných plôch ako vhodných biotopov pre druhy živočíchov a zachovanie stavu biotopov Vo2 a Br5	Trvalý (až do obdobia spracovania a realizácie projektu z opatrenia 1.1)	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP4
1.2.2	Ak nedôjde k realizácii opatrení na celkové zlepšenie vodného režimu, bude potrebné umelo vytvoriť/prehĺbiť reprodukčné lokality pre druhy <i>Triturus dobrogicus</i> a <i>Bombina bombina</i> bez výskytu ichtyofauny, ktoré nebudú presychať a zabezpečia úspešné rozmnožovanie druhu	Vytvorenie nových reprodukčných lokalít pre druhy, zlepšenie stavu druhov <i>Triturus dobrogicus</i> a <i>Bombina bombina</i> v území	Podľa potreby	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP4
1.2.3	Zabezpečiť ochrannú hrádzu pred narušením bobrom, resp. vykonávať pravidelnú kontrolu a včasnú prevenciu.	Realizované kontroly, vykonané opatrenia v prípade narušania hrádze činnosťou bobra	Podľa potreby	ŠOP SR, SVP	ŠOP SR, SVP	EFP4
1.2.4	Realizovať strážnu činnosť zameranú na pytláčenie do vrší	Zníženie nelegálneho odlovu rýb, zachovanie stavu vydry riečnej	Podľa potreby	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP4
Operatívny cieľ 2:						
Udržať priaznivý stav kategórie A lúčnych biotopov (Lk1 - 6510, Lk8 - 6440, Lk10b) a druhov na ne viazaných.						
Merateľný indikátor plnenia: zabezpečený priaznivý stav A lúčnych biotopov v rámci celej výmery EFP3, zachovaný stav druhov <i>Cerambyx cerdo</i>						

Opatrenie 2.1	Realizácia pravidelnej starostlivosti o biotop Lk8					
	Merateľný indikátor plnenia: zvýšenie výmery biotopu v priaznivom stave (A) oproti súčasnej výmere 490 ha na výmeru 610,7 ha, bez degradovaných plôch a bez evidovaného výskytu nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov rastlín					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
2.1.1	Identifikovať vhodných užívateľov tých častí územia, ktoré v súčasnosti nie sú využívané	Nájdený užívateľ, uzatvorené nájomné zmluvy	2018-2020	ŠOP SR	ŠOP SR, iné zdroje	EFP3
2.1.2	Pravidelné každoročné kosenie biotopu dvakrát (prípadne len raz) ročne s následným vyhrabaním a odnosom biomasy po jej presušení.	Každoročne kosené lúčne porasty, bez hromadenia stariny, udržanie alebo zlepšenie stavu biotopu	Každoročne (trvalý počas celej platnosti PS)	Užívateľ – FirstFarms, DP Devín	Užívateľ, PRV, iné zdroje	EFP3
2.1.3	Na zarastajúcich plochách zabezpečiť odstránenie náletových drevín – ich výrubom na konci vegetačnej sezóny, s následným odvozom biomasy mimo plochu trávnych porastov	Plocha EFP3 bez nežiaducich náletových drevín	2018-2020	Užívateľ – FirstFarms, DP Devín	Užívateľ, iné zdroje	EFP3
2.1.4	Obnova kosenia v zmysle aktivity 2.1.1. aj na plochách po odstránení drevín	Každoročne kosené porasty bez opätovného výskytu náletov, zlepšenie stavu biotopu	2018 – do konca platnosti PS	Užívateľ – FirstFarms, DP Devín	Užívateľ, iné zdroje	EFP3
2.1.5	Ponechávanie ekotónov a remízok v rámci trávnych biotopov, ktoré poskytujú vhodné podmienky pre zachovanie druhov živočíchov	Ponechané remízky v krajine, zachovaný stav živočíchov	trvalý	Užívateľ – FirstFarms, DP Devín	Užívateľ, iné zdroje	EFP3
Opatrenie 2.2	Realizácia pravidelnej starostlivosti o biotop Lk1					
	Merateľný indikátor plnenia: zlepšenie stavu biotopu zo stavu D minimálne do stavu B					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
2.2.1	Identifikovať vhodných užívateľov územia s výskytom biotopu Lk1	Nájdený užívateľ, uzatvorené nájomné zmluvy	2018-2020	ŠOP SR	ŠOP SR, iné zdroje	EFP3
2.2.2	Odstránenie jedincov invázneho druhu <i>Negundo aceroides</i> - od polovice júla do konca septembra. Aplikáciu chemických látok je možné vykonávať iba v preukázateľne nevyhnutnom prípade, po zlihaní mechanických spôsobov odstraňovania a až po jej odsúhlasení príslušným orgánom ochrany prírody a určení konkrétnych podmienok,	Eliminácia porastov invázneho druhu	2018-2020	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, iné zdroje	EFP3

	chemického prípravku a spôsobu aplikácie.					
2.2.3	Mulčovanie plochy biotopu po odstránení jedincov <i>Negundo aceroides</i>	Plocha zmulčovaná bez výmladkov drevín	2020-2021 (resp. rok po odstránení porastov drevín výrubom)	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, iné zdroje	EFP3
2.2.4	Kosenie porastov (každoročne) po 15.6., s následným odstránením biomasy vyhrabaním a odvezením z plochy po jej presušení	Zlepšený stav biotopu Lk1, bez hromadenia stariny	Od pomulčovani a každoročne	užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, PRV, iné zdroje	EFP3
2.2.5	Alternatívnym manažmentom je zabezpečenie extenzívnej pastvy dobytká	Zlepšený stav biotopu Lk1, bez hromadenia stariny	Od pomulčovani a každoročne	užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, PRV, iné zdroje	EFP3
Opatrenie 2.3	Realizácia pravidelnej starostlivosti o biotop Lk10					
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie stavu biotopu bez výskytu nepôvodných a invázných druhov					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
2.3.1	Ponechanie porastov vysokých ostríc bez zásahu, len v suchších rokoch je možné časť týchto biotopov vyskytujúcich sa v mozaike s biotopom Lk8 – kosiť rovnako ako v aktivite 2.1.2	Zachovaný stav porastov biotopu, bez výskytu nepôvodných druhov	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR, iné zdroje	EFP3
Opatrenie 2.4	Zachovanie, prípadne výsadba soliterných dubov ako biotop pre druhy <i>Cerambyx cerdo</i>, <i>Lucanus cervus</i>					
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie stavu druhov v priaznivom stave					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
2.4.1	Zachovanie soliterných jedincov stromov, najmä duba na lúčnych porastoch ako biotop druhov <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Lucanus cervus</i>	Nezníženie počtu soliterných stromov (dubov) na nelesných biotopoch, zachovaný stav druhov	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, iné zdroje	EFP3
2.4.2.	V prípade potreby výsadba soliterných dubov na lúčnych porastoch, pod dozorom ŠOP SR	Vysadené jedince duba (solitéry) na lúčnych porastoch, zachovaný stav druhov v území	Trvalý (podľa potreby)	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, iné zdroje	EFP3
Opatrenie 2.5	Zabrániť aplikácii chemických látok, hnojív a pesticídov na území					
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie stavu druhu <i>Myotis myotis</i> v priaznivom stave – ktorý má v území lovné teritórium ale aj ostatných druhov viazaných na nelesné biotopy					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
2.5.1	Vylúčiť aplikáciu chemických látok, pesticídov v území a tým	Územie bez aplikácie pesticídov, hnojív	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, iné zdroje	EFP3

	zachovať vhodné podmienky pre zachovanie výskytu druhu <i>Myotis myotis</i> v území					
Operatívny cieľ 3: Zachovať tie časti lesných biotopov (Ls1.1 – 91E0*, Ls1.2 – 91F0), ktoré sú v priaznivom stave kategórie A alebo B a vylúčiť v nich akékoľvek zásahy, ktoré by mali za následok zhoršenie ich priaznivého stavu.						
Merateľný indikátor plnenia: zachovaný priaznivý stav A príp. B biotopov Ls1.1. a Ls1.2 v rámci EFP1						
Opatrenie 3.1	Zabezpečenie bezzásahového režimu v porastoch					
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie stavu A alebo B biotopu, bez realizácie akýchkoľvek zásahov do ekosystému, vytvorenie vhodných podmienok pre udržanie stavu populácií chránených druhov živočíchov (<i>Cucujus cinnaberinnus</i> , <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Lucanus cervus</i>)					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
3.1.1	Pri obnove PSoL uplatňovať požiadavky ochrany prírody a potrebu bezzásahového režimu v dotknutých porastoch	V obnovenom PSoL – bezzásahový režim	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1
3.1.2	Uplatňovanie bezzásahového režimu v území	Zachovaný stav biotopov A alebo B	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ	EFP1
3.1.3	Zachovanie odumretých stromov a starších jedincov dubov v porastoch na zabezpečenie udržania stavu populácie druhu <i>Cucujus cinnaberinnus</i> , <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Lucanus cervus</i>	Zachovaný stav druhov a existencia vhodných biotopov druhov	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ	EFP1
Opatrenie 3.2	Vylúčenie akýchkoľvek negatívnych vplyvov v území					
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie stavu A alebo B biotopov, eliminácia negatívnych vplyvov narúšajúcich charakter lokality					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
3.2.1	Odstránenie určených poľovníckych zariadení (posedov, krmidiel, solísk, vlnísk) nachádzajúcich sa v 5. stupni územnej ochrany	Odstránené zariadenia	2018	ŠOP SR, poľovné združenie	ŠOP SR, poľovné združenie	EFP1
3.2.2.	Vylúčenie pohybu motorových vozidiel vybudovaním rámp na prístupových komunikáciách do územia	Neevidované vjazdy vozidiel, výstavba rámp	trvalý	ŠOP SR, poľovné združenie, SRZ	ŠOP SR, poľovné združenie, SRZ	EFP1
3.2.3	Zákaz vykonávania spoločných poľovačiek ,	Neevidované spoločné poľovačky	trvalý	ŠOP SR, poľovné združenie,	ŠOP SR, poľovné združenie, SRZ	EFP1

	usmrcovania živočíchov (zákaz chytania rýb v 5. stupni ochrany) ako aj zachovania kľúdu v období od 1.1. do 31.8. bežného roka			SRZ, OÚ		
Operatívny cieľ 4: Zlepšiť stav častí lesných biotopov (Ls1.1 – 91E0*, Ls1.2 – 91F0), ktoré nie sú v priaznivom stave, zo stavu kategórie C a D do kategórie B.						
Merateľný indikátor plnenia: zlepšiť stav biotopov Ls1.1. a Ls1.2 zo stavu C a D, do stavu B v rámci EFP2, eliminovať výskyt nepôvodných a inváznych druhov						
Opatrenie 4.1	Eliminácia výskytu nepôvodných druhov (<i>Negundo aceroides</i> a <i>Fraxinus pennsylvanica</i>) – lokalizácia opatrenia na obr. 20 Merateľný indikátor plnenia: zníženie zastúpenia nepôvodných a inváznych druhov v území až ich úplné odstránenie z porastov					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
4.1.1	Pri obnove PSoL uplatňovať požiadavky ochrany prírody a potrebu odstránenia porastu druhu <i>Fraxinus pennsylvanica</i> na dotknutých plochách a tiež eliminácia nepôvodných druhov z ostatných porastov	V obnovenom PSoL – odstránenie nepôvodných druhov	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP2
4.1.2	Odstraňovanie vysadeného porastu <i>Fraxinus pennsylvanica</i> - od polovice júla do konca septembra. Aplikáciu chemických látok je možné vykonávať iba v preukázateľne nevyhnutnom prípade, po zlihaní mechanických spôsobov odstraňovania a až po jej odsúhlasení príslušným orgánom ochrany prírody a určení konkrétnych podmienok, chemického prípravku a spôsobu aplikácie. Zásahy opakovať každoročne až do úplného zničenia populácie invázneho jaseňa červeného.	Eliminácia porastu <i>Fraxinus pennsylvanica</i>	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, SR, iné zdroje	EFP2
4.1.3	Po úplnom odstránení jaseňa červeného zabezpečiť každé dva roky kontrolné obhliadky zamerané na výskyt inváznej dreviny.	Realizované kontroly zamerané na výskyt druhu alebo iných nepôvodných druhov	Trvalý (každé 2 roky)	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP2
4.1.4	Po úplnom odstránení porastov <i>Fraxinus</i>	Výsadba pôvodných	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, SR, iné	EFP2

	<i>pennsylvanica</i> na dotknutých plochách je potrebné umelo zalesniť domácimi druhmi topoľov (<i>Populus nigra</i> , <i>Populus alba</i> , <i>Populus x canescens</i>).	druhov drevín, založenie porastu ako základ pôvodných biotopov			zdroje	
4.1.5.	Pri roztrúsenom výskyte druhov <i>Fraxinus pennsylvanica</i> , <i>Negundo aceroides</i> zabezpečiť ich odstraňovanie. Pri druhu <i>Fraxinus pennsylvanica</i> metódou popísanou v aktivite 4.1.2, pri druhu <i>Negundo aceroides</i> metódou popísanou v aktivite 2.2.2	Eliminácia porastu <i>Fraxinus pennsylvanica</i> a <i>Negundo aceroides</i> , zlepšenie stavu biotopov	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ, iné zdroje	EFP2
4.1.6	Zabezpečiť každé dva roky kontrolné obhliadky zamerané na výskyt inváznej dreviny.	Realizované kontroly zamerané na výskyt nepôvodných druhov	Trvalý (každé 2 roky)	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP2
Opatrenie 4.2	Ponechanie mladých porastov stanovištné pôvodných drevín bez zásahu					
	Merateľný indikátor plnenia: zlepšenie stavu biotopov zo stavu C do stavu B a zvýšenie výmery biotopov v priaznivom stave					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
4.2.1	Pri obnove PSoL uplatňovať požiadavky ochrany prírody a potrebu ponechania mladých porastov pôvodných drevín bez zásahu	V obnovenom PSoL – režim bez zásahu	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP2
4.2.2	Uplatňovaný bezzásahový režim, bez výchovných zásahov	Nerealizované výchovné zásahy, zlepšený stav biotopov (na stav B)	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ	EFP2

Tabuľka č. 3: Popis polygónov v zmysle mapy uvedenej na Obr. č. 20

Popis polygónu	Výmera polygónu v ha	Druh inváznej dreviny
V zmysle mapovej prílohy ide o pobrežné pozemky zobrazené modrou farbou. Výskyt inváznych drevín je v prevažnej miere jednotlivý, miestami sú však zárusty plošnejšie v miestach vstupov meandrov/prepichov.	61,445 ha	javorovec jaseňolistý (<i>Negundo aceroides</i>), jaseň červený (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>)
V zmysle mapovej prílohy ide o pozemky zobrazené červenou farbou, kde boli invázne dreviny vnesené lesníckou činnosťou. Jaseň červený bol v porastoch aj umelo vysádzaný, čomu nasvedčuje ich	10,717 ha	jaseň červený (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>)

pravidelný spon.		
Spolu	72,162 ha	

- **pri odstraňovaní invázne sa správajúcej dreviny - jaseň červený (*Fraxinus pennsylvanica*)** sa budú všetky jedince odstraňovať mechanicky. V období od polovice júla do konca septembra sa budú jedince krúžkovať vo výške pásu, kedy sa kôra úplne odstráni na celej ploche kmeňa v šírke aspoň 10 cm. Zásahy opakovať každoročne až do úplného zničenia populácie invázneho jaseňa červeného kontrolou obrážajúcich výmladkov. Po úplnom odstránení jaseňa červeného zabezpečiť každé dva roky kontrolné obhliadky zamerané na výskyt inváznej dreviny. Z polygónu č. 3 je vhodné drevnú hmotu tvorenú inváznym jaseňom červeným z plochy odstrániť. Vznikne holina, ktorú po odstránení všetkých jaseňov červených bude nutné umelo zalesniť. Bude potrebné zabezpečiť dostatok sadbového materiálu. Vhodné sú domáce druhy topoľov (*Populus nigra*, *Populus alba*, *Populus x canescens*). Na Slovensku ja problém zohnať dostatočne odrastený, kvalitný a druhovo vhodný sadbový materiál.

- **pri odstraňovaní inváznej dreviny - javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*)** V období od polovice júla do konca septembra sa budú jedince krúžkovať vo výške pásu, kedy sa kôra úplne odstráni na celej ploche kmeňa v šírke aspoň 10 cm. Zásahy opakovať každoročne až do úplného zničenia populácie invázneho javorovca jaseňolistého kontrolou obrážajúcich výmladkov. Uvedená metóda je z pohľadu ochrany prírody a krajiny pre predmet ochrany SKUEV0313 Devínske jazero najšetrnejšia. V žiadnom prípade neodporúčame používať metódy, ktoré budú spočívať v rúbaní stromov a vytváraní otvorených plôch, ktoré by následne silnou koreňovou a pňovou výmladnosťou javorovca boli dominantne obsadené javorovcom a hrozilo by tu jeho ďalšie šírenie do okolia.

Obr. č. 21. Fotografia zachytáva zárasty inváznej dreviny javorovca jaseňolistého na zanedbaných (neudržiavaných) pobrežných pozemkoch na brehu rieky Moravy.

Zásahy opakovať každoročne až do úplného zničenia populácie invázneho javorovca jaseňolistého. Po úplnom odstránení zabezpečiť každé dva roky kontrolné obhliadky zamerané na výskyt inváznej dreviny.

Pri použití tejto metódy na likvidáciu javorovca jaseňolistého nie je predpoklad vytvárania otvorených plôch, ktoré by si vyžadovali umelé zalesnenie. V dotknutých polygónoch sa nachádza dostatok prirodzeného zmladenia autochtónnych druhov drevín, ktoré by úspešne odrastali pod postupne chradnúcimi javorovcami. Keďže sa javorovec rúbať nebude, nemalo by dôjsť k zničeniu podrastu.

Predmetnú drevinu však nemožno odstraňovať úspešne bez toho, aby sa rovnako k jej odstraňovaniu nepristupovalo na okolitom území mimo SKUEV0313 Devínske jazero (všetky lokality proti prúdu rieky Moravy a jej prítokov aj na rakúskej strane). Javorovec jaseňolistý sa šíri výhradne počas záplav, kedy sú jeho semená unášané na veľké vzdialenosti a majú vysoké percento klíčivosti.

Polygóny s výskytom invázne sa správajúcich drevín budú riešené v rámci náhradných revitalizačných opatrení, resp. podporou z environmentálneho fondu. Všetky plochy, kde sa v rámci PS ráta s odstraňovaním invázne sa správajúcich drevín sú zobrazené na obr. č. 20 a v mapovej prílohe č. 6.6. Mapa navrhovaných manažmentových opatrení.

Obr. č. 22. Záber z interiéru hustého zárastu jaseňa červeného (*Fraxinus pennsylvanica*), ktoré boli pravdepodobne omylom vysádzané namiesto stanovištne pôvodných druhov jaseňov v SKUEV0313 Devínske jazero.

Operatívny cieľ 5:						
Zmeniť plochy s výskytom porastov topoľa šľachteného (biotop X9) na biotopy so zastúpením pôvodných druhov drevín.						
Merateľný indikátor plnenia: eliminovať v území porasty s výskytom nepôvodných druhov a zvýšiť podiel biotopov európskeho významu						
Opatrenie 5.1	Postupná premena biotopu X9 na pôvodné biotopy					
	Merateľný indikátor plnenia: zníženie zastúpenia nepôvodných a inváznych druhov v území a premena biotopu X9 na pôvodné typy biotopov					
<i>číslo aktivity</i>	<i>opis aktivity</i>	<i>výstup – indikátor plnenia aktivity</i>	<i>termín</i>	<i>zodpovednosť</i>	<i>zdroje</i>	<i>EFP</i>
5.1.1.	Identifikovať, ktoré porasty X9 v území majú bohaté prirodzené zmladenie autochtónnych drevín a ktoré také zmladenie nemajú	Zmapovaná situácia v teréne a identifikované porasty X9 so zmladením pôvodných druhov	2018-2020	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP2
5.1.2	Pri obnove PSoL navrhnúť pri porastoch so zmladením pôvodných drevín ich ponechanie na bezzásah (tzn. postupná premena na biotop lužných lesov). Pri porastoch bez takéhoto zmladenia – navrhnúť zásahy na kontinuálnu premenu porastov topoľa šľachteného na porasty lužných lesov.	V obnovenom PSoL – zahrnuté požiadavky ŠOP SR	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP2
5.1.3	Porasty so zmladením pôvodných drevín ponechané na dlhodobý bezzásah.	postupná premena na biotop lužných lesov, bez realizácie zásahov	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ	EFP2
5.1.4	Realizácia kontinuálnych manažmentových zásahov v porastoch topoľa šľachteného, kde nie je zmladenie pôvodných druhov, smerujúce k ich zmene na porasty lužných lesov, vnášaním pôvodných druhov (<i>Populus nigra</i> , <i>Populus alba</i> , <i>Populus canescens</i>)	Realizácia cielených zásahov v zmysle PSoL, postupná premena na biotop lužných lesov	trvalý	ŠOP SR, užívateľ	ŠOP SR, užívateľ	EFP2
Operatívny cieľ 6:						
Zabezpečiť kontinuálne získavanie údajov o stave populácií druhov rastlín a živočíchov európskeho a národného významu v území.						
Merateľný indikátor plnenia: údaje o stave druhov <i>Lindernia procumbens</i> , <i>Unio crassus</i> , <i>Anisus vorticulus</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Maculinea nausithous</i> , <i>Maculinea teleius</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Lucanus cervus</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Castor fiber</i> a zlepšenie stavu druhov <i>Gymnocephalus baloni</i> , <i>Zingel streber</i> , <i>Gobio albipinnatus</i> , <i>Gobio kessleri</i> ,						

<i>Rhodeus sericeus amarus, Cobitis taenia, Bombina bombina, Triturus dobrogicus</i>						
Opatrenie 6.1	Hydrologický monitoring v území					
	Merateľný indikátor plnenia: údaje o kolísaní hladiny vôd v území, údaje o stave biotopov druhov					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
6.1.1	Zriaďiť sondy na hydrologický monitoring hladiny výšky podzemných a povrchových vôd v ramennej sústave dotknutého územia	Umiestnené sondy na sledovanie vodného režimu územia	2018-2019	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4
6.1.2	Realizácia hydrologického monitoringu každoročne – každý mesiac	Údaje o výške hladiny podzemných a povrchových vôd v území	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4
Opatrenie 6.2	Monitoring vybraných druhov živočíchov v území					
	Merateľný indikátor plnenia: údaje o stave populácií druhov a ich biotopov					
číslo aktivity	opis aktivity	výstup – indikátor plnenia aktivity	termín	zodpovednosť	zdroje	EFP
6.2.1	Monitoring druhov, ktoré sú predmetmi ochrany na trvalých lokalitách	Údaje o stave a početnosti populácií druhov	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4
6.2.2	Monitoring populácie bociana čierneho (<i>Ciconia nigra</i>), orliaka morského (<i>Haliaeetus albicilla</i>), orla kráľovského (<i>Aquila heliaca</i>)	Údaje o stave a početnosti populácií druhov	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4
6.2.3	Zhodnotenie stavu biotopov a druhov v závislosti od realizovaných opatrení	Zhodnotený stav predmetov ochrany	Každé 3 roky	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4
6.2.4	Realizácia inventarizačných výskumov územia zameraných na nasledovné taxonomické skupiny: obrúčkavce (Annelidae), vážky (Odonata), chrobáky (Coleoptera), motýle (Lepidoptera), ryby (Pisces), obojživelníky (Amphibia), drobné zemné cicavce (Micromammalia), netopiere (Chiroptera), nižšie rastliny (huby, machy, lišajníky), vyššie rastliny	Údaje o výskyte druhov v území	Každých 6 rokov	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4

Operatívny cieľ 7:						
Zlepšiť povedomie miestneho obyvateľstva o prírodných hodnotách a význame lokality pre ochranu prírody.						
Merateľný indikátor plnenia: zníženie negatívnych vplyvov v území, zvýšenie povedomia o význame lokality						
Opatrenie 7.1	Komunikácia s vlastníkmi, užívateľmi a správcami územia					
	Merateľný indikátor plnenia: zvýšenie informovanosti a zmena povedomia dotknutých subjektov ohľadom starostlivosti o územie					
<i>číslo aktivity</i>	<i>opis aktivity</i>	<i>výstup – indikátor plnenia aktivity</i>	<i>termín</i>	<i>zodpovednosť</i>	<i>zdroje</i>	<i>EFP</i>
7.1.1	Realizácia stretnutí s užívateľmi územia, vlastníkmi a správcami – vysvetľovanie vhodných spôsobov starostlivosti a potrieb územia	Realizované stretnutia, rešpektovanie potrieb ochrany prírody zo strany dotknutých subjektov	trvalý	ŠOP SR	ŠOP SR	EFP1-EFP4
7.1.2	Vydávanie propagačných materiálov o území	Zvýšenie informovanosti o hodnotách územia, vytlačené propagačné materiály	2020-2025	ŠOP SR	ŠOP SR, iné zdroje	EFP1-EFP4

4. Spôsob vyhodnocovania programu starostlivosti

Vyhodnocovanie programu starostlivosti, účinnosť vykonaných opatrení a kontrolu dodržiavania regulatívov bude vykonávať Správa CHKO Záhorie. Údaje o vykonaných opatreniach, dobe realizácie a účinnosti opatrení sa budú priebežne zaznamenávať do evidenčnej karty programu starostlivosti. Zároveň sa bude viesť i prehľad o plánovaných a reálne čerpaných finančných prostriedkoch na zabezpečenie opatrení programu starostlivosti.

Každých 5 rokov odo dňa schválenia PS o PR Devínske jazero bez ohľadu na to či sa nájdu finančné prostriedky na realizáciu PS, kolektív spracovateľov programu starostlivosti vyhodnotí program starostlivosti, účinnosť vykonaných opatrení, taktiež aj v prípade nerealizácie opatrení.

5. Použité podklady a zdroje informácií

- Adamková, 1995: Akosť vody v tokoch na Slovensku - povodie Dunaja, SHMÚ, Bratislava.
- Baňacký, V., Sabol, A., 1973: Geologická mapa Záhorskej nížiny, GÚDŠ, Bratislava.
- Blaškovič, T., 2007: Diverzita vážok (Odonata) vybraných navrhovaných území európskeho významu Borskej nížiny, správa z terénneho výskumu v roku 2007, pre projekt LIFE 05 NAT/SK/000112 WETREST
- Braun-Blanquet, J. 1964. Pflanzensociologie. Grundzüge der Vegetationskunde. (ed.) 3. Springer, Wien, New York, 865 p.
- Dostál, J. & Červenka, M., 1991, 1992. Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín I., II. Bratislava : SPN.
- Feráková, V., Maglocký, Š. & Marhold, K., 2001. Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenska. In Baláž, D., Marhold, K. & Urban, P. (eds.). Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochr. Prír., Banská Bystrica, 20 (Suppl.): 44 – 77.
- Fusán, O., Kodym, O., Matějka, A. & Urbánek, L. 1980. Geológia. In Mazúr, E. (ed.). Atlas SSR. Veda, Bratislava.
- Futák J., 1984. Fytogeografické členenie Slovenska. In Bertová, L. (ed.). Flóra Slovenska IV/I. Bratislava: Veda, 1984. p. 418 – 420.
- Gimeš, R., 2012: Monitoring kvantitatívneho výskytu bobra vodného (*Castor fiber*), projekt RAMSAR SK-AT N00041, 19 p.
- Halada, L., Mederly, P., Kartusek, Majzlan, O., V., Stanová, V., Valachovič, D., Šíbl, J., Smetana, V., Kürthy, A., Ftorková, M., 1994: Regionálny územný systém ekologickej stability okres Senica. 191 pp.
- Hančinský, L., 1972: Lesné typy Slovenska. Príroda, Bratislava, 301 pp.
- Hegedúsová Vantarová K., Škodová I. (eds.), 2014: Rastlinné spoločenstvá Slovenska. 5. Travnno-bylinná vegetácia. – Veda, Bratislava, 581 p.
- Hraško, J. a kol., 1991: Morfogenetický klasifikačný systém pôd ČSFR. VÚPÚ, Bratislava, 106 pp.
- Hraško, J., Linkeš, V. & Šurina, B., 1980: Pôdne typy. In Mazúr, E. (ed.): Atlas SSR. Veda, Bratislava.
- Hrašna, M., Vlčko, J., 1985: Inžinierskogeologická mapa Záhorskej nížiny, GÚDŠ, Bratislava.
- Hýrreš, M., 2012: Mapovanie výskytu plazov na území Ramsarskej lokality Niva Moravy slovenskej súčasti Trilaterárnej ramsarskej lokality Niva na sútoku Morava – Dyje – Dunaj, projekt RAMSAR SK-AT N00041, 13 p.
- Chavko, J., 2012: Záverečná správa zmapovania výskytu sokola rároha (*Falco cherrug*) na území Ramsarskej lokality Niva Moravy ako súčasti Trilaterálnej ramsarskej lokality Niva sútoku Morava - Dyje – Dunaj, projekt RAMSAR SK-AT N00041, Bratislava, 6 p.
- Jursa, M., 2012: Výsledky ichtyologického prieskumu rieky Moravy, správa z výskumu pre projekt RAMSAR SK-AT N00041, Bratislava, 16 p.
- Konček, M., 1980: Klimatické oblasti. In Mazúr E. (ed.): Atlas SSR. Veda, Bratislava.
- Kubát, K., Hrouda, L., Chrtek, J. Jun, Kaplan, Z., Kirschner, J. & Štěpánek, J. (eds.): Kľíč ke

květeně České republiky. Academia, Praha. 928 p.

- Lukniš, M. (ed.), 1972: Slovensko II Príroda. Obzor, Bratislava.
- Marhold, K., 1998: Cievnaté rastliny. In: Marhold, K. & Hindák, F. (eds.): Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava.
- Mazúr, E. & Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr E. (ed.): Atlas SSR. Veda, Bratislava.
- Mazúr, E., 1980: Typologické členenie reliéfu 1:500 000. In: Atlas SSR.
- Metodický pokyn na mapovanie lesných biotopov, ŠOP SR, jún 2013, 24p.
- Michalko, J., Berta, J. & Magic, D., 1986: Geobotanická mapa ČSSR. SSR, mapová časť. Veda, Bratislava.
- Mikulíček, P., 2012: Mapovanie výskytu obojživelníkov na území Ramsarskej likality Niva Moravy po sútoku s riekou Myjavou, projekt RAMSAR SK-AT N00041, 1 p.
- Mucina, L. & Maglocký, Š. (eds.) 1985: A list of vegetation units of Slovakia. Documents phytosociologiques, Camerino, 9: 175 – 220.
- Noga, M., 2012: Mapovanie výskytu druhov orol kráľovský (*Aquila heliaca*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*) a včelár lesný (*Pernis apivorus*) na území ramsarskej lokality Niva Moravy, projekt RAMSAR SK-AT N00041, 11 p.
- Nuhličková, S., 2012: Záverečná správa z mapovania vtáčích druhov: *Dendrocopos medius*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*, *Ficedula albicollis*, *Muscicapa striata*, *Milvus migrans* a *Milvus milvus* na území Ramsarskej lokality Niva Moravy – ako súčasť Trilaterálnej ramsarskej lokality Niva na sútoku Morava - Dyje – Dunaj, projekt RAMSAR SK-AT N00041, 15 p.
- Olšovský, P., 2011: Správa z mapovania druhov plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*) a pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*) v rámci projektu ETZ RAMSAR SK-AT N00041, 19 p.
- Polák, P. & Saxa, A., 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica. 736 p.
- Ružička, M., 1960: Prehľad rastlinných spoločenstiev na Záhorskej nížine. Biológia, Bratislava, 653 – 663.
- Stanová, V. & Valachovič, M. (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225p.
- Šácha, D., Šíbl, J., 1999: Príspevok k poznaniu fauny vážok (Odonata) Záhoria. *Folia faunistica Slovaca*. Bratislava. 4: 45-53.
- Šácha, D., Šíbl, J., 2000: K ochrane vážok (Odonata) Záhoria. *Ochrana prírody*, Banská Bystrica, 18: 133 – 143.
- Šácha, D., 2012: Správa z monitoringu populácií druhov vážok európskeho významu *Gomphus flavipes* a *Ophiogomphus cecilia* v toku Moravy v roku 2012, projekt RAMSAR SK-AT N00041, 6 p.
- ŠeffEROVÁ-StanOVÁ V., Vajda Z. et Janák M. (2008): Management of Natura 2000 habitats. 6260 *Pannonic sand steppes. European Commission.
http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/habitats/pdf/6260_Pannonic_sand_steppes.pdf.
- Šíbl, J., KlementOVÁ, E., 2001: The Peatlands of the Záhorská nížina Lowland (western Slovakia) - the Changes in their Water Regime over Last 40 years and the Possibilities for its Restoration. In: Proceedings from the International Conference „Water is Life - Take Care of It“, 17.-19. September 2001, Bratislava. Water Research Institute Bratislava, Bratislava. 58 - 62.

- Šmarda, J., 1951: Rostlinná společenstva slovenského Záhoří. Část I. Acta Musei Moraviae 36: 38 – 68.
- Tansley, A. G. & Chip, T. F., 1926: Aims and Methody in the Study of Vegetation. Whitefriars, London.
- Valachovič M. (ed.), 2001: Rastlinné spoločenstvá Slovenska 3, Vegetácia mokradí. Veda, Bratislava.
- Vongrej, D., 2012: Mapovanie výskytu druhov bocian biely *Ciconia ciconia* a bocian čierny *Ciconia nigra* na území Ramsarskej lokality Niva Moravy v sezóne 2012, projekt RAMSAR SK-AT N00041, 3 p.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. Zbierka zákonov 24/2003, čiastka 13, p. 162 – 176.
- Výnos MŽP SR č. 3/2004 – 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva Národný zoznam území európskeho významu. Vestník MŽP SR, ročník XII, 2004, čiastka 3.
- Zlatník, A., 1976: Přehled skupin typů geobiocénů původně lesních a křovinných v ČSSR. Zprávy Geografického ústavu ČSAV. Brno. roč. 13, č. 3 - 4, s. 55 - 60.

Spracovatelia:

ŠOP SR Správa CHKO Záhorie: Mgr. Martina Kosorínová, Ing. Tomáš Olšovský, PhD., Ing. Ladislav Štrupl, Mgr. Jozef Tomeček

DAPHNE: Mgr. Viera ŠeffEROVÁ StanOVÁ PhD., RNDr. Ján ŠeffER, CSc.

6. Prílohy

6.1.1. Mapa biotopov

6.1.2. Mapa výskytu vybraných druhov európskeho významu

6.2. Mapa identifikácie vlastnícko-užívateľských vzťahov

6.3. Mapa využitia územia

6.4. Mapa ekologicko-funkčných priestorov

6.5. Mapa zón

6.6. Mapa manažmentových opatrení

6.7. Vymedzenie verejne prístupných častí do PR Devínske jazero

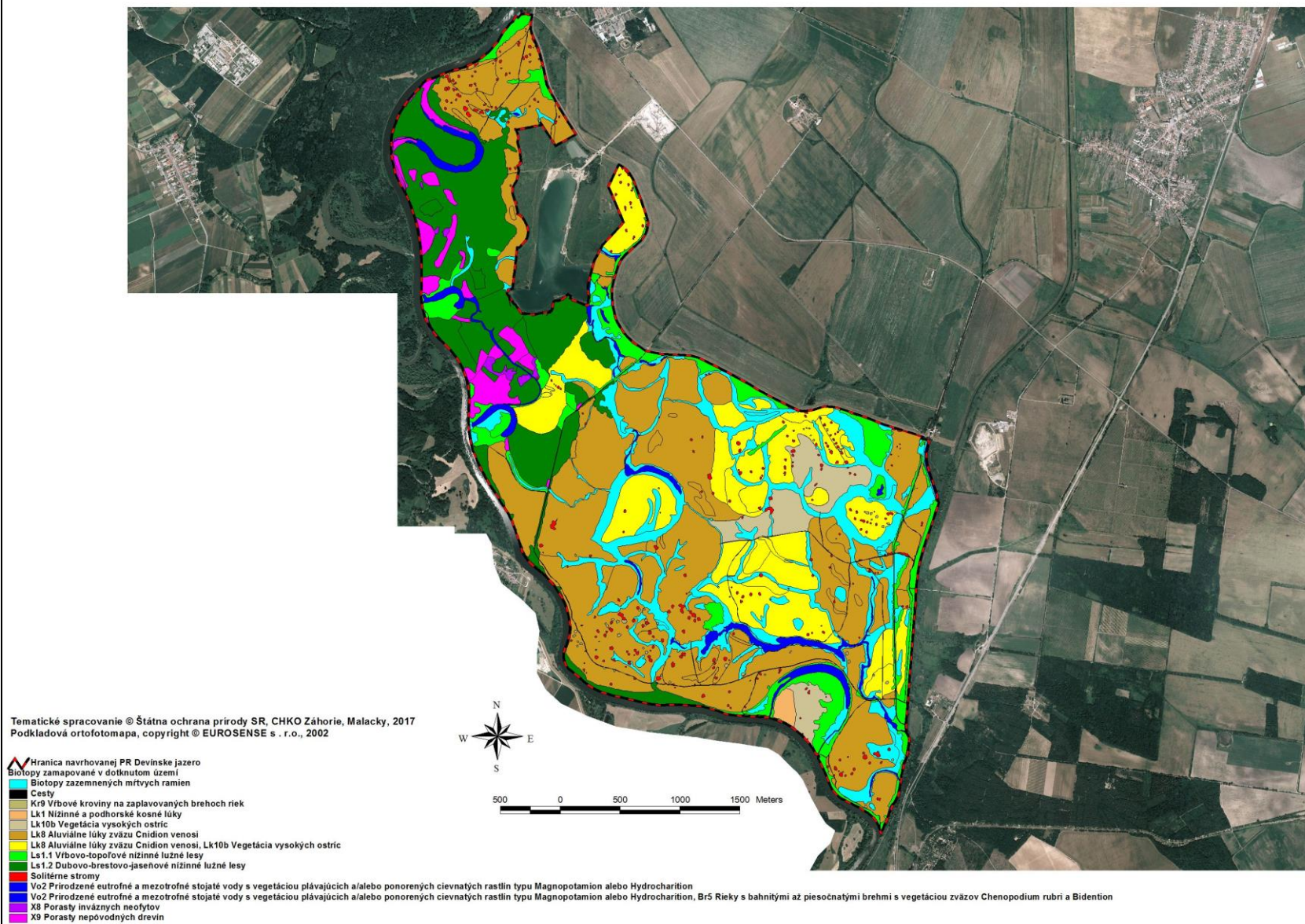
7.1. Zoznamy ekozozologicky významných druhov fauny

7.2. Hodnotenie priaznivého stavu druhov bezstavovcov v PR Devínske jazero

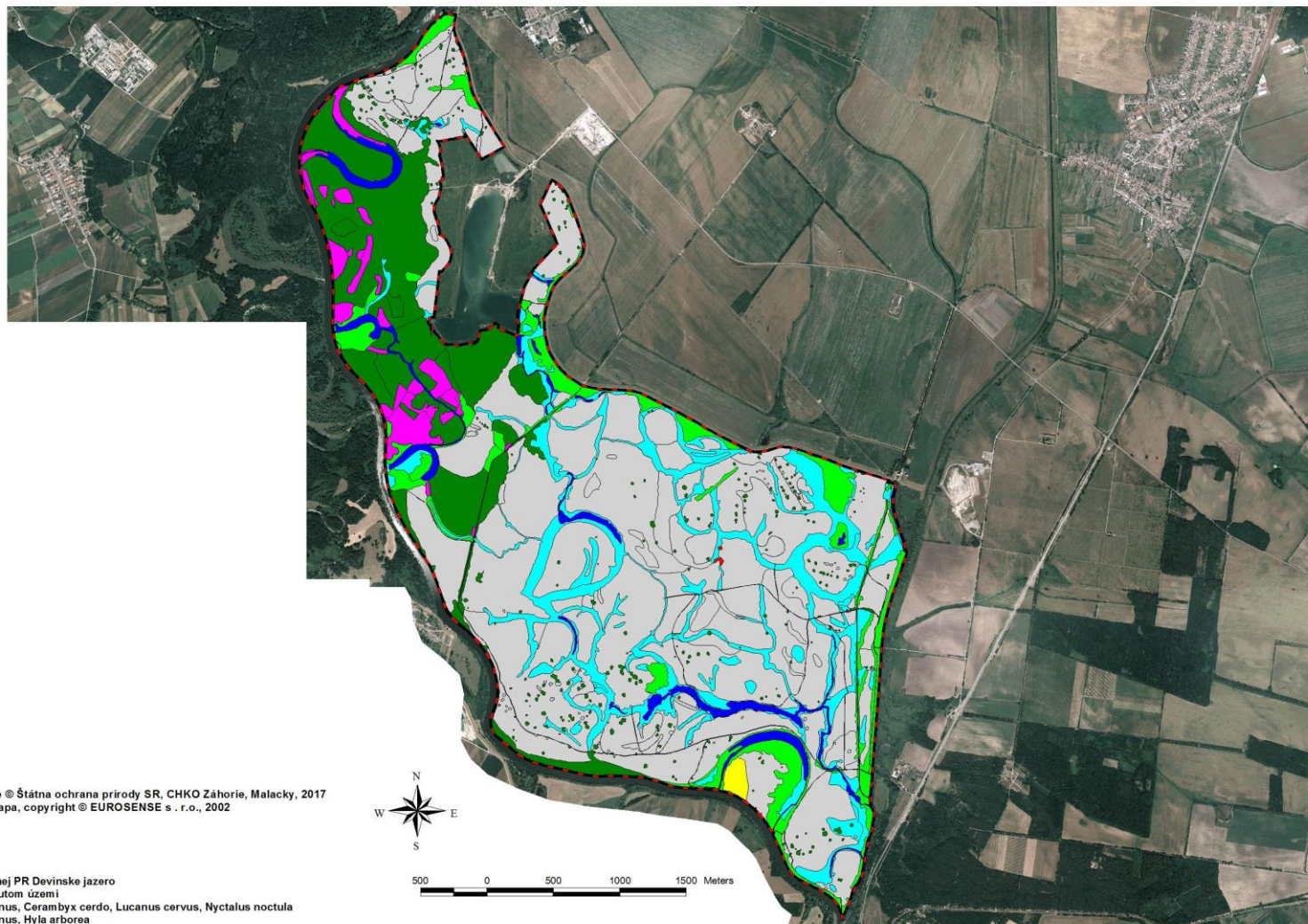
7.3.1. Mapa stupňov prirodzenosti lesných biotopov

7.3.2. Mapa stavu biotopov

6.1.1. Mapa biotopov

6.1.2. Mapa vybraných druhov európskeho významu

Tematické spracovanie © Štátna ochrana prírody SR, CHKO Záhorie, Malacky, 2017
Podkladová ortofotomapa, copyright © EUROSENSE s. r. o., 2002

— Hranica navrhovanej PR Devínske jazero

Biotopy druhov v dotknutom území

■ *Cucujus cinnaberinus*, *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Nyctalus noctula*

■ *Cucujus cinnaberinus*, *Hyla arborea*

■ *Cucujus cinnaberinus*, *Lucanus cervus*, *Nyctalus noctula*, *Hyla arborea*

■ *Graphoderus bilineatus*, *Anisus vorticulus*, *Misgurnus fossilis*, *Rana ridibunda*, *R. lessonae*, *R. esculenta*, *Hyla arborea*, *Bombina bombina*, *Triturus dobrogicus*, *Myotis daubentonii*, *Castor fiber*

■ *Hyla arborea*

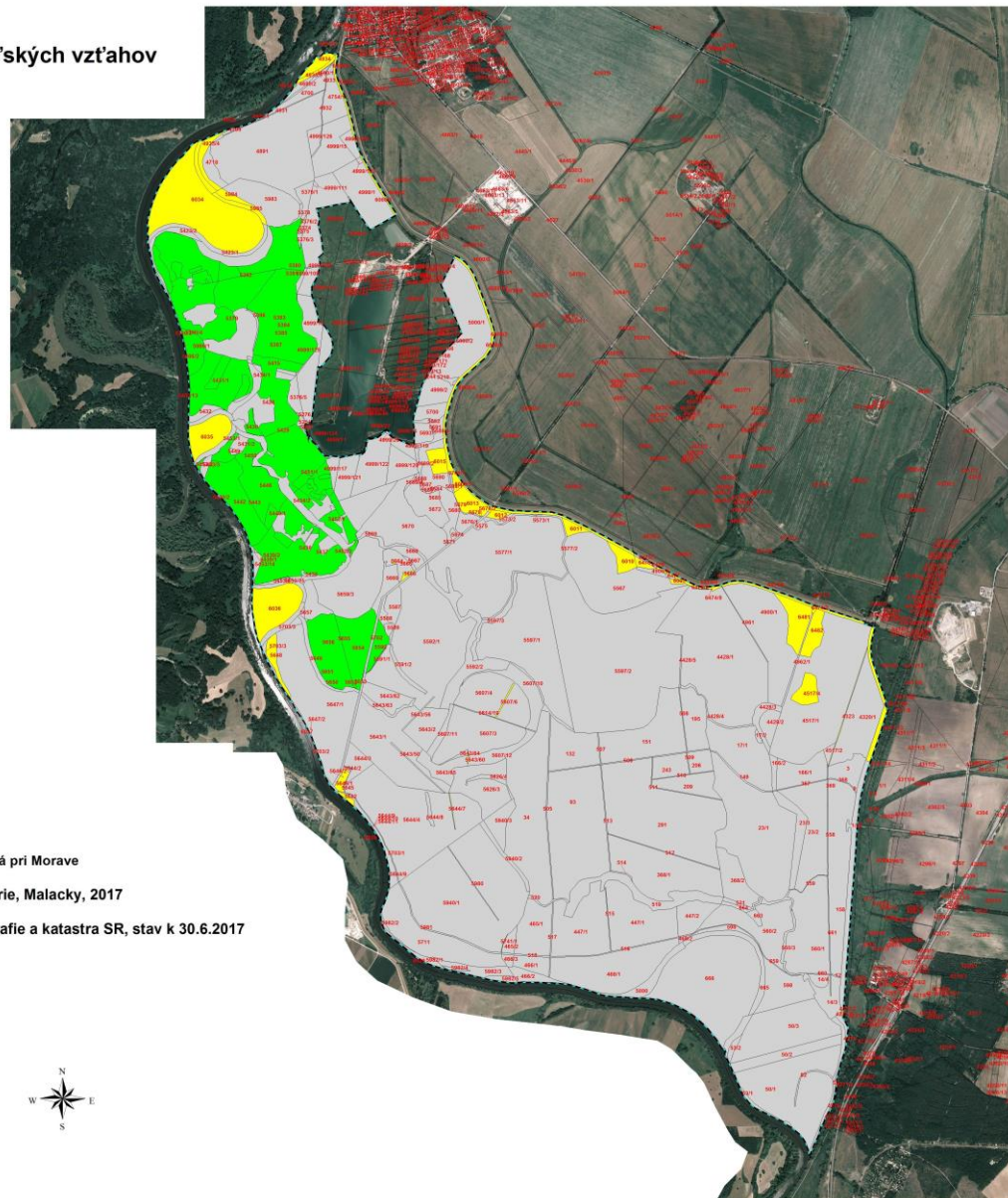
■ *Hyla arborea*, *Rana ridibunda*, *R. lessonae*, *R. esculenta*, *Pelobates fuscus*

■ *Lindernia procumbens*, *Graphoderus bilineatus*, *Anisus vorticulus*, *Misgurnus fossilis*, *Cobitis taenia*, *Rhodeus amarus*, *Rana ridibunda*, *R. lessonae*, *R. esculenta*, *Hyla arborea*, *Bombina bombina*, *Myotis daubentonii*, *Castor fiber*

■ *Lycæna dispar*, *Hyla arborea*, *Rana ridibunda*, *R. lessonae*, *R. esculenta*, *Pelobates fuscus*

■ *Pelobates fuscus*, *Hyla arborea*

6.2. Mapa identifikácie vlastnícko-užívateľských vzťahov

Okres: Malacky
 Obec: Borinka, Stupava, Vysoká pri Morave
 katastrálne územie: Vačková, Mást III, Bystrická hora, Stupava, Vysoká pri Morave

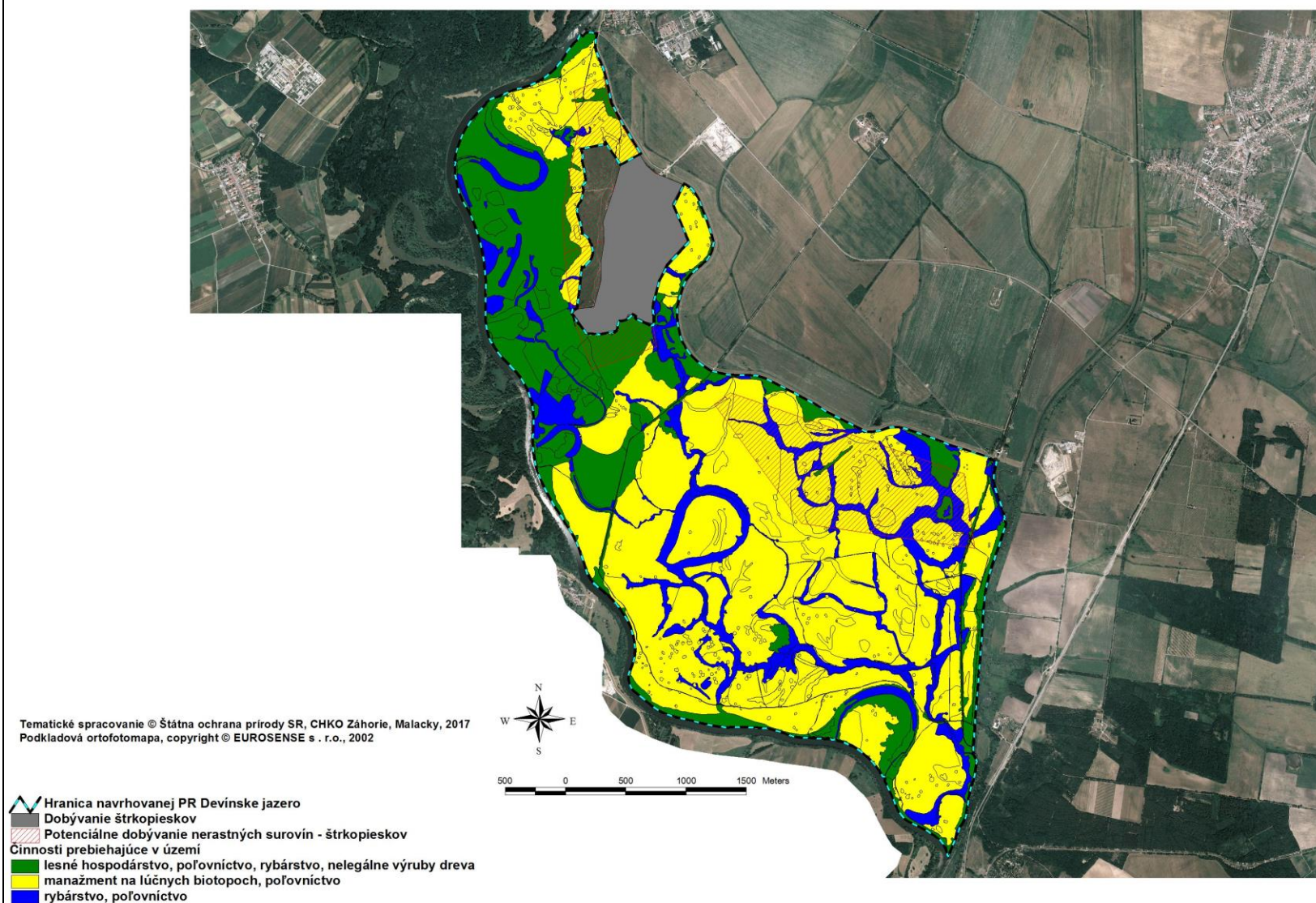
Tematické spracovanie © Štátna ochrana prírody SR, CHKO Záhorie, Malacky, 2017
 Podkladová ortofotomapa, copyright © EUROSENCE s .r.o., 2002
 Vektorová mapa, Informačný systém KN © Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, stav k 30.6.2017

hranica navrhovanej PR Devínske jazero
 štátne územie
 súkromné, nevyseparované
 hranice parcel register C-KN

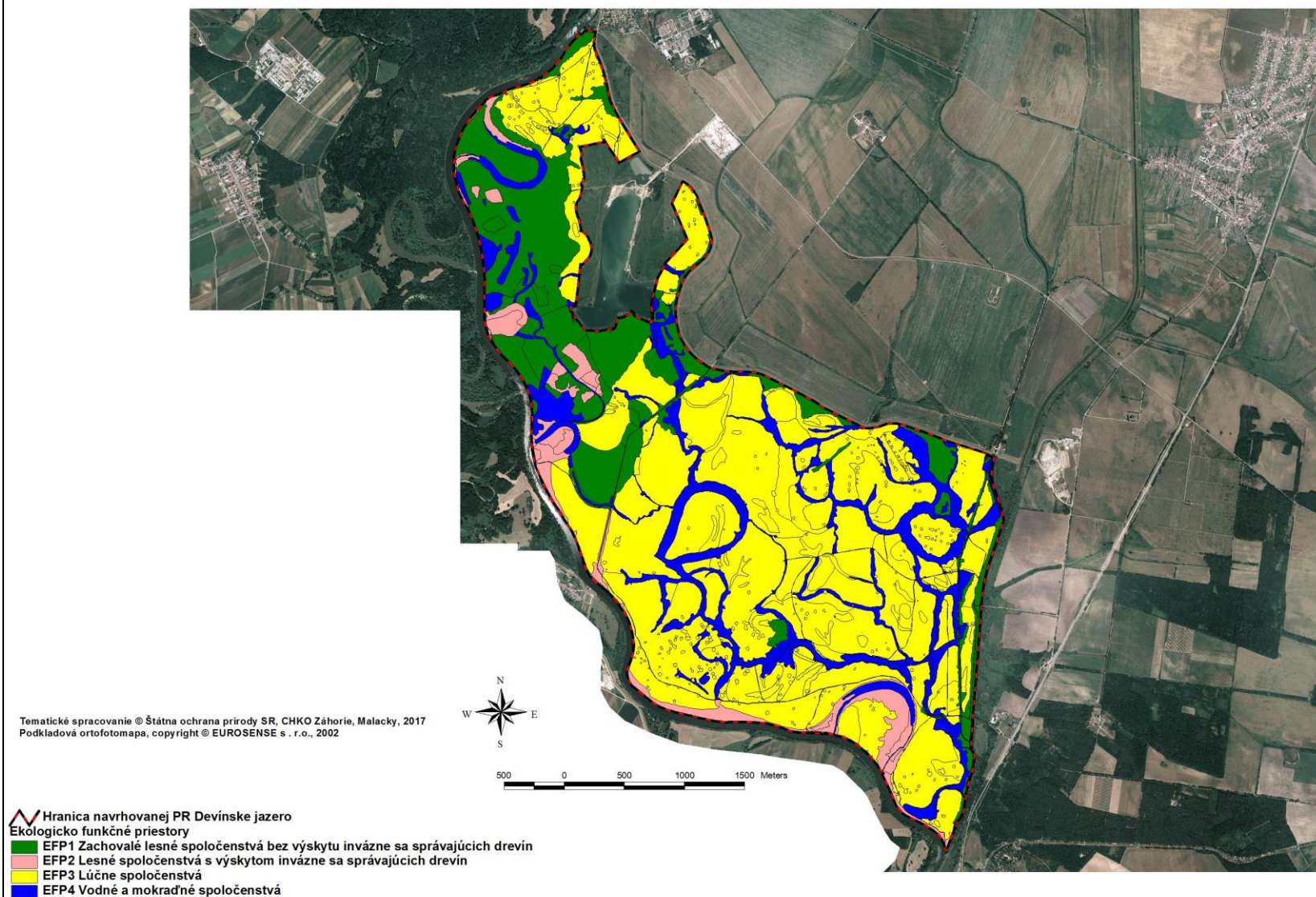
200 0 200 400 600 800 1000 1200 1400 Meters

6.3. Mapa súčasného využívania

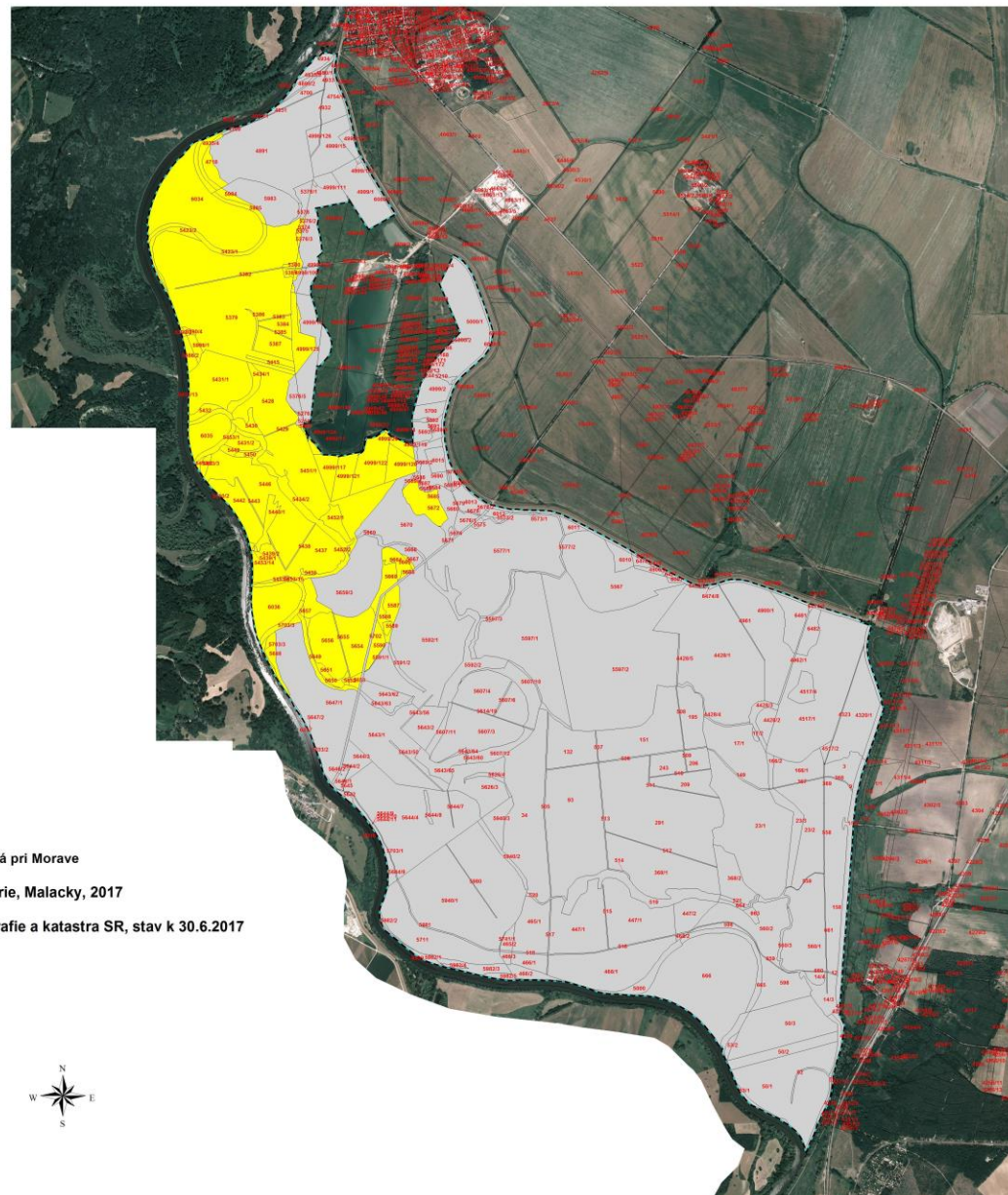
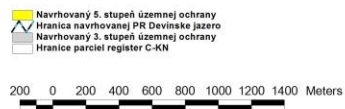
6.4. Mapa ekologicko-funkčných priestorov

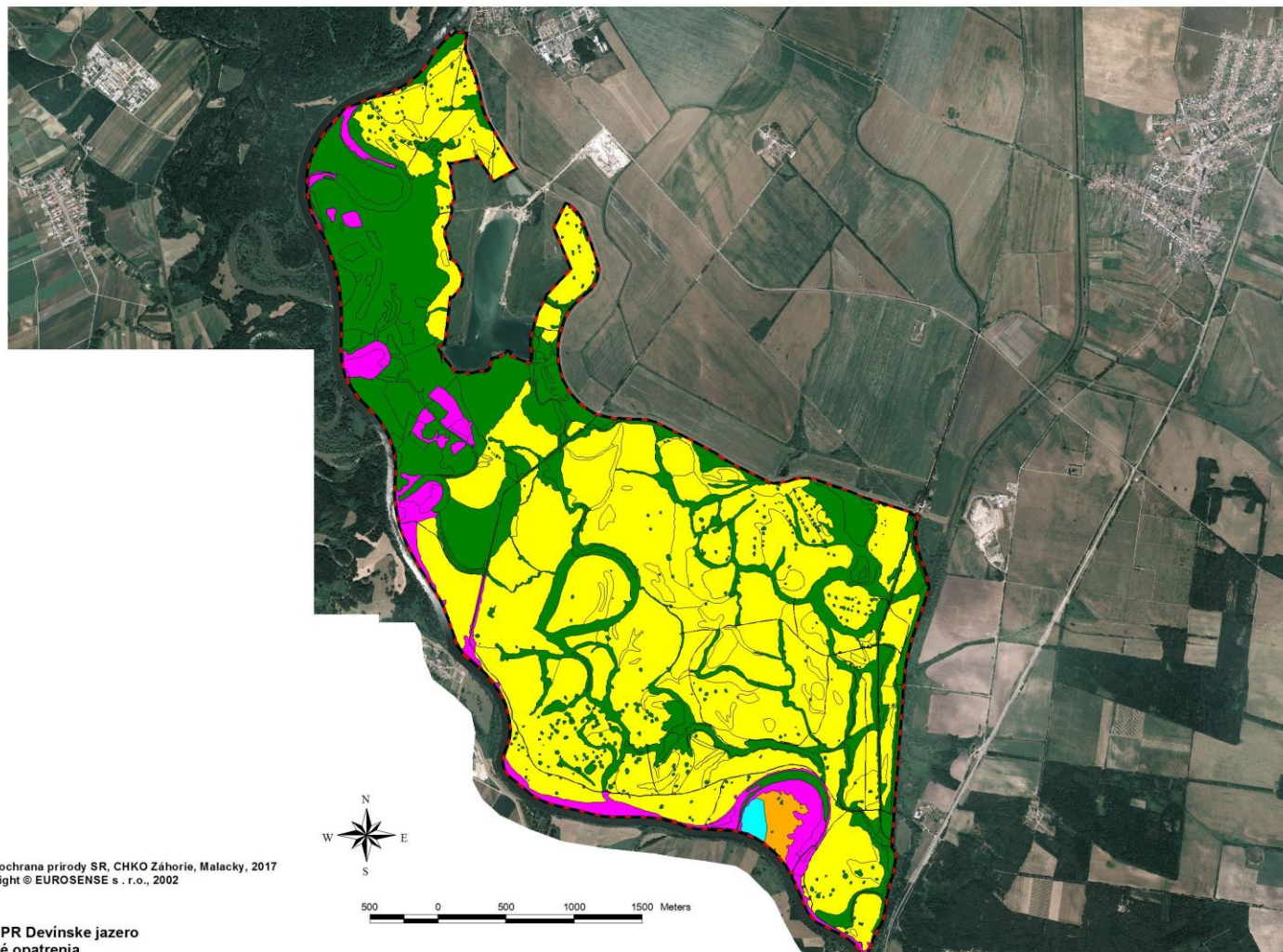
6.5. MAPA ZÓN

Okres: Malacky
 Obec: Borinka, Stupava, Vysoká pri Morave
 katastrálne územie: Vačková, Mást III, Bystrická hora, Stupava, Vysoká pri Morave

Tematické spracovanie © Štátna ochrana prírody SR, CHKO Záhorie, Malacky, 2017
 Podkladová ortofotomapa, copyright © EUROSENCE s.r.o., 2002
 Vektorová mapa, Informačný systém KN © Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, stav k 30.6.2017

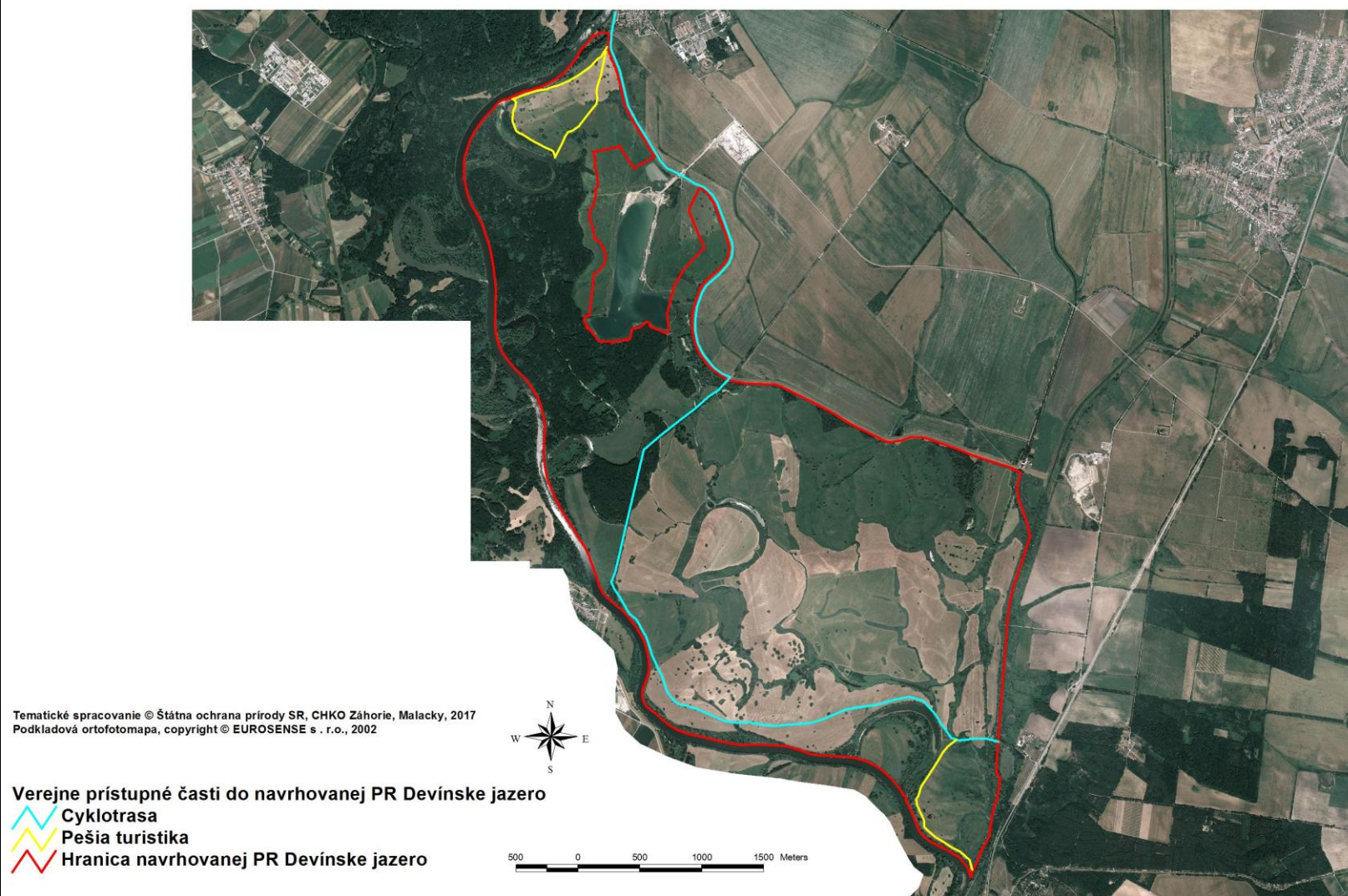
6.6. Mapa navrhovaných manažmentových opatrení

Tematické spracovanie © Štátna ochrana prírody SR, CHKO Záhorie, Malacky, 2017
Podkladová ortofotomapa, copyright © EUROSENSE s. r. o., 2002

- Hranica navrhovanej PR Devínske jazero
Navrhované manažmentové opatrenia
- Bez zásahu
 - Kosenie, mulčovanie raz ročne
 - Odporúčané kosenie 1 krát ročne a odstránenie pokosenej biomasy z plochy
 - Odstraňovanie invázných druhov drevín, kosenie, mulčovanie, pasenie
 - Šetrné odstraňovanie invázných drevín.

6.7. Vymedzenie verejne prístupných častí v navrhovanej PR Devínske jazero

7.1. Zoznamy ekosoziologicky významných druhov fauny V SKUEV0313 Devínske jazero

7.1.A) Bezstavovce.

Taxonom. skupina / druh	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Mapovateľ
Annelida			
<i>Hirudo medicinalis</i>	VU	Bern3, HD5, W2	Vongrej, V.,
Mollusca			
<i>Anisus vorticulus</i>	EN	HD2, HD4	Čejka, T.,
Crustacea - kôrovce			
<i>Lepidurus apus</i>	VU		CHKO Záhorie
Odonata - vážky			
<i>Lestes viridis</i>	LR:nt		Šácha, D.,
<i>Brachytron pratense</i>	VU		Šácha, D.,
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	EN		
<i>Somatochlora flavomaculata</i>	VU	Bern2, HD2, HD4	Šácha, D.,
Dermaptera - uholaky			
<i>Labidura riparia</i>			Olšovský, T.,
Mantodea - modlivky			
<i>Mantis religiosa</i>			Olšovský, T.,
Neuroptera - sieťokrídlovce			
<i>Dendroleon pantrerinus</i>	EN		Olšovský, T.,
Lepidoptera - motýle			
<i>Lycaena dispar</i> (Haworth, 1803)	VU	Bern 2, HD2, HD4	Olšovský, T.,
<i>Zerynthia polyxena</i> (Denis et Schiffermueller, 1775)	VU	Bern2, HD4	Olšovský, T.,
Coleoptera - chrobáky			
<i>Carabus cancellatus</i> Illiger, 1798			Olšovský, T.,
<i>Carabus clathratus clathratus</i> Linnaeus, 1761	EN		Olšovský, T.,
<i>Omophron limbatus</i> (FABRICIUS, 1776)	VU		Olšovský, T.,
<i>Siagonium humerale</i> Germar, 1817	VU		Olšovský, T.,
<i>Velleius dilatatus</i> Fabricius, 1787	VU		Olšovský, T.,
<i>Hydrophilus aterrimus</i> Erscholtz, 1822	VU		Olšovský, T.,
<i>Hydrophilus piceus</i> (Linnaeus, 1758)	VU		Olšovský, T.,
<i>Graphoderus austriacus</i> (Sturm, 1834)	VU		Olšovský, T.,
<i>Scaphium immaculatum</i> (Olivier, 1790)	VU		Olšovský, T.,
<i>Velleius dilattatus</i> (FABRICIUS, 1787)	VU		Olšovský, T.,
<i>Aesalus scarabaeoides</i> (Panzer, 1794)	VU		Olšovský, T.,
Lucanus cervus (LINNAEUS, 1758)	LR:lc	Bern III, HD II	Olšovský, T.,
<i>Cetonischema aeruginosa</i> (DRURY, 1770)	VU		Olšovský, T.,
<i>Eupotosia affinis</i> (ANDERSCH, 1797)	VU		Olšovský, T.,

Taxonom. skupina / druh	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Mapovateľ
<i>Liocola lugubris</i> (Herbst, 1786)	VU		Olšovský, T.,
<i>Gnorimus variabilis</i> (Linnaeus, 1758)	VU		Olšovský, T.,
<i>Ampedus cardinalis</i> (Schioedte, 1865)	VU		Olšovský, T.,
<i>Ampedus nigerrimus</i> (Lacordaire, 1835)	VU		Olšovský, T.,
<i>Brachygonus megerlei</i> (Lacordaire, 1835)	CR		Olšovský, T.,
<i>Stenagostus rhombeus</i> (OLIVIER, 1790)	LR:nt		Olšovský, T.,
<i>Elater ferrugineus ferrugineus</i> Linnaeus, 1758	VU		Olšovský, T.,
<i>Dromaeolus barbinata</i> (A. et G. B. Villa, 1838)	VU		Olšovský, T.,
<i>Eucnemis capucina</i> Ahrens, 1812	VU		Olšovský, T.,
<i>Hedobia pubescens</i> (OLIVIER, 1790)	VU		Olšovský, T.,
<i>Pelecotoma fennica</i> (Paykull, 1799)	VU		Olšovský, T.,
<i>Cucujus cinnaberinus</i> (SCOPOLI, 1763)	LR:nt	Bern II, HD II, HD IV	Olšovský, T.,
<i>Pycnomerus terebrans</i> (OLIVIER, 1790)	VU		Olšovský, T.,
<i>Hypulus quercinus</i> (Quensel, 1790)	VU		Olšovský, T.,
<i>Aporthopleura sanguinicollis</i> (Fabricius, 1787)	VU		Olšovský, T.,
<i>Cerambyx cerdo cerdo</i> LINNAEUS, 1758	LR:nt	Bern II, HD II, HD IV	Olšovský, T.,
<i>Megopis scabricornis</i> (Scopoli, 1763)	VU		Olšovský, T.,
<i>Saperda punctata</i> (Fabricius, 1798)	VU		Olšovský, T.,
<i>Saperda perforata</i> (Pallas, 1773)	VU		Olšovský, T.,
<i>Anisarthron barbipes</i> Schrank, 1781	VU		Olšovský, T.,
<i>Aromia moschata moschata</i> (Linnaeus, 1758)	LR:nt		Olšovský, T.,
<i>Prionus coriarius</i> (Linnaeus, 1758)	VU		Olšovský, T.,
<i>Lamia textor</i> (Linnaeus, 1758)	VU		Olšovský, T.,
<i>Aulonium trisulcum</i> (Fourcroy, 1785)	VU		Olšovský, T.,
<i>Agrilus ater</i> (Linnaeus, 1767)	LR:cd		Olšovský, T.,
<i>Agrilus auricollis</i> Kiesenwetter, 1857	LR:cd		Olšovský, T.,
<i>Anthaxia manca</i> (Linnaeus, 1767)	VU		Olšovský, T.,
<i>Poecilonota dives</i> (Guillebeau, 1889)	EN		Olšovský, T.,
<i>Poecilonota mififica</i> (Mulsant, 1855)	EN		Olšovský, T.,
<i>Eurythyrea quercus</i> (Herbst, 1780)	VU		Olšovský, T.,
<i>Trachypteris picta decastigma</i> (Fabricius, 1787)	VU		Olšovský, T.,
<i>Dryocoetes villosus villosus</i> (FABRICIUS, 1792)	VU		Olšovský, T.,
<i>Pteleobius kraatzi</i> (Eichhoff, 1864)	VU		Olšovský, T.,
<i>Pteleobius vittatus</i> (Fabricius, 1787)	VU		Olšovský, T.,
<i>Bagous subcarinatus</i> Gyllenhal, 1836	LR:cd		Olšovský, T.,
Hymenoptera - blanokrídlovce			
<i>Liometopum microcephalum</i>			Olšovský, T.,

(Pozn. Druhy európskeho významu sú v tabuľke zvýraznené tučným písmom.)

7.1.B) Stavovce

Zoznam zistených druhov rýb

Slovenské meno	Vedecké meno	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Zdroj dát	Rok
pleskáč siný	<i>Abramis ballerus</i>	LR:nt	Bern3	Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
pleskáč vysoký	<i>Abramis brama</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
pleskáč tuponosý	<i>Abramis sapa</i>	LR:nt	Bern3	Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
belička európska	<i>Alburnus alburnus</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
pleskáč zelenkavý	<i>Blicca bjoerkna</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
karas zlatistý	<i>Carassius auratus*</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
karas striebřistý	<i>Carassius gibelio</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
plíž podunajský	<i>Cobitis elongatoides</i>	LR:nt	Bern3, HD2	Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
kapor obyčajný	<i>Cyprinus carpio</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
štuka severná	<i>Esox lucius</i>	LR:lc		Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
slnečnica pestrá	<i>Lepomis gibbosus</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
ovsienka striebřistá	<i>Leucaspis delineatus</i>	LR:nt	Bern3	Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
jalec tmavý	<i>Leuciscus idus</i>	LR:nt		Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
čik európsky	<i>Misgurnus fossilis</i>	CR	Bern3, HD2, E	Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
ostriež zelenkastý	<i>Perca fluviatilis</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013

lopatka dúhová	<i>Rhodeus amarus</i>	LR:nt	Bern3, HD2	Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
plotica červenooká	<i>Rutilus rutilus</i>	DD		Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
červenica ostrobruchá	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
Sumec obyčajný	<i>Silurus glanis</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
zubáč veľkoústy	<i>Stizostedion lucioperca</i>			Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013
lieň sliznatý	<i>Tinca tinca</i>	LR:cd		Jursa a kol., Databáza Správy CHKO Záhorie	2008 - 2013

Zoznam zistených druhov obojživelníkov

Slovenské meno	Vedecké meno	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Zdroj dát	Rok
ropucha bradavičnatá	<i>Bufo bufo</i>	LR:cd	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
rosnička zelená	<i>Hyla arborea</i>	LR:nt	Bern2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kunka červenobruchá	<i>Bombina bombina</i>	LR:cd	Bern2, HD2, HD4, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
Hrabavka škvrnitá	<i>Pelobates fuscus</i>	LR:cd	Bern2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
skokan štihlý	<i>Rana dalmatina</i>	VU	Bern2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
skokan rapotavý	<i>Rana ridibunda</i>	EN	Bern3, HD5	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
skokan ostropyský	<i>Rana arvalis</i>	VU	Bern2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
skokan zelený	<i>Rana kl. esculenta</i>	LR:nt	Bern3, HD5	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
skokan krátkonohý	<i>Rana lessonae</i>	VU	Bern3, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
mlok dunajský	<i>Triturus dobrogicus</i>	EN	Bern2, HD2, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
mlok bodkovaný	<i>Triturus vulgaris</i>	VU	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

Zoznam zistených druhov plazov

Slovenské meno	Vedecké meno	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Zdroj dát	Rok
slepúch lámavý	<i>Anguis fragilis</i>	LR:nt	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

jašterica bystrá	<i>Lacerta agilis</i>		Bern2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	LR:lc	Bern2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

Zoznam zistených druhov vtákov

Slovenské meno	Vedecké meno	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Zdroj dát	Rok
jastrab lesný	<i>Accipiter gentilis</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
jastrab krahulec	<i>Accipiter nisus</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
trsteniarik škriekavý	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	LR:nt	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
trsteniarik spevavý	<i>Acrocephalus palustris</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
trsteniarik bahenný	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
trsteniarik pásikový	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kalužiak riečny	<i>Actitis hypoleucos</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
mlynárka dlhochvostá	<i>Aegithalos caudatus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
škovránok poľný	<i>Alauda arvensis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
rybárik riečny	<i>Alcedo atthis</i>	LR:nt	Bern2, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kačica divá	<i>Anas platyrhynchos</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
hus bieločelá	<i>Anser albifrons</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
hus divá	<i>Anser anser</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
hus siatinná	<i>Anser fabalis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
ľabtuška lesná	<i>Anthus trivialis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
dážďovník tmavý	<i>Apus apus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
volavka popolavá	<i>Ardea cinerea</i>	LR:nt	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
myšiarka ušatá	<i>Asio otus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
chochlačka sivá	<i>Aythya ferina</i>	NE	Bern3, Bonn2, BD2/1, 3/2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
chochláč severský	<i>Bombycilla garrulus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
myšiak lesný	<i>Buteo buteo</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

stehlík konopiar	<i>Carduelis cannabina</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
stehlík pestrý	<i>Carduelis carduelis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
stehlík čečetavý	<i>Carduelis flammea</i>	NE	Bern2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
stehlík čižavý	<i>Carduelis spinus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kôrovník krátkoprstý	<i>Certhia brachydactyla</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kôrovník dlhoprstý	<i>Certhia familiaris</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
bocian biely	<i>Ciconia ciconia</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2, AEWA, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
bocian čierny	<i>Ciconia nigra</i>	LR:nt	Bern2, Bonn2, AEWA, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kaňa močiarna	<i>Circus aeruginosus</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
glezg hrubozobý	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
holub plúžik	<i>Columba oenas</i>	LR:lc	Bern3, BD 2/2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
holub hrivnák	<i>Columba palumbus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
krkavec čierny	<i>Corvus corax</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
vrana túlavá	<i>Corvus corone</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
havran čierny	<i>Corvus frugilegus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
prepelica poľná	<i>Coturnix coturnix</i>	LR:nt	Bern3, Bonn2, BD 2/2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
chrapkáč poľný	<i>Crex crex</i>	LR:cd	Bern2, Bonn2, AEWA, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kukučka jarabá	<i>Cuculus canorus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
labuť hrbozobá	<i>Cygnus olor</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
belorítka domová	<i>Delichon urbica</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
ďateľ veľký	<i>Dendrocopos major</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
ďateľ prostredný	<i>Dendrocopos medius</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
ďateľ malý	<i>Dendrocopos minor</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
ďateľ čierny	<i>Dryocopus martius</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
volavka biela	<i>Egretta alba</i>	EN	Bern2, Bonn2, AEWA, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

strnádka žltá	<i>Emberiza citrinella</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
strnádka trst'ová	<i>Emberiza schoeniclus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
slávik červienka	<i>Erithacus rubecula</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sokol rároh	<i>Falco cherrug</i>	CR	Bern2, Bonn2, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sokol lastovičiar	<i>Falco subbuteo</i>	LR:nt	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sokol myšiar	<i>Falco tinnunculus</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
muchárik bielokrký	<i>Ficedula albicollis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
pinka lesná	<i>Fringilla coelebs</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
pinka severská	<i>Fringilla montifringilla</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
lyska čierna	<i>Fulica atra</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sliepočka zelenonohá	<i>Gallinula chloropus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sojka škriekavá	<i>Garrulus glandarius</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
orliak morský	<i>Haliaeetus albicollis</i>	CR	Bern2, Bonn1,2, AEWA, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sedmohlások hájový	<i>Hippolais icterina</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
lastovička domová	<i>Hirundo rustica</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
stehlík zelený	<i>Chloris chloris</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
krutihlav hnedý	<i>Jynx torquilla</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
strakoš sivý	<i>Lanius excubitor</i>	LR:nt	Bern2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
svrčiak riečny	<i>Locustella fluviatilis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
svrčiak slávikovitý	<i>Locustella luscinioides</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
svrčiak zelenkavý	<i>Locustella naevia</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
slávik krovinový	<i>Luscinia megarhynchos</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
včelárik zlatý	<i>Merops apiaster</i>	LR:nt	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
strnádka lúčna	<i>Miliaria calandra</i>	NE	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
haja tmavá	<i>Milvus migrans</i>	VU	Bern2, Bonn1,2, AEWA, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

haja červená	<i>Milvus milvus</i>	EN	Bern2, Bonn1,2, AEW, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
trasochvost biely	<i>Motacilla alba</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
muchár sivý	<i>Muscicapa striata</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
skalarič sivý	<i>Oenanthe oenanthe</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
vlha hájová	<i>Oriolus oriolus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kršák rybár	<i>Pandion heliaetus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sýkorka belasá	<i>Parus caeruleus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sýkorka chochlatá	<i>Parus cristatus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sýkorka bielolice	<i>Parus major</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
vrabec domový	<i>Passer domesticus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
vrabec poľný	<i>Passer montanus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
včelár lesný	<i>Pernis apivorus</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2, BD1, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kormorán veľký	<i>Phalacrocorax carbo</i>	NE	Bern3, BD1	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
bažant poľovný	<i>Phasianus colchicus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
žltouchvost domový	<i>Phoenicurus ochruros</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
žltouchvost lesný	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LR:nt	Bern2, Bonn2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kolibkárik čipčavý	<i>Phylloscopus collybita</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kolibkárik syčavý	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kolibkárik spečavý	<i>Phylloscopus trochilus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
straka čiernozobá	<i>Pica pica</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
žlna sivá	<i>Picus canus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
žlna zelená	<i>Picus viridis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
vrchárka modrá	<i>Prunella modularis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
hýľ lesný	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
chrišťaľ vodný	<i>Rallus aquaticus</i>	NE	Bern3, AEW, BD 2/2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

králiček ohnivohlavý	<i>Regulus ignicapillus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
králiček zlatohlavý	<i>Regulus regulus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kúdeľníčka lužná	<i>Remiz pendulinus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
brehuľa hnedá	<i>Riparia riparia</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
pŕhľaviar čiernohlavý	<i>Saxicola torquata</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sluka lesná	<i>Scolopax rusticola</i>	LR:nt	Bern3, Bonn2, BD2/1, 3/2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kanárik záhradný	<i>Serinus serinus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
brhlík lesný	<i>Sitta europaea</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
hrdlička záhradná	<i>Streptopelia decaocto</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
hrdlička poľná	<i>Streptopelia turtur</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
sova lesná	<i>Strix aluco</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
škorec lesklý	<i>Sturnus vulgaris</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
penica čiernohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
penica slávikovitá	<i>Sylvia borin</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
penica hnedokrídla	<i>Sylvia communis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
penica popolavá	<i>Sylvia curruca</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
penica jarabá	<i>Sylvia nisoria</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
potápka hnedá	<i>Tachybaptus ruficollis</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
kalužiak perlavý	<i>Tringa ochropus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
oriešok hnedý	<i>Troglodytes troglodytes</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
drozd červenkavý	<i>Turdus iliacus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
drozd čierny	<i>Turdus merula</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
drozd plavý	<i>Turdus philomelos</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
drozd čvíkotavý	<i>Turdus pilaris</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
drozd trskotavý	<i>Turdus viscivorus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

dudok chochlatý	<i>Upupa epops</i>	VU	Bern2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
cibik chochlatý	<i>Vanellus vanellus</i>	LR:lc	Bern3, Bonn2, AEWA, BD 2/2	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

Zoznam zistených ohrozených a chránených druhov cicavcov

Slovenské meno	Vedecké meno	Ohrozenie	Medzinárodné dohovory	Zdroj dát	Rok
bobor vodný	<i>Castor fiber</i>	LR:nt	Bern3, HD2, HD4, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
jež bledý	<i>Erinaceus concolor</i>	DD	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
vydra riečna	<i>Lutra lutra</i>	VU	Bern2, HD2, HD4, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
Jazvec lesný	<i>Meles meles</i>	VU	Bern 3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
Kuna lesná	<i>Martes martes</i>	DD	Bern3, HD5	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
Lasica myšozravá	<i>Mustela nivalis</i>	LR:lc	Bern3	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
netopier Brandtov	<i>Myotis brandti</i>	VU	Bern2, Bonn2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
netopier vodný	<i>Myotis daubentoni</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
netopier obyčajný	<i>Myotis myotis</i>	LR:cd	Bern2, Bonn2, HD2, HD4, E	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
netopier fúzatý	<i>Myotis mystacinus</i>	VU	Bern2, Bonn2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
netopier stromový	<i>Nyctalus leisleri</i>	DD	Bern2, Bonn2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
netopier hrdzavý	<i>Nyctalus noctula</i>	LR:lc	Bern2, Bonn2, HD4	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
piskor lesný	<i>Sorex araneus</i>			Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013
veverica stromová	<i>Sciurus vulgaris</i>	LR:lc	Bern3,	Databáza Správy CHKO Záhorie	2003 - 2013

7.2 Hodnotenie stavu stavu ekosozologicky významných živočíšnych druhov

A) Bezstavovce

Názov druhu: fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda

Trieda: Entognatha (Insecta)

Čeľaď: Cerambycidae

Rozšírenie druhu:

1.celkový areál: stredná, západná, južná Európa.

2.rozšírenie na Slovensku: Teplé, svetlé, staré duby v nížinách, pahorkatinách a južných predhorách stredných polôh.

Hlavné biotopy výskytu: *Quercetum*, na oslňených alebo len mierne zatienených kmeňoch a hrubých konároch starých dubov. Imága sa vyskytujú v júni až júli. Lietajú večer a v noci, cez deň sa zdržujú v korunách stromov. Larvy sa vyvíjajú v prvých dvoch rokoch pod kôrou dubov, v treťom roku sa zavrtávajú do dreva a dospievajú.

Status ohrozenosti druhu: LR:nt

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Bern2, E

2. Definovanie stavu: **zvýraznený touto farbou**

Kritéria hodnotenia		PRIAZNIVÝ STAV		NEPRIAZNIVÝ STAV
		A	B	C
		dobrý	priemerný	nepriaznivý
Populácia	Veľkosť populácie na lokalite	Na lokalite je priemerne fuzáčom veľkým obsadených minimálne 10 dubov na ploche 1 ha, pričom populácia vyliahnutých imág na každom strome presahuje každoročne min. 5 ex/1. strom.	Na lokalite je priemerne fuzáčom veľkým obsadených 3 - 9 dubov na ploche 1 ha, pričom populácia vyliahnutých imág na každom strome sa každoročne pohybuje v rozmedzí 3 - 4 ex/1. strom.	Na lokalite sú fuzáčom veľkým priemerne obsadené max. 2 stromy na ploche 1 ha, pričom populácia vyliahnutých imág dosahuje priemerne na každom strome každoročne menej ako 2 ex/1. strom.
	Trend početnosti populácie na lokalite	Rastúci trend za posledných 6 rokov (medziročne môže abundancia kolísť)	Vcelku stabilná abundancia za posledných 6 rokov (medziročne môže abundancia kolísť)	Abundancia v posledných 6 rokoch pravidelne klesajúca
	Stav biotopu	Minimálne 20 % stromov na lokalite sa nachádza na presvetlených stanovištiach (porastové okraje, medzernaté presvetlené porasty). Biotopy sa vyznačujú výrazne diferencovanou vekovou a výškovou štruktúrou. V drevinovom zložení je dominantne zastúpený dub, ostatné dreviny sú tu len jednotlivo alebo skupinkovite primiešané.	>10 a < 20 % stromov na lokalite sa nachádza na presvetlených stanovištiach (porastové okraje, medzernaté presvetlené porasty). Biotopy sa vyznačujú výrazne horizontálnou štruktúrou. Porasty dubov sú prevažne rovnoveké, výškovo málo členité. V drevinovom zložení je dub zastúpený minimálne 50%.	Duby na lokalite sú silno zatienené alebo výrazne prestarnuté a odumreté. Distribúcia starých dubov v porastoch má charakter solitérov. Štruktúra biotopov je výrazne homogénna, rovnoveká, zmenené drevinové zloženie.
Biotop	Režim na lokalite (hodnotí sa celoročne)	Biotopy lokálnych populácií majú výmeru viac ako 30 ha. Na ploche 1 ha sa nachádza minimálne 10 obsadených starých stromov a zároveň min. 10 starých oslňených dubov (starších ako 100 rokov), ktoré by v najbližších rokoch mohli byť potenciálne obsaditeľné fuzáčom veľkým.	Biotopy lokálnych populácií majú výmeru >15 ha < 30 ha. Na ploche 1 ha sa nachádza 3 - 9 naletených starých stromov a zároveň 3 - 9 starých oslňených dubov (starších ako 100 rokov), ktoré by v najbližších rokoch mohli byť potenciálne obsaditeľné fuzáčom veľkým.	Biotopy starých dubov sú postupne likvidované. Biotopy lokálnych populácií majú výmeru < 15 ha, na ploche 1 ha sa nachádzajú menej ako 3 naletené staré stromy a zároveň menej ako 3 staré oslňené duby (staršie ako 100 rokov), ktoré by v najbližších rokoch mohli byť potenciálne obsaditeľné fuzáčom veľkým.

o h r o z e n i a	biotopu	Žiadne. Biotopy bez výraznej lesohospodárskej činnosti, ide zväčša o ochranné lesy, maloplošné chránené územia alebo lesy na málo prístupných miestach. Nevykonávajú sa asanačné výrubby starých dubov ani obnovné ťažby. Antropogénne škodlivé činitele absentujú.	Územie je lesohospodársky využívané, v dôsledku čoho sa mení veková a priestorová štruktúra biotopov. V porastoch sa miestne vykonávajú asanačné výrubby starých dubov, ich výrub je . Pri obnovných ťažbách porastov sa používajú prírode šetrnejšie spôsoby obnovy lesa maloplošnými obnovnými prvkami s ponechávaním výstavkov, či celých skupín starých dubov poprípade sa realizuje len jednotlivý výber. Vyťažené časti porastov sú zalesňované dubom v zastúpení aspoň 50 %.	Postupná likvidácia biotopov starých dubov v dôsledku intenzívnej lesohospodárskej činnosti a asanačných výrubov. Pri obnove porastov sa uplatňujú drastickjšie spôsoby, najmä holoruby . Biotopy sú premieňané na borovicové, agátové, topoľové monokultúry.
---	---------	---	---	---

3. Hodnotenie stavu FCS pre druh – fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*) v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

4. Manažmentové opatrenia potrebné pre zachovanie priaznivého stavu druhu

Na prežitie populácie druhu je potrebné:

1. zachovať formácie starých dubov na väčších súvislých plochách, pričom výmera jednej takejto lokality by mala mať aspoň 30 ha
2. v lesných porastoch s výskytom fuzáča veľkého dôsledne chrániť staré duby pred asanačnými výrubmi a obnovnými ťažbami
3. zlepšiť informovanosť vlastníkov a užívateľov lesov o význame zachovania starých dubov v krajine

Monitoring:

- na kmeňoch stromov zaznamenávať počet čerstvých výletových otvorov
- počas hlavného rojenia (jún – júl) vo večerných hodinách zaznamenávať počet imág na jednotlivých stromoch
- tesne po skončení hlavného obdobia rojenia zaznamenávať počet odumretých jedincov imág pod starými dubmi.

Názov druhu: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda
Trieda: Entognatha (Insecta)
Čeľaď: Lucanidae

Rozšírenie druhu:

1. **celkový areál:** Európa.

2. **rozšírenie na Slovensku:** Teplé, staré listnaté lesy v nížinách, pahorkatinách a južných predhoriach stredných polôh, okolie vodných tokov, staré parky a stromové aleje, staré ovocné sady, často uprednostňuje solitérne stromy v riedkych porastoch.

Hlavné biotopy výskytu, bionómia: Odumierajúce staré listnaté stromy najmä *Quercus*, *Salix*, *Tilia*, *Aesculus*, staré ovocné stromy. Vývoj roháčov je viacročný (3-5 rokov). Samičky kladú vajíčka do práchnivejúcich kmeňov, klád a pňov starých listnatých stromov. Larvy sa živia práchnivejúcim drevom. Dorastené sa zakuklia vo vajcovitej schránke z práchna a hliny. Imága sa liahnu ešte v jeseni. Prezimujú v schránke, z ktorej vyliezajú koncom jari. Zdržujú sa v korunách stromov. Živia sa kvasiacou šťavou vytekajúcou z poranených kmeňov a vetiev stromov. Za teplých večerov lietajú a pária sa.

Status ohrozenosti druhu: EN

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 4b, 6a, 6b (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Bern2, E

2. Definovanie stavu: **zvýraznený touto farbou**

Kritéria hodnotenia		PRIAZNIVÝ STAV		NEPRIAZNIVÝ STAV
		A	B	C
		dobrý	priemerný	nepriaznivý
p o p u l i c i a	Veľkosť populácie na lokalite	V prípade lesných biotopov sa na lokalite priemerne na ploche 1 ha nachádza minimálne 10 starých odumierajúcich alebo už odumretých listnatých stromov (nad 100 rokov) obývaných roháčom. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) je roháčom obsadených min. 20 starých listnatých stromov.	V prípade lesných biotopov sa na lokalite priemerne na ploche 1 ha sa nachádza 3 – 9 odumierajúcich alebo už odumretých stromov obývaných roháčom. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) je roháčom obsadených 10 - 19 starých listnatých stromov.	V prípade lesných biotopov sa na lokalite priemerne na ploche 1ha sa nachádzajú menej ako 3 obsadené staré odumierajúce alebo už odumreté listnaté stromy. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) je roháčom obsadených menej ako 10 starých listnatých stromov.
	Trend početnosti populácie na lokalite	Rastúci trend za posledných 6 rokov (medziročne môže abundancia kolísat)	Vcelku stabilná abundancia za posledných 6 rokov (medziročne môže abundancia kolísat)	Abundancia v posledných 6 rokoch pravidelne klesajúca
b i o t o p	Stav biotopu	Lesné biotopy sa vyznačujú výrazne diferencovanou vekovou a výškovou štruktúrou. V drevinovom zložení sú dominantne zastúpené listnaté stromy (najmä dub, vrbá, lipa, ap.) ihličnaté dreviny sú tu len jednotlivo alebo skupinkovite primiešané. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) sa jednotlivé stromy nachádzajú v rôznych vekových triedach.	Lesné biotopy sa vyznačujú výrazne horizontálnou štruktúrou. Porasty listnatých drevín sú prevažne rovnové, výškovo málo členité. V drevinovom zložení sú listnaté stromy (najmä dub, vrbá, lipa, ap.) zastúpené minimálne 50 % . Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) sú jednotlivé stromy prevažne rovnové.	Obsadené staré listnaté stromy s dutinami majú v lesných biotopoch charakter solitérov. Jednotlivé stromy sú prestarnuté, odumierajúce. Štruktúra biotopov je výrazne rovnováka so zmeneným drevinovým zložením v prospech monokultúr borovice, agátu, topola šľachteného ap. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) sú jednotlivé stromy silno prestarnuté, poprípade už odumreté.

o h r o z e n i a	Režim na lokalite (hodnotí sa celoročne)	V prípade lesných biotopov biotopy lokálnych populácií majú výmeru viac ako 30 ha. Na ploche 1 ha sa nachádza minimálne 10 starých odumierajúcich alebo už odumretých listnatých stromov (nad 100 rokov) obývaných roháčom. V území sa zároveň nachádza priemerne aspoň 10 starých listnatých stromov na ploche 1 ha, ktoré by mohli byť v najbližších rokoch potenciálne obsadené roháčom. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) sa na lokalite nachádza v okolí obsadených stromov aspoň 20 starých listnatých stromov, ktoré by mohli byť roháčom v blízkom čase obsaditeľné. Pričom vzdialenosť medzi jednotlivými stromami (neobsadenými, ale i už obsadenými) je menej ako 100 m.	V prípade lesných biotopov biotopy lokálnych populácií majú výmeru >15 ha < 30 ha. Na ploche 1 ha sa nachádza 3 – 9 odumierajúcich alebo už odumretých stromov obývaných roháčom. V území sa zároveň nachádza priemerne 3 - 9 starých listnatých stromov na ploche 1 ha, ktoré by mohli byť v najbližších rokoch potenciálne obsadené roháčom. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) sa na lokalite nachádza aspoň 10 - 19 starých listnatých stromov, ktoré by mohli byť roháčom v blízkom čase obsaditeľné. Pričom vzdialenosť medzi jednotlivými stromami (neobsadenými, ale i už obsadenými) je menej ako 150 m.	Na ploche 1 ha sa nachádzajú menej ako 3 obsadené staré odumierajúce alebo už odumreté listnaté stromy. Na ploche 1 ha sa taktiež nachádzajú menej ako 3 potenciálne obsaditeľné staré listnaté stromy. Pri líniových biotopoch (brehové porasty, staré stromové aleje ap.) sa na lokalite nachádza menej ako 10 starých listnatých stromov, ktoré by mohli byť roháčom v blízkom čase obsaditeľné. Pričom vzdialenosť medzi jednotlivými stromami (neobsadenými, ale i už obsadenými) je viac ako 150 m. V okolí sa nenachádzajú žiadne potenciálne obsaditeľné stromy.
	biotopu	Žiadne. V prípade lesných biotopov ide o biotopy bez výraznej lesohospodárskej činnosti. Lesné porasty sú zaradené do kategórie ochranných lesov, maloplošné chránené územia alebo sa nachádzajú na málo prístupných miestach. Nevykonávajú sa asanačné výrubu starých bütľavých listnatých stromov ani obnovné ťažby. V prípade líniových biotopov, starých ovocných sádov, prípadne parkov v intravilánoch obcí a miest sa nevykonávajú: asanačné výrubu, vypaľovanie stromových dutín, melioračné zásahy do brehových porastov, výrub prestarnutých stromových alejí ap. Staré hlavové vrby sú pravidelne orezávané v dvojročných intervaloch. Antropogénne škodlivé činitele absentujú.	V prípade lesných biotopov je územie lesohospodársky využívané, v dôsledku čoho sa mení veková a priestorová štruktúra biotopov. V porastoch sa pomiestne vykonávajú asanačné výrubu starých listnatých stromov s dutinami. Pri obnovných ťažbách porastov sa používajú prírode šetrnejšie spôsoby obnovy lesa maloplošnými obnovnými prvkami s ponechávaním výstavkov, či celých skupín starých stromov prípadne sa realizuje len jednotlivý výber. Zároveň sú v porastoch ponechávané pne starých listnatých stromov. Vytážené časti porastov sú zalesňované stanovištne pôvodnými druhmi listnatých drevín v zastúpení aspoň 50 %. V prípade líniových biotopov, starých ovocných sádov, prípadne parkov v intravilánoch obcí a miest sa pomiestne vykonávajú: asanačné výrubu, vypaľovanie stromových dutín, melioračné zásahy do brehových porastov, výrub prestarnutých stromových alejí ap. Staré hlavové vrby sa orezávajú veľmi nepravideľne.	V prípade lesných biotopov dochádza k postupnej likvidácii biotopov starých bütľavých stromov v dôsledku intenzívnej lesohospodárskej činnosti a asanačných výrubov. Pri obnove porastov sa uplatňujú drastickjšie spôsoby, najmä holoruby. Biotopy sú premieňané na borovicové, agátové, topoľové monokultúry. Pnevyrúbaných starých listnatých stromov sú po dvoch rokoch od vyrúbania konkrétneho porastu sú likvidované. V prípade líniových biotopov, starých ovocných sádov, prípadne parkov v intravilánoch obcí a miest sa v intenzívnej miere vykonávajú: asanačné výrubu, vypaľovanie stromových dutín, melioračné zásahy do brehových porastov, výrub prestarnutých stromových alejí ap. Staré hlavové vrby sú pod vplyvom neorezávania rotrhané, prípadne sú vyrubované.

3. Hodnotenie stavu FCS pre druh – roháč obyčajný (*Lucanus cervus*) v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Udržať FCS B
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

4. Manažmentové opatrenia potrebné pre zachovanie priaznivého stavu druhu

Na prežitie populácie druhu je potrebné:

- zachovať formácie starých odumierajúcich listnatých stromov, pričom výmera jednej takejto lokality by mala mať aspoň 30 ha. Spolu by objem odumretých starých listnatých stromov mal byť priemerne > 30 m³/1 ha. Stredná hrúbka týchto kmeňov by mala byť > ako 30 cm.
- všetky stromy s výskytom roháča dôsledne chrániť: staré, odumierajúce listnaté stromy pred asanačnými výrubmi, obnovnými ťažbami, vypaľovaním dutín, nevhodnými melioračnými zásahmi do brehových porastov, výrubom starých stromov v stromových alejach, v ovocných sadoch ap.
- zlepšiť informovanosť vlastníkov a užívateľov lesov, pracovníkov zabezpečujúcich agendu ochrany prírody a krajiny na obecných a mestských úradoch o význame zachovania starých bŕľavých stromov v krajine

Monitoring:

- na kmeňoch stromov počas hlavného rojenia (máj - júl) najmä v blízkosti vytekajúcej miazgy stromov, u päty starých odumierajúcich, či už odumretých listnatých stromov, alebo ich pňov zaznamenávať nedeštruktívne počet imág
- koncom leta po skončení hlavného obdobia rojenia (od polovice júla) zaznamenávať počet odumretých jedincov imág pod starými stromami, pňami ap.

Názov druhu: plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*)

1. Základná charakteristika druhu

Systematické zaradenie druhu: Kmeň: Arthropoda
Trieda: Entognatha (Insecta)
Čeľaď: Cucujidae

Rozšírenie druhu:

1.celkový areál: Európa (najmä stredná a severná časť).

2.rozšírenie na Slovensku a hlavné biotopy výskytu: Nížiny, podhorské až horské pásmo lesných biotopov. Larvy aj imága sú dravé a sa vyvíjajú pod kôrou odumierajúcich starých stromov, kde prenasledujú rôzne xylofágne druhy chrobákov. Plocháč žije pod kôrou takmer všetkých našich domácich druhov drevín (predovšetkým pod kôrou dubov, vrb, topoľov, jaseňov, bukov, brestov, javorov, líp, jelší, briez, jedlí, smrekov, borovic ap). Výskyt plocháča červeného bol preukázaný i pod kôrou starých odumierajúcich topoľov šľachtených a pagaštanov.

3.Status ohrozenosti druhu: LR:nt

Zaradenie do národnej a medzinárodnej legislatívy: 6a (24/2003 Z. z.), HD2, HD4, Be2, E

2. Definovanie stavu: **zvýraznený touto farbou**

Kritéria hodnotenia		PRIAZNIVÝ STAV		NEPRIAZNIVÝ STAV
		A	B	C
		dobrý	priemerný	nepriaznivý
p o p u l á c i a b i o t o p	Veľkosť populácie na lokalite	Na lokalite je priemerne plocháčom červeným obsadených minimálne 5 stromov na ploche 1 ha, pričom populácia imág alebo lariev na každom strome presahuje min. 5 ex/1. strom.	Na lokalite sú priemerne plocháčom červeným obsadených 2 - 4 stromy na ploche 1 ha, pričom populácia imág alebo lariev na každom strome sa pohybuje v rozmedzí 3 - 4 ex/1. strom.	Na lokalite sú priemerne plocháčom červeným obsadené menej ako 2 stromy na ploche 1 ha, pričom populácia imág alebo lariev dosahuje priemerne na každom strome menej ako 2 ex/1. strom.
	Trend početnosti populácie na lokalite	Rastúci trend za posledných 6 rokov (medziročne môže abundancia kolísat')	Vcelku stabilná abundancia za posledných 6 rokov (medziročne môže abundancia kolísat')	Abundancia v posledných 6 rokoch pravidelne klesajúca
	Stav biotopu	Lesné biotopy sa vyznačujú výrazne diferencovanou vekovou a výškovou štruktúrou. Na lokalite sa priemerne na ploche 1 ha nachádza viac ako 10 odumierajúcich alebo už odumretých starých stromov s neodlúpnutou kôrou a s priemerom väčším ako 30 cm.	Lesné biotopy sa vyznačujú výrazne horizontálnou štruktúrou. Porasty sú prevažne rovnoveké, výškovo málo členité. Na lokalite sa priemerne na ploche 1 ha nachádza 2 - 9 odumierajúcich alebo už odumretých starých stromov s neodlúpnutou kôrou a s priemerom väčším ako 30 cm.	Štruktúra biotopov je výrazne rovnoveká so zmeneným drevinovým zložením v prospech monokultúr borovice, agátu, topoľa šľachteného ap. Na lokalite sa na ploche 1 ha nachádzajú priemerne menej ako 2 odumierajúce alebo už odumreté staré stromy s neodlúpnutou kôrou a s priemerom väčším ako 30 cm.
	Režim na lokalite (hodnotí sa celoročne)	Biotopy lokálnych populácií druhu zaberajú na lokalite ucelenú plochu o výmere min. 30 ha. Na lokalite sa priemerne nachádza minimálne 10 starých stromov na ploche 1 ha, ktoré by predstavovali potenciálne vhodné stromy pre obsadenie týmto druhom.	Biotopy lokálnych populácií druhu zaberajú na lokalite ucelenú plochu o výmere >15 a < 30 ha. Na lokalite sa priemerne nachádza minimálne 2 - 9 starých stromov na ploche 1 ha, ktoré by predstavovali potenciálne vhodné stromy pre obsadenie týmto druhom.	Biotopy lokálnych populácií majú výmeru < 15 ha. Na lokalite sa priemerne nachádzajú menej ako 2 staré stromy na ploche 1 ha, ktoré by predstavovali potenciálne vhodné stromy pre obsadenie týmto druhom.
o h r o z e n i a	biotopu	Žiadne. V prípade lesných biotopov ide o biotopy bez výraznej lesohospodárskej činnosti. Lesné porasty sú zaradené do kategórie ochranných lesov, mchú alebo sa nachádzajú na málo prístupných miestach. Nevykonávajú sa asanačné výrubu starých odumierajúcich stromov ani obnovné ťažby. Antropogénne škodlivé činitele absentujú.	V prípade lesných biotopov je územie lesohospodársky využívané, v dôsledku čoho sa mení veková a priestorová štruktúra biotopov. V porastoch sa vykonávajú asanačné výrubu starých stromov. Pri obnovných ťažbách porastov sa používajú prírode šetrnejšie spôsoby obnovy lesa maloplošnými obnovnými prvkami s ponechávaním výstavkov, či celých skupín starých stromov popri prípade sa realizuje len jednotlivý výber, kedy sú v porastoch ponechávané niektoré hrubé kmene stromov. Vyťažené časti porastov sú zalesňované stanovištne pôvodnými druhmi drevín v zastúpení aspoň 50 %.	V prípade lesných biotopov dochádza k postupnej likvidácii biotopov starých stromov v dôsledku intenzívnej lesohospodárskej činnosti a asanačných výrubov. Pri obnove porastov sa uplatňujú drastickjšie spôsoby, najmä holoruby. Biotopy sú premieňané na borovicové, smrekové monokultúry. V porastoch sa nenachádzajú žiadne odumierajúce staré stromy.

3. Hodnotenie stavu FCS pre druh – plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*) v SKUEV0313 Devínske jazero

Hodnotenie stavu FCS:	Dosiahnutá hodnota FCS	Cieľ manažmentu
-----------------------	------------------------	-----------------

Hodnotenie stavu FCS:	<i>Dosiahnutá hodnota FCS</i>	<i>Cieľ manažmentu</i>
Hodnotenie stavu populácie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A
Hodnotenie stavu biotopu druhu:	FCS A - dobrý	Udržať FCS A
Hodnotenie ohrozenie druhu:	FCS B - priemerný	Zlepšiť na stav FCS A

4. Manažmentové opatrenia potrebné pre zachovanie priaznivého stavu druhu

Na prežitie populácie druhu je potrebné:

2. zachovať formácie starých odumierajúcich listnatých a ihličnatých stromov, pričom výmera jednej takejto lokality by mala mať aspoň 30 ha. Spolu by objem odumierajúcich a už odumretých starých stromov mal byť priemerne $> 30 \text{ m}^3/1 \text{ ha}$. Stredná hrúbka týchto kmeňov by mala byť $>$ ako 30 cm.

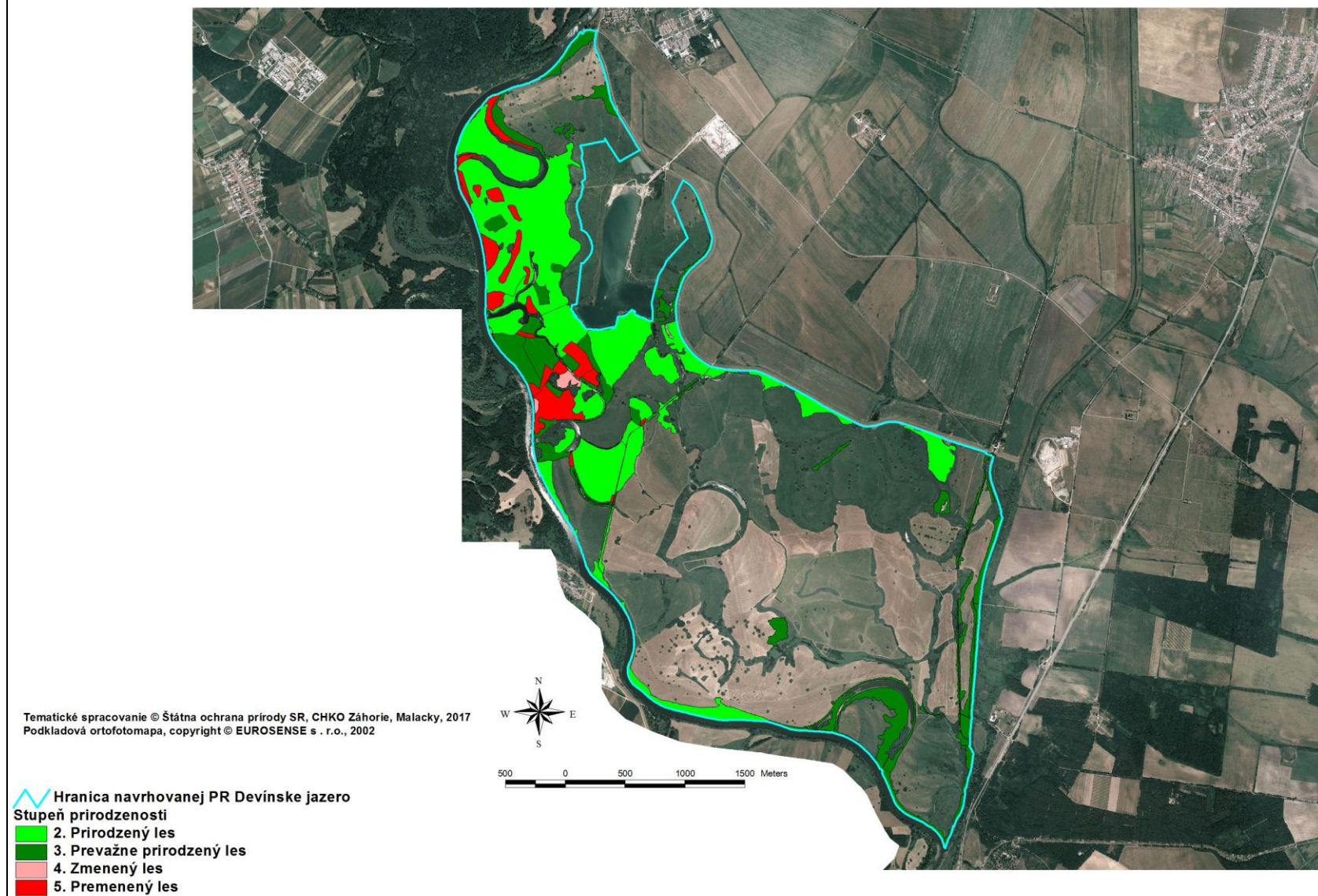
–biotopy s výskytom plocháča červeného obhospodarováť tak, aby z porastov neboli odstraňované všetky staré odumierajúce, alebo už odumreté stromy. V porastoch s výskytom tohto druhu by sa malo zachovať minimálne 10 stromov na ploche 1 ha na prirodzené dožitie. Pri zmiešaných porastoch treba vyberať stromy, ktoré nepredstavujú potenciálne riziko vzniku kalamity podkôrneho hmyzu – ide predovšetkým o listnáče, z ihličnatých drevín je to jedľa biela

–zlepšiť informovanosť vlastníkov a užívateľov lesov o význame zachovania odumierajúcich starých stromov v porastoch

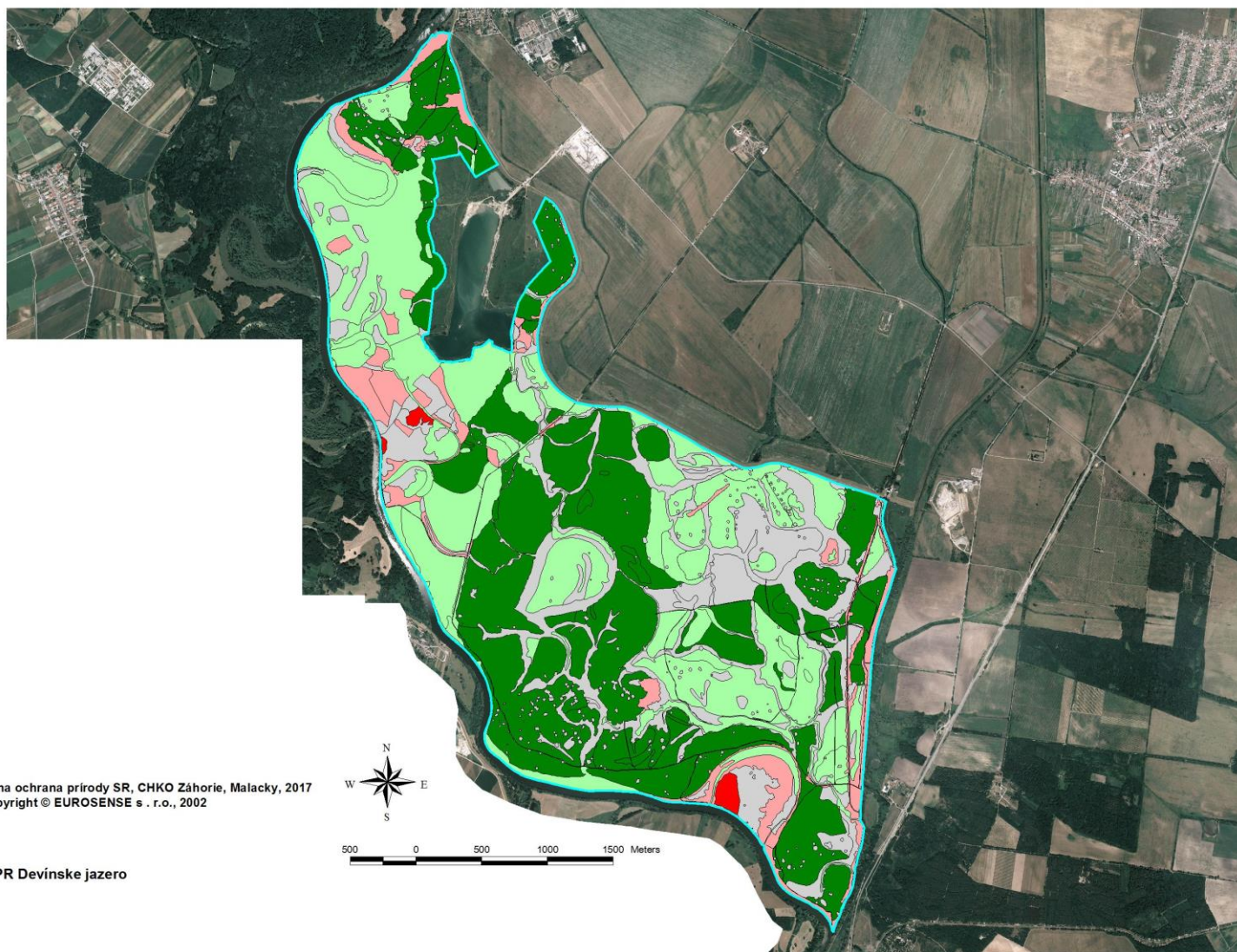
Monitoring:

–Pod kôrou odumierajúcich a odumretých stromov zaznamenávať každoročne nedeštrukčne počet imág, alebo lariev (vhodné mapovacie obdobie je od apríla do júna a potom od septembra do prvých tuhých mrazov), pričom je nutné odlúpnuté časti kmeňov po prezretí vrátiť na svoje pôvodné miesto, pretože by mohlo dôjsť k preschnutiu kmeňa a tým k ohrozeniu populácie. V žiadnom prípade nerozrubovať kmeň.

7.3.1. Mapa stupňov prirodzenosti lesných biotopov

7.3.2. Mapa stavu biotopov

Tematické spracovanie © Štátna ochrana prírody SR, CHKO Záhorie, Malacky, 2017
Podkladová ortofotomapa, copyright © EUROSENSE s . r.o., 2002

— Hranica navrhovanej PR Devínske jazero
FCS
A
B
C
D
Nehodnotený